

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI**ÖNKORMÁNYZAT KÖZLÖNYE****A JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KÖZGYŰLÉS HIVATALOS LAPJA**

TARTALOM		
Szám	Tárgy	Oldal
I.		
JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KÖZGYŰLÉS HATÁROZATAI		
51/2019. (XII.6.) számú határozata	a Megyei Közgyűlés 2019. november 15-i ülése napirendi pontjainak megállapításáról	3
52/2019. (XII.6.) számú határozata	Jász-Nagykun-Szolnok megye mezőgazdaságának helyzetéről	4
53/2019. (XII.6.) számú határozata	Jász-Nagykun-Szolnok megye állami közúthálózatának állapotáról és felújítási lehetőségeiről	4
54/2019. (XII.6.) számú határozata	a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Terv módosításához beérkezett véleményekre adott tervezői válaszok elfogadásáról	5
55/2019. (XII.6.) számú határozata	a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat 2020. évi belső ellenőrzési tervének jóváhagyásáról	5
56/2019. (XII.6.) számú határozata	a Megyei Közgyűlés 2020. évi munkatervéről	6
57/2019. (XII.6.) számú határozata	alapítványok támogatásáról	6
58/2019. (XII.6.) számú határozata	a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló beszámoló elfogadásáról	6

ELNÖKI TÁJÉKOZTATÓ**MELLÉKLETEK LISTÁJA****13**

I.
JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KÖZGYŰLÉS
HATÁROZATAI

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés
51/2019. (XII.6.) számú határozata
a Megyei Közgyűlés 2019. december 6-i ülése napirendi pontjainak megállapításáról

A Megyei Közgyűlés a 2019. december 6-i ülésének napirendi pontjait az alábbiak szerint fogadja el:

Közmeghallgatás

1. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok megye mezőgazdaságának helyzetéről
Előadók:
  - Hubai Imre Csaba, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Elnöke
  - Szabó Endre főosztályvezető, Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály
2. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok megye állami közúthálózatának állapotáról és felújítási lehetőségeiről
Előadó: Vántsa Zoltán igazgató, Magyar Közút Nonprofit Zrt. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatóság
3. Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Terv módosításához beérkezett véleményekre adott tervezői válaszok elfogadására
Előadók: – Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke
– Koszorú Lajos ügyvezető, Város-Teampannon Kft.
4. Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat 2020. évi belső ellenőrzési tervének jóváhagyására
Előadó: Rentzné Dr. Bezdán Edit megyei címzetes főjegyző
5. Előterjesztés a Megyei Közgyűlés 2020. évi munkatervére
Előadó: Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke
6. Előterjesztés alapítványok támogatására
Előadó: Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke
7. Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról
Előadó: Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés**52/2019. (XII.6.) számú határozata****Jász-Nagykun-Szolnok megye mezőgazdaságának helyzetéről**

- 1) A Megyei Közgyűlés a megye mezőgazdaságának helyzetéről szóló tájékoztatókat a melléklet szerinti tartalommal megtárgyalta és az azokban foglaltakat tudomásul veszi.
- 2) A Megyei Közgyűlés megköszöni a tájékoztató elkészítését a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatóságának és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályának.

Erről:

- 1) Megyei Közgyűlés tisztségviselői
  - 2) Megyei címzetes főjegyző
  - 3) Irodavezetők
  - 4) Dr. Berkó Attila kormány megbízott, Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal
  - 5) Hubai Imre Csaba, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Elnöke
  - 6) Kiss Róbert megyei igazgató, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatóság
  - 7) Szabó Endre főosztályvezető, Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály
- értesülnek.**

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés**53/2019. (XII.6.) számú határozata****Jász-Nagykun-Szolnok megye állami közúthálózatának állapotáról és felújítási lehetőségeiről**

- 1) A Megyei Közgyűlés „Jász-Nagykun-Szolnok megye állami közúthálózatának állapotáról és felújítási lehetőségeiről” című tájékoztatót a melléklet szerinti tartalommal megtárgyalta és az abban foglaltakat tudomásul veszi.
- 2) A Megyei Közgyűlés megköszöni a tájékoztató elkészítését a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatóságának.

Erről:

- 1) Megyei Közgyűlés tisztségviselői
  - 2) Megyei címzetes főjegyző
  - 3) Irodavezetők
  - 4) Vántsa Zoltán megyei igazgató, Magyar Közút Nonprofit Zrt.
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatóság
- értesülnek.**

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés

54/2019. (XII.6.) számú határozata

a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Terv módosításához beérkezett véleményekre adott tervezői válaszok elfogadásáról

- 1) A Megyei Közgyűlés a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Terv (MTrT) módosítás egyeztetési eljárása során a Környezeti értékelésre és a Javaslattevő fázis dokumentációra beérkezett véleményekre adott – 1. sz. melléklet szerinti - tervezői válaszokat elfogadja.
- 2) A Megyei Közgyűlés az MTrT módosítás tervezői válaszoknak megfelelően pontosított – a 2. sz. melléklet szerinti - munkarészeit a további egyeztetési eljárásra alkalmasnak tarja.
- 3) A Megyei Közgyűlés felhatalmazza elnökét a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXVI. tv. 23/C.§ (4) bekezdés szerinti állami főépítési nyilatkozat és a 23/C.§ (5) bekezdés szerinti miniszteri állásfoglalás beszerzéséhez szükséges intézkedések megtételére.

Erről:

- 1) Megyei Közgyűlés tisztségviselői
  - 2) Megyei főjegyző
  - 3) Irodavezetők
- értesülnek.**

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés

55/2019. (XII.6.) számú határozata

a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat 2020. évi belső ellenőrzési tervének jóváhagyásáról

A Megyei Közgyűlés a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat 2020. évi belső ellenőrzési tervét az 1., 2., valamint a kockázatelemzési modellt a 3. sz. mellékletek szerint jóváhagyja.

Erről:

1. Megyei közgyűlés tisztségviselői
  2. Megyei címzetes főjegyző
  3. Irodavezetők
- értesülnek.**

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés

56/2019. (XII.6.) számú határozata

a Megyei Közgyűlés 2020. évi munkatervéről

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés a 2020. évi munkatervét a melléklet szerint elfogadja.

Erről: a Megyei Közgyűlés tagjai
értesülnek

**Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés
57/2019. (XII.6.) számú határozata
alapítványok támogatásáról**

A megyei közgyűlés az Elnöki keret terhére 50-50 ezer Ft-tal támogatja:

- a **Kiskulcsosi Általános Iskola Fejlesztéséért Alapítványt**, valamint
- a **„Jessi és Társai” Önálló Életre Képtelen Fogyatékkal Élőket Segítő Alapítványt**.

Határidő: 2019. december 31.

Felelős: Hubai Imre, a megyei közgyűlés elnöke
Rentszné Dr. Bezdán Edit megyei főjegyző

Erről:

- 1.) Hubai Imre, a megyei közgyűlés elnöke
- 2.) Rentszné dr. Bezdán Edit megyei főjegyző
- 3.) Kiskulcsosi Általános Iskola Fejlesztéséért Alapítvány, 5300 Karcag, Kisújszállási út 112.
- 4.) „Jessi és Társai” Önálló Életre Képtelen Fogyatékkal Élőket Segítő Alapítvány, 5310 Kisújszállás, Kálvin u. 2/a.
értesülnek.

**Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés
58/2019. (XII.6.) számú határozata**

a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló beszámoló elfogadásáról

1. A Megyei Közgyűlés a Pest, Hajdú-Bihar, Heves és Bács-Kiskun megyék területrendezési tervéről alkotott megyei önkormányzati véleményt a melléklet szerint utólag jóváhagyja.
2. A Megyei Közgyűlés a 81/2017. (XI.30.) számú határozatban meghatározott határidős feladatok végrehajtásáról szóló beszámolót elfogadta.

Erről:

1. A Megyei Közgyűlés tisztségviselői
2. A Megyei Önkormányzat Hivatalának Irodavezetői
értesülnek.

II. Elnöki tájékoztató

1. Fontosabb tanácskozások, egyéb események:

2019. november 4-én Borbás Zoltán alelnök részt vett Jászberényben az 1956-os forradalom és szabadságharc áldozatainak emlékére tartott ünnepi megemlékezésen és koszorúzáson.

2019. november 7-én Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke látogatást tett Borbás Zoltán alelnökkel Tiszafüreden, ahol a város vezetőitől tájékoztatást kaptak a településen folyamatban lévő és előkészítés alatt álló fejlesztésekről.

2019. november 8-án Borbás Zoltán alelnök Karcagon köszöntötte a „Foglalkoztatási-gazdasági együttműködések megvalósítása Jász-Nagykun-Szolnok Megyében” c. programhoz kapcsolódó Dedelka & Ferdinánd – Jász-kun pop-up ebéden résztvevőket.

2019. november 13-án Borbás Zoltán alelnök a Megyeházán köszöntötte a Szolnoki Pedagógiai Oktatási Központ által szervezett Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Diákparlament ülésén résztvevőket és ezt követően részt vett Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlésének alakuló ülésén.

2019. november 14-én

- a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság átfogó ellenőrzést tartott a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságon, melynek keretében nyitóértekezletre került sor, az eseményen jelen volt Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke.
- Szolnokon köszöntötte Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság által megrendezett árvízvédelmi, belvízvédelmi folyószabályozási és vízhasznosítási művek 2019. évi felülvizsgálatának kiértékelő értekezletén résztvevőket és ezt követően részt vett Szolnokon a Damjanich Múzeum által, a Magyar Tudomány Ünnepe keretén belül Györfi Sándor szobrászművész domborművének leleplezésén.
- Borbás Zoltán alelnök részt vett Szolnokon a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kirendeltsége által szervezett Szociális Munka Napi ünnepségen.

2019. november 16-án Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke részt vett Berekfürdön a VIII. alkalommal megrendezett Tepertő- és Pörc Fesztiválon. Az eseményen Borbás Zoltán alelnök is jelen volt.

2019. november 18-án

- a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal és a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatósága együttműködésével megvalósuló karácsonyi jótékonyági vásárral kapcsolatosan Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke tartott közös sajtótájékoztatót a Megyeházán Dr. Berkó Attila kormány megbízott úrral és Dr. Tóth Évával, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatóságának igazgató-helyettesével. Az eseményen Borbás Zoltán alelnök is jelen volt.

- Borbás Zoltán alelnök részt vett a Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata által rendezett Szociális Munka Napja, valamint az „Adorján Ildikó-díj” átadó ünnepségen.

2019. november 20-án Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke részt vett Szolnokon a Debreceni Egyetem Szolnok Campus által megrendezett Magyar Tudomány Ünnepe 2019 című országos és határon túli programsorozat keretében tartott „Értékteremtő tudomány” rendezvényen.

2019. november 21-én

- Nagyivánban a TOP-5.1.2-15-JN1-2016-00003 azonosító számú „Foglalkoztatási paktum létrehozása és megvalósítása a tiszafüredi járásban” című projekt keretében megrendezett szakmai fórumon vett részt Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke, ahol előadást tartottam a vidékfejlesztés, fenntarthatóság és mezőgazdaság témákban. Az eseményen Borbás Zoltán alelnök is jelen volt.
- Borbás Zoltán alelnök részt vett Jászapáti Város Önkormányzatának képviselő testületi ülésén.

2019. november 22-én Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke részt vett Debrecenben a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlésének a Megye Napja alkalmából tartott ünnepi ülésén.

2019. november 23-án Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke Tiszafüreden vett részt a III. Tisza-tavi Disznótoros és Pálinkamustra elnevezésű rendezvényen.

2. Jogszabály-tájékoztató:

A Kormány rendeletet alkotott:

- 235/2019. (X.15.) Korm. rendelet – a turisztikai térségek fejlesztésének állami feladatairól szóló törvény végrehajtásáról,
- 240/2019. (X.16.) Korm. rendelet – a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 86/2019. (IV.23.) Korm. rendelet módosításáról,
- 269/2019. (XI.19.) Korm. rendelet – az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet és a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.9.) Korm. rendelet módosításáról.

A Kormány határozatot hozott:

- 1585/2019. (X.16.) Korm. határozat – a Nemzeti Bünmegelőzési Stratégia 2020-2021. évekre szóló intézkedési tervéről,
- 1595/2019. (X.16.) Korm. határozat – a fejlesztéspolitikai intézményrendszer informatikai és telekommunikációs tevékenységeinek finanszírozásáról,
- 1596/2019. (X.16.) Korm. határozat – a fejlesztéspolitikai adatbázis és információs rendszer finanszírozásáról,
- 1621/2019. (X.24.) Korm. határozat – az Integrált Jogalkotási Rendszer bevezetéséről és az ahhoz kapcsolódó feladatokról,

- 1621/2019. (X.28.) Korm. határozat – a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 1-4. prioritása keretében finanszírozott egyes projektek támogatásának növeléséről,
- 1627/2019. (XI.8.) Korm. határozat – a magyar mikro-, kis- és középvállalkozások megerősítésének stratégiája 2019-2030 elfogadásáról,
- 1646/2019. (XI.19.) Korm. határozat – a Magyar Falu Program keretében megvalósuló egyes programelvekkel összefüggő intézkedések végrehajtásához szükséges feladatokról,
- 1646/2019. (XI.19.) Korm. határozat – a Magyar Falu Program részeként ütemezetten megvalósuló, a kistelepüléseket érintő további útfelújítás előkészítéséhez szükséges 2019. évi forrás biztosításáról.

52/2019. (XII.6.) számú határozata	Jász-Nagykun-Szolnok megye mezőgazdaságának helyzetéről	MELLÉKLET
---	--	------------------

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

**JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE
MEZŐGAZDASÁGÁNAK HELYZETE
2019.**

**Készítette: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatósága**

I . Jász-Nagykun-Szolnok megye mezőgazdasági termelésének általános jellemzői

Jász-Nagykun-Szolnok megye az ország egyik legnagyobb agrár területű megyéje, itt található az ország mezőgazdasági hasznosítású földterületeinek mintegy ötöde. Tökéletes síkság lévén kedvezőek a mezőgazdasági adottságai, azonban szélsőséges vonásokat mutató éghajlata - kevés és egyenetlen eloszlású a csapadék, gyakori szárazság és aszály és az évente visszatérő belvíz - jelentős problémákat okozhat. Jász-Nagykun-Szolnok megye mezőgazdaságát ágazati szinten áttekintve megállapítható, hogy a növénytermesztési ágazatok közül meghatározó a búza-, a kukorica és a napraforgó termesztése, míg az állattenyésztési ágazatok közül a sertés-, a baromfi-, a szarvasmarha- és a juhtenyésztés jellemző. A Jászországban, valamint a Tiszazugban jelentős volumenben folyik zöldség-, gyümölcs-és szőlőtermesztés.

A megye területének teljes nagysága 558.000 hektár, melyből mezőgazdaság által hasznosított 415.180 hektár. Szántóföldi növénytermesztés a megyében 375.980 hektáron folyik. A megyében az idei évben 9.165 fő érvényesítette őstermelői igazolványát, az egyéni gazdaságok száma 20.611 volt 2019-ben.

II. Szántóföldi növénytermesztés

Jász-Nagykun-Szolnok megye természeti és klimatikus adottságai kedvezőek a mezőgazdasági termelés szempontjából. A mezőgazdaságilag művelhető szántó-terület 375.980 hektár, amelyen a legnagyobb arányt a gabonafélék (őszi búza, kukorica, őszi árpa, triticale, tavaszi árpa, zab, rozs), valamint az olajos növények (napraforgó, repce) képviselik. A megyében jelentős, mintegy 40.000 hektár az öntözhető területek nagysága. 2019-ben mintegy 1500 termelő rendelkezett az öntözésre feljogosító vízjogi engedéllyel. Ennek köszönhetően számottevő területet képvisel megyénkben a különböző növényfajok vetőmagtermesztése is (hibridkukorica, napraforgó), az ország kukorica vetőmag-előállító területének 40%-a itt található.

Külön sajátossága a megyének a rizstermesztés, az országban egyedülként Kisújszállás térségében természetnek indiánrizst 1000 hektár területen.

Időjárás, csapadékviszonyok

A 2019. év időjárása sem volt mentes sajnos a szélsőségektől. Év elején, a téli és kora tavaszi hónapokban az átlagosnál jóval kevesebb mennyiségű csapadék hullott, folytatódott az előző év őszi tapasztalt csapadékszegény időjárás, amelynek következtében az őszi vetésű kultúrák évtizedek óta nem látott gyenge és kiegyenlítetlen állományokkal mentek a télbe. Az első számottevő mértékű eső május hónapban érkezett, nyáron az augusztus kivételével átlagos mennyiségű, de egyenetlen eloszlású csapadék hullott. Az augusztusi hőségnapok az aszályal párosulva több kultúrában komoly termés kieséseket eredményeztek.

A számszerű adatokat az 1. számú táblázat szemlélteti.

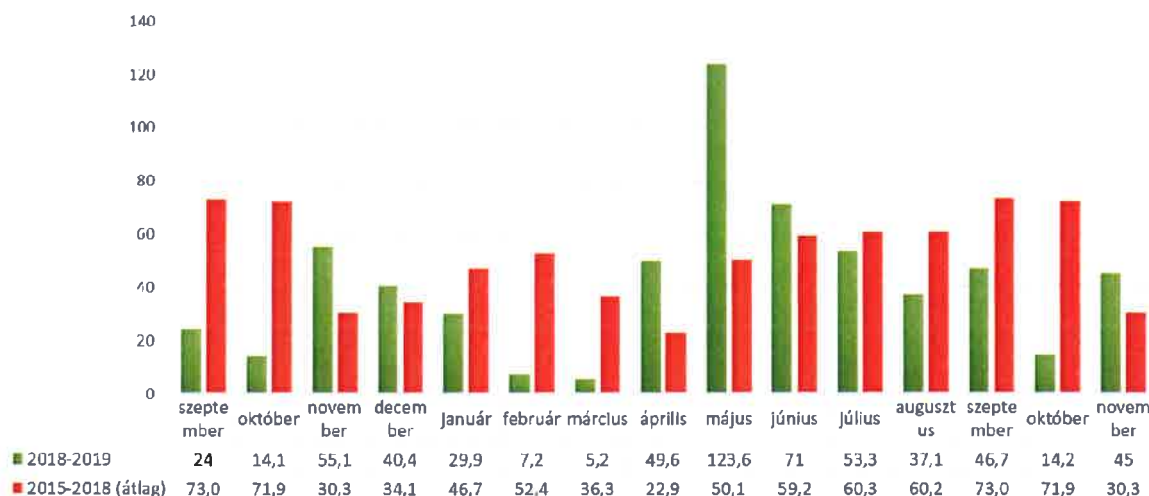
1. táblázat: Csapadék mennyiség (mm-ben)

Hónap	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Összesen
Átlag	29,2	28,8	29,5	32,7	52,5	66,8	58,5	53,3	42,1	34	41,3	40,5	509,2
2019.	29,9	7,2	5,2	49,6	123,6	71	53,3	37,5	46,7	14,2	45		

Forrás: KÖTIVIZIG

A lehullott csapadék havi szintű összehasonlítását az elmúlt évek átlagával az 1. ábra mutatja be.

1. ábra. Megyei havi csapadékösszegek (mm-ben)

Forrás: KÖTIVIZIG

II.1. Őszi vetésű kultúrák

A már említett csapadékhiány sajnos negatívan befolyásolta 2018. évben a nyár végi és őszi talajmunkák minőségét és a vetések kelését, egyöntetűségét. Az őszi káposztarepce sok helyen gyengén vagy egyáltalán nem kelt ki időben, emiatt a megyében mintegy 3000ha vetés kitarcsászásra került.

Az őszi kalászosok is hasonlóan gyenge és heterogén képet mutattak. A táblák növényállománya egyenetlenül vagy egyáltalán nem kelt ki időben, az őszi bokrosodás nagyrészt elmaradt, és megjósolhatatlan volt, hogy a növények életciklusának ilyen módon történő felborulása milyen hatással lesz a növény biológiájára és ebből fakadóan a termés mennyiségére.

A késő őszi időszakban megérkezett a várt csapadék, a kelés azonban a hűvösre fordult időjárásban vontatottan vagy egyáltalán nem haladt, az őszi kalászosok döntő része a január első dekádjában lehullott hó alatt kelt ki.

A kora tavaszi időszakban sajnos újra csapadékhiány volt tapasztalható, amelynek köszönhetően a kijuttatott fejtrágyák hasznosulása kérdéses volt, és március illetve április folyamán a növényállományok fejlődési üteme, a bokrosodás mértéke aggodalomra adott okot. A jelentősebb, növények számára jól hasznosítható csapadék április utolsó dekádjában érkezett meg, ekkorra azonban milliárdos aszálykárokat prognosztizált a szakma, mert hasonló időjárási körülményekre (száraz ősz- gyenge kelés, száraz tavasz-gyenge fejlődés) az elmúlt években, időszakban nem volt példa. Jól jellemzi a viszonyokat, hogy márciusban több öntözési lehetőséggel rendelkező gazdaságban elindították az öntözőberendezéseket az őszi kalászos növényállományokban.

Az áprilisban lehullott csapadék hatására azonban robbanásszerű fejlődéssel reagáltak a kultúrák. Egyes vélemények szerint a száraz körülmények miatt az átlagosnál erősebb gyökérrendszert fejlesztettek a növények és ezért rendkívül jól tudták fölvenni a fejlődésükhöz szükséges tápanyagokat a talajból. A gyengébb bokrosodást a kalászosok jól tudták kompenzálni a magasabb ezermagtömeeggel és jellemzően minőségi problémák sem léptek föl tömeges mértékben. Nagy kihívást jelentett a májusi, csapadékosra forduló időjárásban a gombabetegségek elleni védekezés, de a gazdálkodók túlnyomó többségében sikeresen megoldották a feladatot. A betakarítási munkákat időben el tudták kezdeni megyénk gazdálkodói, a legnagyobb területet elfoglaló őszi búza betakarítása is megkezdődött július első dekádjában. A megyében a betakarításhoz mintegy 800 korszerű kombájn áll rendelkezésre, a termés fogadására szolgáló tárolókapacitás is megfelelő mértékű. A betakarított termés mennyisége az elmúlt évet tekintve jónak minősíthető, sok helyen nem várt magas eredmények is születtek.

Őszi káposztarepcét mintegy 20.151 hektárról takarítottak be a gazdálkodók. A betakarított terület kevesebb, mint az előző évek átlaga, ennek oka korábban már ismertetésre került. A betakarított termés minőségi paraméterei kedvezőek voltak, a termésátlag 2,46 tonna/hektár lett, ennek megfelelően a megyében megtermelt teljes mennyiség 49.632 tonna volt. A repcemag átvételi ára viszonylag stabilnak mondható, 105.000-115.000Ft/tonna áron lehetett értékesíteni a terményt.

Az őszi búza esetében 101.585 hektárt foglalt el a termést adó terület, ez az országos összes terület mintegy 10%-át teszi ki. A termésátlag 4,98 tonna lett hektáronként, ez némileg elmarad az országos átlagtól, amely 5,27 tonna/hektár volt ebben az évben. A megyében megtermelt búza mennyisége 506.096 tonna volt, ez meghaladja az előző év eredményét. Sajnos a minőség tekintetében előfordultak problémák, a virágzáskori csapadékos időjárás kedvezett a gombabetegségek kialakulásának. A problémákat fokozta az, hogy a heves időjárási jelenségek miatt sok tábla növényállománya megdőlt, ez pedig a mennyiségi veszteségeken túl nagyon kedvez a gombabetegségeknek is. A gazdálkodók csak többszöri gombaölőszeres kezeléssel tudták megvédeni az állományokat, ami minimum kétszeri védekezést jelentett, de a körülmények miatt ez nem minden esetben volt sikeres. A megtermelt termés átvételi ára az idén is kedvezőtlenül alakult, az elmúlt években tapasztalt alacsony árszínvonal nem változott,

a minőségtől függően 35.000-50.000 Ft/tonna áron lehetett értékesíteni a termést. Emiatt sok gazdaságban, sok termelőnél kérdésese a növényfaj gazdaságos megtermelése. Fontos megjegyezni, hogy a megye adottságai kiválóan alkalmasak a malmi vagy javító minőségű búza előállítására, a megtermelt termény nagy hányada mégis takarmány minőséget képvisel. Ennek oka, hogy az elmúlt években a felvásárlási árak tekintetében nem volt érdemi különbség a minőségi búzák javára, így a termelők többsége a nagyobb termőképességű de alacsonyabb beltartalmi értékeket produkáló fajtákat részesítették előnyben a fajtaválasztás során.

Az őszi árpa 26.192 hektárt foglalt el, hozama az előzetesen becsült mennyiségekhez képest kedvezőbben alakult, 5,26 tonna/hektár mennyiségben realizálódott, a teljes betakarított mennyiség 137.665 tonna volt. A minőség tekintetében vannak problémák, a virágzás időszakában hullott sok csapadék e növényfaj esetében is kedvezett a gombás fertőzések kialakulásának. Az átvételi ár 40.000-45.000Ft/tonna körül alakult.

Az őszi rozs betakarítása 1.399 hektáron történt meg, a termésátlag 2,93 tonna/hektár szinten realizálódott. A teljes betakarított mennyiség 4.617 tonna.

A tritikálé betakarított területe 5.961 hektár volt, a 4,56 tonna/hektár termésátlag közepesnek mondható. A teljes betakarított mennyiség 28.047 tonna.

2. táblázat: Őszi vetésű növények összesítő táblázata

Növényfaj	Összes terület (ha)	Betakarított terület (ha)	Termésátlag (kg/ha)	Összes termés (tonna)
Őszi árpa	26192	26 192	5 256	137 665
Őszi búza	101585	101 585	4 982	506 096
Őszi rozs	1399	1 399	3 300	4 617
Triticale	5961	5 961	4 705	28 047
Őszi káposztarepce	20151	20 151	2 463	49 632

Forrás: NAK

II.2. Tavaszai vetésű kultúrák

A tavaszai vetésű növények esetében a márciusi és április közepéig tartó száraz időjárás azt eredményezte, hogy a gazdálkodók jó ütemben tudtak haladni a talaj-előkészítési és a vetési munkálatokkal. Az április második felében érkező csapadék és a kimondottan csapadékos május kedvezett az időben elvetett növényállományok kezdeti fejlődésének. Sajnos az eső gyakran heves időjárási jelenségekkel együtt érkezett, vihar és hirtelen lehulló nagy mennyiségű csapadék volt több járásban is. Ez azt eredményezte, hogy a mélyebb fekvésű, gyengébb vízgazdálkodású talajokon helyenként belvízfoltok alakultak ki, a jó adottságú és megfelelő agrotechnikával művelt területeken azonban robbanásszerűen fejlődtek a kapás növények. A vetéssel valamilyen ok miatt megkésett gazdálkodók pedig csak jóval az optimális vetésidőt követően tudtak rámenni a területekre.

A termésátlagokat tekintve elmondható, hogy a kapás növények hozamai elmaradtak a becsült mennyiségtől, ennek több oka van. A májusi rendkívüli csapadékmennyiség után június és július hónapban a sokévi átlagnak megfelelő csapadék hullott, az augusztus azonban az átlagnál jóval csapadékszegényebb volt, hosszan tartó hőségnapokkal. Ez a napraforgó, de különösen a kukorica esetében nagyon sok táblánál kényszerérést okozott, ami negatívan befolyásolta a termés minőségét és mennyiségét.

A magborsó vetése 1.430 hektáron történt meg. A száraz tavaszi időjárásnak köszönhetően a vetési munkálatokat sikerült márciusban elvégezni a gazdálkodóknak, a kelésnél azonban problémákat okozott a csapadékhiány, ahol volt lehetőség, ott kelesztő öntözést alkalmaztak a termelők. Május folyamán a hirtelen lehulló nagy mennyiségű csapadék okozott belvízkárokat és megdőlést, a kialakult belvízfoltok, víznyomások különböző mértékű kipusztulásokat és terméseszköket eredményeztek. A nehézségek ellenére a gazdálkodók 2,43 tonna/hektár termésátlagot értek el a megyében, ez pedig mintegy 20%-al magasabb az előző év átlagánál.

A szemeskukorica vetésterülete 37.553 hektár volt. A kezdetben száraz tavasz következtében a gazdálkodók túlnyomó többsége időben végzett a talajelőkészítési és vetési munkálatokkal. A májusban érkező csapadék következtében a kikelt növények megfelelő ütemben fejlődtek, a mélyebb fekvésű, kötöttebb talajjal rendelkező területeken azonban előfordultak belvízkárokat. A június és július hónap időjárása alapvetően kedvezett a növénynek, a csapadék mennyisége átlagos vagy annál kicsit több volt az egyes térségekben. A terméskötődés jónak mutatkozott, a gazdálkodók az előzetes termésbecslések alapján kedvező hozamokra számítottak. Az augusztusi hőségnapok aszályal párosulva azonban nagyon sok táblánál kényszerérést eredményeztek, sok helyen felsültek a növényállományok. A termésátlag 6,96 tonna/hektár lett, a teljes betakarított mennyiség pedig 261.594 tonna. Minőségi problémákról, káros toxin-fertőzöttségről nem érkeztek jelentések. Az átvételi árak esetében azonban nem lehet javulásról beszélni, a 40.000-45.000 Ft/tonna ár jó esetben az önköltség fedezésére elegendő. A megyében meghatározó felvásárló a Kall Ingredients Kft. tulajdonában álló tiszapüspöki gyáregysége.

A napraforgó jelentős területtel képviselteti magát Jász-Nagykun-Szolnok megyében, az idén 79.634 hektáron vetettek napraforgót a megye gazdálkodói. A megtermelt napraforgómag teljes mennyisége 230.434 tonna, ez döntően olajipari célra kerül felhasználásra. A termésátlag az idei évben 2,89 tonna/hektár lett, ez megyei viszonylatban közepesnek minősül. A térségben meghatározó felvásárló a Bunge Zrt. martfűi gyára, ami a földrajzi közelségéből adódóan kedvező értékesítési lehetőséget jelent a gazdálkodók számára. A napraforgómag piaca stabil, a növény jól illeszthető a vetésgörögbe és nem igényel intenzív agrotechnikát, ennek köszönhetően minden évben nagy területen vetik a gazdálkodók.

A cukorrépat 243 hektáron vetettek megyénk gazdálkodói, mára ez a növényfaj szinte eltűnt térségünkben, a megtermelt répa teljes mennyisége 17.508 tonna. A vetésterülete régen elérte a 4000-5000 hektárt is megyénkben, a feldolgozóipar megszűnésével azonban a terület is nagyon lecsökkent. Intenzív termesztéstechnológia, nagy élömunka-igény és magas hozzáadott érték kapcsolódik a répacukor előállításához, sikeres

termesztése nagyban hozzájárult a mezőgazdaság jövedelmezőségéhez. Az idei évben a termésátlag 72 tonna/hektár lett, ez jónak minősíthető, az értékesítési ár 6.900-7.000Ft/tonna körül alakult. A távlati piaci kilátások stabilak, a világpiacon és az Európai Unióban is folyamatos a kereslet a nyers- és fehércukor iránt.

A szója vetésterülete 1.277 hektár volt, ennek betakarítása teljes egészében megtörtént. A termésátlag 2,45 tonna/hektár, az összes megtermelt mennyiség 3.129 tonna. A termés mennyisége magasabb, mint 2018-ban, de még mindig jelentősen elmarad a növény és a modern fajták genetikai terméspotenciáljától. Sajnos Jász-Nagykun-Szolnok megye természeti adottságai nem igazán kedveznek e növény termesztéséhez, mivel a virágzás és terméskötődés időszakában gyakran van légköri aszály, amelynek a szójára gyakorolt káros hatásait még öntözéssel is nehéz mérsékelni. Sikeres szójatermesztés éppen ezért csak nagyon fegyelmezett és intenzív agrotechnika mellett lehetséges. A nehézségek ellenére a szója vetésterületének a növelése a cél, hiszen az új nemzeti fehérjeprogram egyik fő célkitűzése az genetikailag módosított (GMO) szója importjának a visszaszorítása. Ennek megfelelően az átvételi ára évek óta stabilnak mondható, 103.000-110.000 Ft/tonna között mozog.

A burgonya vetésterülete mindössze 74 hektár volt, ez évek óta folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. A termésátlag 22,27tonna/hektár lett, ez átlagosnak mondható. A vetésterület országos szinten is csökkent, ennek oka az értékesítési árak és a lehetőségek kiszámíthatatlansága, a növényt sújtó betegségek, kártevők folyamatosan növekvő nyomása.

A tavaszi árpa területe nagyon visszaesett, a megyében a növény területe összesen 923 hektár, ez teljes egészében betakarításra került. A hozam 3,73 tonna/hektár, ami gyengének minősül. A területnagyság visszaesésének egyik legfőbb oka, hogy az éghajlatváltozás okozta anomáliák fokozottan érintik ezt a növényfajt. Életciklusából adódóan a száraz tavaszok és a korán beköszönő forróság nagyon komoly termés-csökkenést eredményeznek ennél a növényfajnál, ami miatt nagyon nehéz gazdaságosan termesztetni.

A tavaszi zab területe 1583 hektár, az aratással itt is végeztek a gazdálkodók. 3,13 tonna/hektár lett a termésátlag.

3. táblázat: Tavaszi vetésű növényfajok összesítő táblázata

Növényfaj	Összes terület (ha)	Betakarított terület (ha)	Termésátlag (kg/ha)	Összes termés (tonna)
Napraforgó	79 634	79 634	2 894	230 434
Szója	1 277	1 277	2 450	3 129
Kukorica	37553	37 553	6 966	261 594
Burgonya	74	74	22 278	1 649
Cukorrépa	243	243	72 050	17 508
Triticale	5961	5 961	4 705	28 047
Tavaszi árpa	923	923	3 732	3 445
Zab	1583	1 583	3 168	5 015
Magborsó	1430	1 430	2 430	3 475

II.3. Őszi vetési és talaj-előkészítési munkák 2019.

2019. év őszén a megye gazdálkodói összesen 188.597 hektáron vetettek őszi vetésű növényeket. Az időjárási körülmények lényegében nem hátráltatták a munkákat, a tervezett vetéseket elvégezték a termelők. Bár voltak szárazabb időszakok, de összességében az őszi folyamán elegendő csapadék hullott, ami kedvezett a növények kelésének és fejlődésének.

Őszi káposztarepcét 27.805 hektáron vetettek a megye gazdálkodói, a növényállományok kellően megerősödve mennek a télbe. Az enyhe őszi időjárás miatt sok esetben őszi regulátoros kezelésben kellett részesíteni a növényállományokat, annak érdekében, hogy a növények vegetatív fejlődését visszafogják, és a nagy tömegű levélképződés helyett a gyökérzet illetve a gyökérnyak erősödjön, ez ugyanis az eredményes áttelelés legfontosabb feltétele.

Az őszi árpa vetését 32.622 hektáron végezték el a gazdálkodók, az állományok mindenhol kikeltek, jelenleg a bokrosodás fenofázisában vannak.

A legnagyobb területen termesztett kultúra, az őszi búza tervezett vetésterülete 120.045 hektár volt, a vetés teljes egészében befejeződött. Az állományok szintén a bokrosodás fenofázisában vannak, megfelelő állapotban mennek a télbe.

Az őszi rozs vetésterülete 1.750 hektár, a tritikálé vetését 6.375 hektáron végezték el a gazdálkodók.

A kártevők tekintetében kiemelt figyelmet kell fordítani a mezei pocok és a hörcsög folyamatosan növekvő állományára. A rudeális területről és az évelő kultúrákból folyamatos a rágcsálók betelepődése a vetésekbe, a védekezés minden gazdálkodó számára kiemelten fontos és kötelező. A védekezésnek többféle módja van, bevált módszer a T-fák kihelyezése a ragadozó madarak számára, alkalmazásukkal nagymértékben csökkenthető egy adott terület pocok állománya. Súlyosabb fertőzés esetén lehetőség van a „Pocok Tox” elnevezésű készítmény használatára, mely szükséghelyzeti engedélyt kapott a 2019. október 1. és 2020. január 28. közötti időszakra. Az engedélyt a megyei kormányhivatalok növény- és talajvédelmi hatóságánál kell beszerezni. Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy a készítmény használatának szigorú szabályai vannak, a kezelés kizárólag növényvédelmi szakember közreműködésével, felügyeletével történhet.

Amint az a bemutatott növényfajok adataiból megállapítható, a megye szántóföldi növénytermesztése tehát országos viszonylatban igen jelentős.

A megye legfőbb szántóföldi növényeinek termésátlagát az országos átlagok tükrében a 4. és az 5. táblázat szemlélteti.

4. táblázat: Főbb szántóföldi növények országos átlagainak alakulása (tonna/hektár)

Év	Őszi búza	Őszi árpa	Őszi káposztarepce	Napraforgó	Kukorica
2015.	5,18	5,08	2,68	2,55	5,79
2016.	5,37	5,27	3,6	2,98	8,63
2017.	5,43	5,45	3,08	2,91	6,82
2018.	5,12	4,94	3,03	2,97	8,49
2019.	5,27	5,49	2,95	3	7,78

Forrás: NAK

5. táblázat: Jász-Nagykun-Szolnok megyei termésátlagok alakulása (tonna/hektár)

Év	Őszi búza	Őszi árpa	Őszi káposztarepce	Napraforgó	Kukorica
2015.	4,65	5	2,14	2,37	4,6
2016.	4,69	4,85	2,7	2,7	7,39
2017.	5,2	5,35	2,66	2,78	6,01
2018.	4,55	4,5	2,68	2,62	6,89
2019.	4,98	5,26	2,46	2,89	6,96

Forrás: NAK

III. Kertészet

Jász-Nagykun-Szolnok megyében a mezőgazdaságilag művelt területnek mindössze 2-3%-át foglalják el kertészeti kultúrák. Évenként kis mértékben ingadozóan 5-7 ezer hektáron termesztünk zöldséget, melynek döntő része szántóföldi zöldség, a gyümölcs termőterülete közelít a 1 200 hektárhoz, de a korábban ugyanekkora területen művelt szőlő mára 1 000 hektárra csökkent. A legjelentősebb zöldség-gyümölcs termőterületek a Jászságban és Tiszazugban találhatók.

III.1. Zöldségtermesztés

Megyénkben leginkább a konzervipari zöldségfajok terjedtek el, hiszen mind a csemegekukorica, a zöldborsó, és a zöldbab jól illeszthető a szántóföldi növénytermesztés vetésszerkezetébe, valamint a gazdálkodók e növényeket termeltetési szerződés alapján termelik, azaz a feldolgozók által megkövetelt technológiával termesztett növényt meghatározott áron tudják értékesíteni a környékbeli gyáraknak. A zöldségfajok területi megoszlását a 2. ábra mutatja be.

2. ábra: Zöldségfélék területi megoszlása JNSZ megyében

Forrás: NAK

A legnagyobb mennyiségben termesztett ipari zöldségfélének, a csemegekukorica 2.422 hektárt foglalt el 2019-ben a megyében, ahonnan 41.322 tonna csemegekukoricát takarítottak be a gazdák. Az idei időjárás kimondottan kedvezett a növénynek, annak ellenére, hogy a hűvösebb május miatt csúszott a betakarítás kezdete, helyenként rekordtermést értek el a gazdák.

Másik legnagyobb zöldségfélének, a zöldborsó vetésterülete idén 1.237 hektár volt, amelyen 4.949 tonna zöldborsó termett. A kora tavaszi száraz idő miatt több helyen csak kelesztő öntözéssel keltek ki a vetések. Az április közepétől május végéig tartó hűvös csapadékos időjárás következtében jó termés ígérkezett (helyenként akár rekord is), de a betakarítás idején jelentkező hőségnapok lerontották az termésmennyiséget.

Jelentős paprika-termesztő régiója Jász-Nagykun-Szolnok megyének a Jászság. Ebben a térségben nagy hagyományokkal rendelkezik a fóliasátras paprikatermesztés, a lakosság nagyobb része termesztő berendezéses zöldség-hajtatással foglalkozik. Fontosabb hajtatott zöldség termőterület még Tiszazugban található, ahol a paprika mellett paradicsomot és káposztaféléket is fóliasátor és üvegház alatt termelnek. A hajtatott növények tekintetében jó évet zárhattak a gazdák, ezzel a szemben a szabadföldi paprikából közepes termés lett, fűszerpaprikából 2.344 tonnát takarítottak be a gazdák, míg zöldpaprikából 2.133 tonnát. Sokan még nem rezisztens és toleráns fajtákat ültettek, ezért itt nagyon jelentős növényvédelmi gondok jelentkeztek.

Az időjárás nem volt kegyes a hagymafélékhez sem, hiszen április közepéig rendkívül aszályos volt az időszak, ez hátráltatta a korai vetések kelését. Emellett több helyen növényvédelmi problémák is jelentkeztek (peronoszpóra), mely a tárolásra is kihatással volt. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara 2017. év tavaszán hagyma munkacsoportot hozott létre az ágazat versenyképességének növelése érdekében. Alapvető cél, hogy minél tovább legyen magyar áru a piacokon, valamint ezen időszakokban a hazai árut

forgalmazzák a kereskedők. A termesztek a munkacsoport ülésén egyeztettek egy úgynevezett hagymainformációs-bank létrehozásáról. Ez egy, a kamara által kezelt központi adatbázis lenne, amelyben a termelők önkéntesen adnának hozam- és minőségi adatokat, valamint az áruházláncok igényei is megjelenének benne. Mindez a hagymapiacra való tisztánlátást, tervezhetőséget erősítené, illetve alapja lehetne a későbbi közös termelészervezésnek és értékesítésnek, a kereslet és a kínálat összehangolásának.

A hűvös április vége-május nem kedvezett a dinnye fejlődésének, rosszabbak lettek a kötések, gyakoribbak voltak a baktériumos és gombás betegségek. Nem volt várható olyan jellegű túlkínálat, mint tavaly volt. Emellett a piacot beárnyékolta, hogy a két évvel ezelőtti történésekhez hasonlóan most is egy kiskereskedelmi lánc kezdett felelőtlen akciózásba, és ezzel az árletörő akcióval a kamara álláspontja szerint mindenkinek kárt okoztak: a vásárolókat becsapja, hiszen a reklámmal ellentétben mégsem kapnak minőségi magyar dinnyét, a termelőket pedig ellehetetleníti, mivel ilyen rendkívül alacsony felvásárlási árral nem hagy náluk elég bevételt a minőségi dinnye termelésének megvalósításához. Továbbá a kamara tapasztalatai szerint egy ilyen lépés a többi kiskereskedelmi láncot is - szintén káros következménnyel járó - árcsökkenésre készíti. Miután a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Dinnyetermelők Egyesülete is tiltakozott, amiért az áruházlánc alacsony áron kínálta a görögdinnyét, későbbiekben normalizálódott a kilogrammonkénti ára.

6. táblázat: Zöldségfajok termésmennyiségei Jász-Nagykun-Szolnok megyében (adatok tonnában)

Megnevezés	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
vöröshagyma	9639	8646	5316	4651	5968	4288	4233
paradicsom	3237	5956	8376	6142	8480	2926	1420
görögdinnye	7280	3887	3145	4177	2377	2892	2250
csemegekukorica	46205	28183	36085	40967	46544	36451	41322
fűszerpaprika	1628	1719	1429	2195	2085	1878	2344
zöldborsó	n.a.	5198	14697	8657	3911	3735	4949

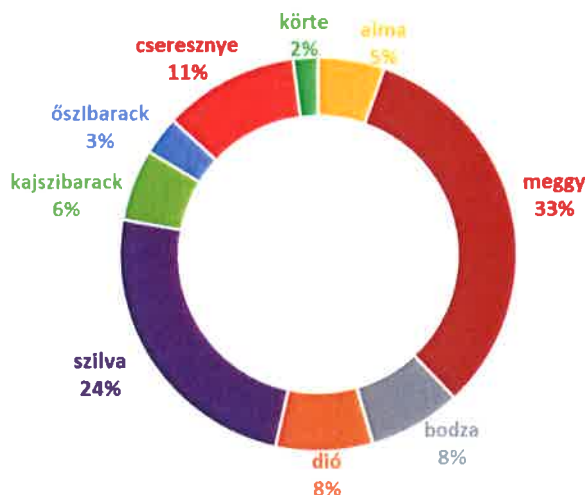
Forrás: KSH, NAK

III.2. Gyümölcstermesztés

Megyénkben a gyümölcstermesztéshez szükséges klimatikus viszonyok és talajadottságok nem kedvezőek, ezért ez az ágazat kevésbé jelentős országos viszonylatban. A zöldségtermesztéshez hasonlóan a Jászságban találhatóak meg a legnagyobb gyümölcs-termőterületek, hiszen szilvából, kajsziból és almából is a legnagyobb mennyiségben itt szoktak betakarítani a gazdák. Itt található az ország egyik legnagyobb egybefüggő területű cseresznye ültetvénye is, a nagykörűi cseresznyés, amely több száz gazdálkodó művelésében áll. A legnagyobb területen meggytermelés folyik megyénkben, közel 300

hektáron. Jó hír, hogy egyre többen állnak át öko-termesztésre, a biogazdálkodásba bevont gyümölcssterület aránya már közel 15% Jász-Nagykun-Szolnok megyében. A jelentősebb területtel rendelkező gyümölcsültetvények területi megoszlását a 3. ábra mutatja be.

3. ábra: Fontosabb gyümölcsültetvények területi megoszlása JNSZ megyében

Forrás: NAK

A gyümölcsstermelésünket tekintve elmondható, hogy idén nem okozott nagy pusztítást az időjárás. A térség döntő részén átvészelték a gyümölcsösök a tavaszi éjszakai fagyokat, ugyanakkor lokálisan - eltérő mértékben - érkezett jelzés károsodásról. Ami már inkább probléma, hogy 2019 tavasza rendkívül aszályos volt, így az öntözetlen ültetvényekben, vagyis a termőterület közel $\frac{3}{4}$ -én romlott a virágok minősége, illetve a megtermékenyülés. Az alma- és meggytermesztők mérsékelt termésre számíthattak a tavalyi kiemelkedő mennyiséget követően. Ezzel ellentétben a kajszi termelők nem csak a megyében, hanem országosan is rekord-közeli termést takaríthattak be, hiszen a tavalyi nagyon gyenge termés után a fák pihenni tudtak, és idén tavasszal nem károsította fagy a virágokat, a terméskötődés nagyon jó volt.

7. táblázat: Gyümölcsfajok termésmennyiségei Jász-Nagykun-Szolnok megyében (adatok tonnában)

Megnevezés	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
alma	2749	2323	1870	616	1049	1340	543
körte	592	582	544	183	181	247	255
meggy	1798	1953	1222	1321	1810	1333	1428
őszibarack	371	386	237	809	268	233	345
kajszi	92	275	213	304	190	231	374
cseresznye	-	-	-	-	541	715	235
szilva és ringószilva	1375	1374	1408	1083	1039	1100	1387

Forrás: KSH, NAK

III.3. Szőlőtermesztés

Jász-Nagykun-Szolnok megye szőlőterületének legnagyobb része a Kunsági Borvidékhez tartozik, ezen belül is a Tiszamenti körzethez tartozó településeken (Nagyréven, Tiszakürtön, Tiszainokán, Csépán, Tizzasason és Cserkeszőlön), valamint a Jászságban a legelterjedtebb a szőlőtermelés. Megyénkben leginkább borszőlőt termelnek, fontosabb fajták: Kövidinka, Zalagyöngye és a Kékfrankos, de minden évben történnek telepítések, így új fajták is kerülnek a területre, mint pl.: Generoza vagy Bianca. A megye szőlő termőterület nagysága közel 1.000 hektár, ahonnan ingadozóan 4-6.000 tonna szőlőt takarítanak be a gazdák.

IV. Állattenyésztés

IV.1. Szarvasmarha

A szarvasmarha-állomány, beleértve a tej- és húshasznú állományokat, országos és regionális szinten is emelkedő tendenciát mutat az elmúlt évek tekintetében. A KSH adatai szerint ez a növekedés megyénkben is érzékelhető. Amíg az országos létszám az elmúlt egy évben (2018. június 1. 2019 június 1. között) 1,4%-kal emelkedett, addig megyénkben ennek mértéke 2,9%, 51.600 egyedről 53.100 egyed). Mindezek mellett a tehénlétszám hasonló nagyságrendet mutat az elmúlt évhez képest (22.900 egyedről 22.700 egyed, 0,9 %). A szarvasmarhatartók kétharmadát továbbra is gazdálkodó szervezetek adják, harmadát egyéni vállalkozók, és kisgazdaságok.

Húsmarha-tartás

Vágómarhát jórészt exportpiacon értékesítünk, legfőbb célország továbbra is Törökország, ahová az elmúlt években jelentősen megnőtt az élőállat-kivitel. Mindezekon kívül Ausztriába, Horvátországba, utóbbi időszakban Koszovóba irányuló tenyész-és vágóállat-kivitel is erősödött, a délszláv régió országai egyre vonzóbbak az export tekintetében. Ezen országokban a felvásárlási ár közelít a török szinthez. Az oroszországi piac az embargó végett továbbra is jelentősen beszűkült. Feldolgozott marhahúsból 40%-kal többet szállítanak külföldre a feldolgozók, az árak emelkedésének köszönhetően pedig az értékesítésben betöltött aránya 64%-ra bővült.

Magyarország importja főleg Hollandiából, Németországból és Romániából származik, ettől függetlenül nettó exportőrök voltunk vágómarhából és marhahúsból egyaránt. Magyarországon a marhahúsfogyasztás 2,5 kg/fő körül alakul, az uniós átlag ennél jóval magasabb, 6-8 kg/fő közé tehető.

Megyénkben elsősorban kisgazdaságok foglalkoznak húsmarha-tartással, megközelítőleg 27.000 egyedet tartanak nyilván. Legnagyobb arányban előforduló fajtánk a magyar tarka, de található megyénkben limousin-, charolais, hereford is.

Tejtermelés

A megtermelt nyerstej mennyisége az elmúlt években folyamatosan emelkedő tendenciát mutatott, de ez az emelkedés kissé stagnált az elmúlt évben. A 2018-ban a felvásárolt tehéntej a feldolgozók által felvásárolt mennyisége országos szinten 1.535.304 tonna, az azt megelőző évben 1.545.400 tonna volt. Országos szinten az összes megtermelt nyerstej mennyisége (a feldolgozók által felvásárolt, valamint a közvetlen termelői értékesítés) 1,9 milliárd kg volt a tavalyi évben, ez a nagyságrend várhatóan az idei évben is hasonló lesz. Az átvett tej döntő többsége extra minőségű volt. A hazai tej- és tejtermékfogyasztásban folyamatos emelkedés tapasztalható, jelenleg az egy főre jutó tej és tejtermékfogyasztás 165 l körül alakul. Az átvett nyerstej átlagára az idei évben - az előző évek jelentős ingadozásától eltérően - stabilizálódni látszik 95-100 Ft/kg közötti átlag átvételi áron (a szeptemberi átvételi ár 100,5 Ft/kg). Ez az ár szűken fedezi az előállítás költségeit (90-105 Ft/kg), az ágazatnak nyújtott közvetlen támogatásokat figyelembe véve viszont nagyobb esély mutatkozik ebben az évben is pozitív mérlegeredmény elérésére. Tejtermelő állomány tekintetében a feketetarka holstein-fríz található legnagyobb arányban, de fellelhető mégynkben jersey és magyar tarka fajta is.

Az ágazat jelenlegi egyik legnagyobb problémája a munkaerőhiány. Több helyen egyre nagyobb létszámban vállalnak külföldi állampolgárok munkát mégynkben tejtermelő tehenészetekben a napi munkafeladatok elvégzésére. A telepek gépesítésének, technológiai fejlesztésének iránya részben a munkaerő-hiány csökkentésére irányul, egyre többet hallani fejőrobotok beüzemeléséről. További problémaként merült föl - a korábbi évekhez hasonlóan - hogy időnként olcsó - megkérdőjelezhető minőségű tejtermékek jelennek meg nagy áruházláncok polcain. Mindez a jó minőségű magyar tej piacát rombolhatja, így továbbra is nagy szükség van a tudatos vásárlási magatartás erősítésére.

Állategészségügy

Állategészségügyi szempontból a kék-nyelv betegség okozott némi problémát, a tavalyelőtti évben a dél felől érkező bőrcsomósodás-kór jelentett állategészségügyi kockázatot, jelenleg nincs tudomásunk olyan betegségről, mely jelentős kárral fenyeget a szarvasmarha állományban.

IV.2. Sertés

Országos szinten a 2019. júniusi állapotot figyelembe véve - ha minimális szinten is - csökkent a sertésállomány létszáma (2.859.400 egyedről 2.839.800 egyedre). Mindemellett mégynkben kissé emelkedett a létszám az elmúlt 1 évben (267.600 egyedről 267.600 egyedre), a koca állomány viszont ezzel ellentétesen csökkent (17.000 egyedről 13.800 egyedre). A sertésállományok közel 70 %-át gazdálkodó szervezetek adják, kisebb részét egyéni gazdaságok. Ez a megoszlás évek óta változatlan. Az 1990-

es évek elején még többségében lévő háztáji sertéstartás évről évre háttérbe szorul. A hazai sertéstartók továbbra is jelentős technológiai hátrányban vannak a hagyományosan nagy sertéstartó országokhoz képest, mely problémát tetéz az is, hogy egyes takarmányfélések (szója) lényegesen drágábban, szállítási költségekkel terheltén jutnak el az állattartókhoz.

Az élő sertés átvételi árát az elmúlt egy évben a piaci viszonyok mellett sajnos a világméretű állategészségügyi probléma, az afrikai sertéspestis befolyásolta leginkább. Az afrikai sertéspestis (ASP) nagy ragályozó képességű, vírus okozta fertőző betegség, amely iránt Európában a házisertés és az európai vaddisznó fogékony. A betegség vírusellenes állatgyógyászati készítményekkel nem gyógyítható, és az állatok védőoltására engedélyezett, hatékony oltóanyag (vakcina) sem áll rendelkezésre. Az ASP vírusa iránt a sertés és a vaddisznó minden életkorban fogékony, és a megbetegedett állatok szinte kivétel nélkül elpusztulnak. Az ASP vírus az embert nem betegíti meg, ezért közegészségügyi jelentősége nincs. 2019 nyarán ASP-t igazoltak a laboratóriumi vizsgálatok több, a Tisza mentén talált vaddisznó-tetemben. Az új esetek, valamint a Tisza, mint közvetítő forrás jelentette kockázat miatt több terület kockázati besorolását is magas kockázatúról fertőzöttre módosította az ASP szakértői csoport augusztus 28-án. A döntés Borsod-Abaúj-Zemplén megyében az M3-as autópályától délre fekvő, valamint további Hajdú-Bihar, Heves és Jász-Nagykun-Szolnok megyei vadgazdálkodási egységeket érint. Szintén több vadgazdálkodási egységet szigorúan korlátozott területté nyilvánítottak. A fertőzött és szigorúan korlátozott területek növelése mellett indokolttá vált a közepes és magas kockázatú területek módosítása, illetve növelése is az ország keleti felében. Az ASP súlyos gazdasági kártételének megelőzése érdekében fontos a vírus házi sertésekre történő átterjedésének a megakadályozása, ezért kulcsfontosságú az állattartók jogkövető magatartása, a vonatkozó higiéniai és preventív megelőző intézkedések alkalmazása. Jelenleg házisertés-állományban nem diagnosztizált ASP-t a NÉBIH.

Tavaly év végéig az élősertés átvételi ár alig-alig érte el a 400 Ft/kg-ot, év elején viszont robbanásszerű árnövekedés volt tapasztalható, mely október végéig már meghaladta az 540 Ft/kg-ot. Sertéshúst ilyen drágán még sose vásárolt külföldről a hazai húsipar, az import kilónkénti ára közelít a 650 forinthez. Egy év alatt majdnem 30 százalékos volt a drágulás, és a trend az afrikai sertéspestis miatt valószínűleg folytatódik a következő hónapokban is. A sertéshús kiskereskedelmi ára várhatóan újabb 5-8 százalékkal fog emelkedni, amiben a gyenge forint is közrejátszik.

A sertéshús árának emelkedése elsősorban a Kínában elhatalmasodott afrikai sertéspestissel magyarázható. Becslések szerint Kínában a sertéshús-előállítás 30-40 százaléka tűnhet el egy éven belül. Ezáltal a jövőben világszinten 15-20 százalékkal kevesebb sertéshúst állítanak elő mint korábban, és az azzal járó jelentős sertéshiány jó darabig eltarthat. Hosszabb távon, akár évekig a jelenlegihez közeli vagy még magasabb élősertés-árakra kell berendezkedniük a feldolgozóknak.

IV.3. Juh

A juhállomány országos szinten 2019 júniusában 1.116.000 egyed volt, ez nagyságrendileg megegyezik az előző év állomány nagyságával. Az anyák létszáma 796.500 egyed, megyénken belül 2019 júniusában a juhek összlétszáma 69.800 egyed, az anyák létszáma 48.600 egyed.

Szezonálitástól függően változtak év közben az élőállat felvásárlási árak, melyek 770-940 Ft/kg között mozogtak (a legmagasabb átvételi átlagárát húsvét időszakában lehetett elérni, mely az előző évhez képest emelkedett).

A hazai juhtenyésztés az állatlétszámot tekintve az Európai Unió középmezőnyében van. Ugyanakkor az itthon előállított juhtermékek zöme az EU országaiba kerül, legnagyobb felvásárlónk továbbra is Olaszország, ahová az élőállat-export 90%-a irányul (kb. 600 ezer egyed évente). Exportunk döntő részét a pecsenyebárány teszi ki, kisebb hányada a hűtött, fagyasztott vagy feldolgozott termékek kiviteléből áll. A gyapjú iránt egyre fokozódó érdeklődés mutatkozik évek óta elsősorban Olaszország és Kína felől.

Állategészségügy

A juh esetében kék-nyelv megbetegedés jelentett problémát, a vakcinázási programnak köszönhetően azonban ennek a betegségnek a kockázata jelentősen mérséklődött.

IV.4. Baromfi

A teljes baromfiállomány 2018 júniusához képest minimálisan növekedett országos szinten (34.769.000 egyedről 35.051.300 egyedre, 0,8%-kal), a teljes tojóállományban viszont hasonló nagyságrendű csökkenés volt tapasztalható (10.608.700 egyedről 10.393.900 egyedre, 2,1%-al csökkent). Megyénkben a statisztikai adatok alapján kis mértékben nőtt (gyakorlatilag változatlan) a baromfi létszám (1.191.900 egyedről 1.192.900 egyedre, 0,1%), bár ez az adat megtévesztő lehet, hiszen a baromfiállományok egy időpillanatban meghatározott nagysága nem tükrözi a teljes éves termelés volumenének alakulását.

Tojó

A megyei tojóállomány létszáma csökkenő intenzitást mutat (382.100 egyedről 376.200 egyedre, 1,6%). A tyúktojástermelés ez évben 100 millió db közelében alakul, a termelés közel 2/3-át elsősorban kisgazdaságok, kistermelők állítják elő. A tojás termelői átvételi ára 23-28 Ft/db között mozgott ebben az évben. A nagy áruházláncok egyre inkább a magyar tojás értékesítését részesítik előnyben, főleg az alternatív (nem ketreces) tartásból származó tojások értékesítési lehetőségei kiemelkedőek.

Brojler

A vágócsirke termelői ára idén 254-265 Ft/kg között alakult, az előző években hasonlóak voltak az átvételi árak. Itt is jellemző, hogy elsősorban kisgazdaságok állítanak elő pecsenyecsirkét. Az évi megyei termelésünk 6000 tonna körüli.

Pulyka:

A megyénkben megközelítőleg 4000 t pulykahúst vásárolnak fel, a felvásárlási ár évek óta azonos szinten van 378-400 Ft/kg.

Az afrikai sertéspestis árnyékában a baromfitermelés fellendítése az egyik reális lehetőség a lakosság hússal való ellátására. Mivel a sertéspestis miatt kevés és drága a sertéshús, az egyik legnagyobb felvevőpiacot jelentő Kína a baromfihús felé fordult. Ez idén nagy lökést adott a baromfiszektor termelésének.

8. táblázat: A megyei állatállomány létszámának változása (db)

Megnevezés	2016. június	2016. december	2017. június	2017. december	2018. június	2018. december	2019. június	%-os eltérés 2018. június-2019. június
Szarvasmarha	53500	49000	47200	49000	51600	52900	53100	+2,9
Ebből: tehén	24900	22500	21900	22500	22900	22500	22700	-0,9
Sertés összes	260700	259900	264700	271600	267600	268200	276600	+3,3
Ebből: koca	16600	15500	15900	16000	17000	16200	13800	-18,9
Juh összesen	80700	87600	74900	78100	70700	78400	69800	-1,3
Ebből: anya	52000	64900	52.000	51700	49200	52100	48600	-1,2
Baromfi összes	992000	760400	1228500	898100	1191900	978300	1192900	+0,08

Forrás: KSH

IV.5. Méhészet

Év elején az induló méhészetek száma 1156, a méhcsaládok száma pedig 56.842 volt. A tavaly évi napraforgón elszenvedett méhveszteség nagyon megviselte a családokat. Ennek eredménye, hogy a megyei méhállomány 1/3 -dal kisebb létszámmal ment telelőbe. A betelepítő állomány szinte mind ki is telelt.

A repce szárazsággal küszködve szinte 20-25 cm szár magassággal indult virágzásnak tavasszal. A méhállomány a rossz és kedvezőtlen időjárásnak köszönhetően gyenge, - 5kg/családos átlagot produkált.

Az akác nem jellemző a kötött fekete talajjal rendelkező megyénkre, így a repce után 3 akác-legelőre lehetett vándorolni a megyéből (egy gödöllői részre, illetve kettő nógrádi akácosba). Egy - egy akácos méhlegelőn 3 napnál tovább nem lehetett maradni

elsősorban az esős időjárás miatt. A közel 10 napos akác- virágzás méztermése 15 kg-os átlagot adott, ami gyengének mondható. Problémaként jelentkezett továbbá a soha nem tapasztalt rajzási láz is.

A Tisza ártere lett volna a következő legelő a méheknek, de a Tisza magas vízállása sajnos elöntötte az árteret, illetve a vízi akác egy része is víz alá került. Méz elvehető mennyiségben nem termett. Mindemellett beindult a magas vízállásnak köszönhetően a szúnyog invázió és ezzel pedig egyenesen arányosan a folyamatos szúnyogirtás is, méhekre kimondottan veszélyes szerekkel.

A napraforgó virágzása június 19-20. körül kezdődött. Az időjárási feltételek a virágzás kezdetén kedvezőek voltak, 30°C fok körüli nappali 20°C fok éjszakai hőmérséklettel. A mérleges kaptárok napi 4-5 kg-os eredményeket mutattak ezen időszakban. Július első dekádjának az időjárása viszont nem a megszokottak szerint alakult. A nyári kánikula helyett a hőmérséklet az évszakhoz képest alacsony maradt. A nappali legmagasabb hőmérséklet tartósan 30°C fok alatt volt, átlagosan 25-28°C fokon, az esti órákban is jelentős hőmérsékletcsökkenés volt tapasztalható, ami napraforgó mézélése szempontjából nagyon kedvezőtlenül hatott. Visszaestek a hordási eredmények, az 1 kg-os napi hordás már jó eredménynek számított. Összességében közepes méztermés keletkezett napraforgóból, de az éves teljes méztermés a megyénkben gyengének mondható.

A 2018. év a tömeges méhpusztulásokról volt hangos. Megyénkben ez évben 117 bejelentett méhpusztulást regisztráltak, idén viszont 6 konkrét bejelentés érkezett csupán. Sokan abbahagyják vagy gondolkoznak a méhészet felszámolásában. Méhegészségügyi helyzet már most rossznak mondható, bár az őszi méhegészségügyi vizsgálatok még most kezdődnek. Már most 5 település van zárlat alatt és sajnos további települések kerülhetnek zárlat alá a hordástalan augusztus végett.

IV.6 Halgazdálkodás

Jász-Nagykun-Szolnok megyében a halgazdálkodási hatóság nyilvántartásában 68 halgazdálkodási vízterület szerepel. A 68 nyilvántartott vízterület közül 32 esetében a halgazdálkodási jog a Magyar Állam tulajdonában van, 36 esetben pedig halászati jogközösségek, önkormányzatok és magántulajdonosok gyakorolják a halászati jogot. A nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek többsége állóvíz, ezek összes területe 1.753 hektár. A folyóvizek teljes hossza 178 folyamkilométer, amelyből a leghosszabb és legnagyobb vízterületű a Tisza folyó Jász-Nagykun-Szolnok megyei szakasza, ami 137 folyamkilométert tesz ki.

9. táblázat: Jász-Nagykun-Szolnok megye haltermelése

Haltermelés fajonként	Ponty	Amur	Fehér busa	Pettyes busa	Harcsa	Süllő	Csuka	Egyéb haljafok	Mindösszesen
tonna	2061,1	92,39	77,19	28,93	34,18	8,56	3,09	58,22	2392,45

Forrás: JNSZ Megyei Kormányhivatal

V. Nemzeti Agrárgazdasági Kamara főbb feladatai

A szakmai beszámoló alapján kijelenthető, hogy Jász-Nagykun-Szolnok megye gazdálkodói nemzetgazdasági szinten is kiemelkedő részét képezik hazánk mezőgazdaságának. A mezőgazdasági termelők részére a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara megyei ügyintéző szervezete jelentős segítséget nyújt a támogatások beadásában és munkánk szervesen kapcsolódik a mezőgazdasági szereplők tevékenységéhez.

Április 9-én vette kezdetét a 2019. évi egységes kérelmek beadásának időszaka. Ennek keretében idén már 46 jogcímre lehetett támogatási és kifizetési kérelmet benyújtani. Idén a megye gazdálkodóitól 9.209 támogatási kérelem érkezett be elektronikus úton a Magyar Államkincstárhoz május 15-ig. Ebből 6.614-et a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatóságának falugazdászai készítettek el, és adtak be az ügyfélkapun keresztül, ügyfél általi meghatalmazással. Az állatalapú támogatások tekintetében húshasznú anyatehéntartás támogatásra 16.422 egyedre, termeléshez kötött hízott bika esetében 5.189 egyedre, termeléshez kötött tejhasznú tehénre pedig 13.866 egyedre érkezett be támogatás-igénylés. Összesen 387.624 hektárra történt meg a támogatások igénylése, amely országosan is kimagasló.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara 2018. május 1-től jégkár-mérséklő rendszert állított az ország és a gazdálkodók szolgálatába, amelynek lényege, hogy mérsékli a jég okozta károkat. Országos szinten 986 darab generátor működik, Jász-Nagykun-Szolnok megyében ebből 53 darab generátor lett elhelyezve. A működtetés során a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara az Országos Meteorológiai Szolgálat előrejelzéseit használja és a riasztást követően a jégeső várható megjelenése előtt hozzák működésbe a generátorokat. Megyénkben 2018-ban 65 napon, 2019-ben pedig 59 napon érkezett riasztás, ennyi alkalommal kellett beüzemelni a berendezéseket a károk elhárításának érdekében. Az idei évben keletkezett jégkárok vonatkozásában megyei adatokkal még nem rendelkezünk. Országos szinten a rendszer második üzemelési évében a gazdálkodók 37 ezer hektárra jelentettek be jégkárt, ami nagyjából a fele a 2017-es, utolsó országos védekezés nélkül töltött év értékének. A jégkár aránya az összes bejelentett mezőgazdasági káron belül 2018-ban és 2019-ben 13 % alatt maradt, míg a 2015-2017-es átlag 32 % felett volt. Így a statisztikák szerint a jégkár-mérséklő rendszer használata nélküli utolsó 3 év átlagához viszonyítva ez arány több mint 60%-kal csökkent, és több tízmilliárd forintos károkat előztünk meg használatával a mezőgazdaságban.

Kijelenthető, hogy a rendszer nem csak a gazdálkodóknak hasznos, hanem minden állampolgárnak is egyben, mivel az egyéb ingó- és ingatlan tárgyak esetében is jelentősen mérsékli a jégkár kockázatát.

A Magyarok Kenyere határokon átívelő karitatív program, amely 2011-ben indult, és az első évben összesen 10 tonna búza gyűlt össze. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara a MAGOSZ-szal való együttműködésben segíti a program folyamatainak lebonyolítását, részt vesz a begyűjtési és a szervezési teendők ellátásában. A számok évről-évre növekednek, 2018-ban már közel ötezer gazdálkodó ajánlotta fel a jó cél érdekében búzaadományát, ennek köszönhetően 19 magyarországi és 12 határon túli régióból összesen 583 tonna búza gyűlt össze. Az idei évben Jász-Nagykun-Szolnok megyében minden eddiginél több gazdálkodó ajánlotta fel adományát, 647 felajánlótól 137 tonna búza gyűlt össze, összesen négy gyűjtőponton. Az adománybúzából összesen 96 tonna liszt készült, amely az őszy folyamán szétosztásra kerül a hátrányos helyzetű gyermekeket gondozó magyarországi és határon túli szervezeteknek.

VI. Összefoglalás, stratégiai célok 2020.

Jász-Nagykun-Szolnok megye az ország egyik legnagyobb földrajzi kiterjedésű megyéje, itt található az ország mezőgazdasági hasznosítású földterületeinek mintegy 8%-a. Felszíne egyenletes síkság, ezért kedvezőek a mezőgazdasági adottságai. Az éghajlata ugyanakkor szélsőséges vonásokat mutat, a csapadék kevés és egyenlőtlen eloszlású, gyakori a szárazság és az aszály. A megye középső részein helyezkednek el hazánk legszárazabb vidékei, azonban a felszín egyenletességének köszönhetően csapadékos évszakokban számolni kell a belvizesedés veszélyeivel. Mezőgazdasági szempontból a jó minőségű talajadottságok és a napsütéses órák magas számának köszönhetően a megyében kiemelkedő jelentőségű a növénytermesztési ágazat, mellette a szarvasmarha, a sertés- és a juhtenyésztés is jelentős volument képvisel.

A megye szántóföldi kultúráinak összetétele és egymáshoz viszonyított aránya az utóbbi évtizedben állandónak mondható. Jellemzően a kalászos kultúrák dominálnak, amelyek nagyságrendje alapján a legnagyobb gabonatermesztő megyék közé tartozunk. Az agrár-környezetvédelmi szempontok és a mezőgazdaság jövedelmezőségének tekintetében szükséges lenne a diverzifikáció, vagyis a termesztett növénykultúrák számának növelése, a növénytermesztés változatosabbá tétele, valamint az állatállomány növelése, a rét- és legelőgazdálkodás színvonalának emelése. Ezzel párhuzamosan az alternatív növényfajok és az ökológiai szemléletű növénytermesztés terjedése fontos eleme a termőtalajok megővésének és a fenntartható növénytermesztésnek. Ez a folyamat nagyban hozzájárul az egészséges és biztonságos hazai élelmiszer alapanyag-előállításához és a környezet védelméhez.

Jász-Nagykun-Szolnok megye mezőgazdasági stratégiájának legfontosabb szempontjait és fejlesztési lehetőségeit az adottságainkkal összhangban kell meghatározni. A gazdálkodáshoz szükséges inputanyagok, az emberi munkaerő folyamatosan drágulnak, ennek hatásait pedig sok esetben szemlélet- és technológiaváltással, az erőforrások felhasználásának optimalizálásával tudjuk enyhíteni. Ma a piacon jelen vannak, elérhetőek azon cégek, amelyek az inputanyag racionalizálás terén nyújtanak szolgáltatást és segítséget a termelőknek, sajnos ezen beruházások egy bizonyos

üzemméret alatt nem kivitelezhetőek, nem gazdaságosak. Ez esetben a valódi, piaci alapú szövetkezés jelentheti az egyetlen perspektívát.

Az öntözési lehetőségek bővítésére a termézbiztonság növelés miatt van szükség. Kormányzati döntés született az öntözésfejlesztésről, amelynek eredményeként 170 milliárd Ft-ot fordítanak erre a célra a következő 10 évben. A termézbiztonság növelése és az intenzív, magas hozzáadott értéket képviselő kultúrák termesztése hozzájárulnak a jobb jövedelmezőséghez és ez által a vidék népességmegtartó erejéhez. Az öntözéses gazdálkodáshoz szervesen kapcsolódik a vetőmagágazat is, hiszen legtöbb növényfajunk vetőmagját csak intenzív körülmények között, megfelelő agrotechnikai háttér biztosítása mellett lehet eredményesen és biztonságosan termesztetni. Földrajzi adottságaink megfelelőek a vetőmagtermesztéshez, Jász-Nagykun-Szolnok megye gazdálkodói rendelkeznek a szükséges szaktudással, hajlandóak azt megszerezni, tanulni, tehát egyértelmű hogy megvan a megyében a szükséges potenciál, de ennek kiaknázáshoz, a lehetőség megteremtéséhez kormányzati segítség is szükséges.

A vetőmagtermesztés mellett legalább ennyire fontos az ökológiai gazdálkodás, a biotermékek, bioélelmiszerek termelése és előállítása. Jász-Nagykun-Szolnok megyében már hagyománya van az ökológiai, fenntarthatóságot célzó gazdálkodásnak, ennek részarányát folyamatosan növelni szükséges. A termelési struktúra korszerűsítésén túl nagyon fontos feladat a társadalom szemléletformálása, a fogyasztói tudatosság növelése. El kell azt érni, hogy a lakosság, a helyi társadalom előnyben részesítse a helyben megtermelt élelmiszereket a sokszor dömpingáron beérkező import élelmiszerekkel szemben. A megyében több helyen működnek helyi piacok, és sok kulturális esemény mellé szerveznek kézműves vásárokat is, ezek az események évről-évre egyre több látogatót vonzanak.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara megyei szervezetének 2020-as évre vonatkozó stratégiai céljai az alábbiak:

Oktatás: víz mesterképzés, öntöző szakmunkás képzés elindításának kezdeményezése
Zöldség-, gyümölcstermesztés és feldolgozás volumenének növekedésének támogatása
Szövetkezés- versenyképességi lehetőségek előtérbe helyezése a termelők körében

Állattenyésztés volumenének növelése:

- Tógazdasági haltenyésztés, - feldolgozás
- Húsmarha tenyésztés → legelőgazdálkodás
- Juhászat, kecske → legelőgazdálkodás
- Kisállattenyésztés - galamb - nyúl - méhészet
- Piacfejlesztés - létesítés, mind a 78 településen
- Helyi fesztiválok - arculat kialakítás
- Utak, földutak javítása
- Mezőőrök aktív tevékenységének elősegítése
- Közmunka programok fejlesztése - a lehetőségek igénybevétele
- A termőföld - mint megújuló természeti erőforrás védelme, forgalmának törvényi előírások szerinti véleményezése

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

Összességében az agrárágazat Fenntartható fejlesztése a fő feladat

Az innováció lehetőségeinek kihasználásával végezzük munkánkat.

Az idegenforgalom komplex fejlesztésében minden segítséget megadunk az önkormányzatoknak.

Feladatunknak tekintjük az ÖKOMEGYE programban való aktív részvételünket, a megye arculatának mind jobb fejlesztését.

A feladat komplex, sikeres megvalósítása alapvető érdeke a megye lakosságának és gazdaságának. A megyei agrártársadalom és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szervezete a továbbiakban is szorosan együtt kíván működni a megyei önkormányzattal, Szolnok Megyei Jogú Város önkormányzatával, a kormányhivatallal és a települési önkormányzatokkal. Kérem ehhez a munkához a megyei közgyűlés segítségét és támogató hozzáállását.

Tisztelt Közgyűlés!

A megyei mezőgazdaság helyzetének részletes megismerése céljából és egyben a munkájuk során hasznosításra ajánljuk a tájékoztatóban szereplő adatokat, feltárt összefüggéseket és tendenciákat. Az önkormányzatokat érintő mezőgazdasággal kapcsolatos feladatok ellátásában továbbra is a megyei közgyűlés rendelkezésére állunk. Kérem tájékoztatóm elfogadását.

Hubai Imre Csaba
elnök

Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szervezete

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

TÁJÉKOZTATÓ

A MEGYE MEZŐGAZDASÁGÁNAK HELYZETÉRŐL

2019

Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály

5000 Szolnok József Attila út 34. 5002 Szolnok Pf. 111 Telefon: (56) 814 523 Fax: (56) 814 521
e-mail: kh.agrar.vidékfejlesztés@jasz.gov.hu Honlap: www.kormanyhivatal.hu

AZ AGRÁR- ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSI FELADATOK VÉGREHAJTÁSA

Az Európai Unió Közös Agrárpolitikájának 2014-20-as költségvetési időszakban alkalmazott szabályozói 2019. évben a korábbi évekhez képest változatlan formában alapozták meg a közösségi kifizetések végrehajtását.

Az Európai Unió Közös Agrárpolitikája keretében folyósított támogatások lehívása két alapból történik, az egyik a pályázatos jellegű, programhoz és célhoz kötött, különböző vállalásokra épülő EMVA alap, melynek végrehajtására került meghirdetésre hazánkban a Vidékfejlesztési Program. A másik a normatív jellegű, terület és állatlétszám alapon finanszírozott EMGA alap. A két alap tekintetében igen összetett, részletesen szabályozott feltételrendszer alapján több mint 100 támogatási jogcím keretében igényelhető támogatás.

A 2017. január 1-jével felállt intézményi struktúra működésében változás nem történt. A kifizető ügynökségi funkciók a Magyar Államkincstár központi szervezetéhez kerültek, míg az adminisztratív és területi ellenőrzési feladatokat, valamint az ügyfélszolgálati tevékenységet a Megyei Kormányhivatalok Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályai látják el. A feladatok ellátásához a Magyar Államkincstár az EMGA alap végrehajtására vonatkozóan delegálási megállapodást kötött a Kormányhivatalokkal. Az Vidékfejlesztési Program területi feladatai pedig az Agrárminisztérium Vidékfejlesztési Államtitkársága, a Magyar Államkincstár valamint a Kormányhivatalok között kötött közbenső szervi megállapodás alapján kerülnek végrehajtásra.

Összefoglaló anyagunkban az említett megállapodások alapján ellátott kifizető ügynökségi és a Vidékfejlesztési Programhoz kapcsolódó közreműködő szervi feladatok végrehajtásáról és tapasztalatairól kívánunk rövid bemutatást adni.

I. Európai Mezőgazdasági Garancia Alap

Az EMGÁ Alapból kifizetésre kerülő források feltételrendszerében 2019-ben nem történtek változások, a kérelmek benyújtásának rendszere is változatlan maradt. Továbbra is a megszokott módon, elektronikus felületen nyújthatók be a kérelmek, mely felület működtetését a Magyar Államkincstár biztosítja.

A normatív támogatásokat tekintve az Egységes Kérelem (EK) kiemelt jellegét indokolja az országosan benyújtásra kerülő kérelmek valamint az EK-ban benyújtható jogcímek és intézkedések darabszáma.

Az Egységes Kérelem a korábbiakban megszokott módon a közösségi rendeletben meghatározottak szerinti időpontban és a Magyar Államkincstár által üzemeltetett elektronikus kérelembeadó felületen keresztül nyújtható be.

A benyújtási időszakban, Kormányhivatali oldalról hangsúlyos részfeladat az ügyfelek megfelelő tájékoztatása, a tanácsadó hálózatokkal való együttműködés valamint a beérkező kérelmek folyamatos monitoringozása. Meg kell említeni, hogy megyénkben évek óta gördülékeny és problémamentes az együttműködés a kamarai falugazdász hálózat, a regisztrált szaktanácsadói hálózat és főosztályunk között. A határidőre, minőségében is megfelelő kérelmek beérkezését nagymértékben elősegítik a támogatási feltételek tartalmi-technikai változásairól szóló, a benyújtási időszakban megszervezett elméleti és gyakorlati képzések.

2019-ben az EK 46 féle jogcím/intézkedés igénylésének adott teret. A 2019/2020 gazdálkodási évre vonatkozóan 2019. évben Jász-Nagykun-Szolnok megyében 9262 db Egységes Kérelem került benyújtásra, melynek keretében összesen közel 390 ezer ha mezőgazdasági területet jelentettek be a gazdálkodók.

I.1 Területalapú támogatások

Az Egységes Kérelem egyik kiemelkedő és egyben az EMGA legszélesebb körben érintett jogcíméhez az **Egységes Területalapú támogatás**hoz tartozik a legnagyobb összesített kifizetési összeg. A jogcím szabályzói 2015. évben változtak meg jelentősen, így az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatait már alkalmazni tudtuk a 2019. évi feladatok végrehajtása során.

Ugyancsak kiemelkedő a 2015-től fennálló magyar zöldítési modell keretrendszerét magába foglaló és a területalapú támogatás elválaszthatatlan részét képező éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás, azaz a **Zöldítés támogatás**. Az ún. „zöldítés” feltételrendszer magába foglalja a mezőgazdasági termelők számára betartandó európai uniós szabályozáson nyugvó zöldítési előírásokat. A mezőgazdasági termelőknek alapvetően három zöldítési gyakorlatot kell végezniük:

1. Növénytermesztés diverzifikálása,
2. Állandó gyepterület fenntartása,
3. Ökológia célterület (EFA) fenntartása.

A szóban forgó két jogcím esetében 2019. évben Jász-Nagykun-Szolnok megyében 9058 mezőgazdasági termelő nyújtott be kérelmet.

A közvetlen kifizetések agrárpolitikai célokhoz igazítása érdekében speciális kifizetési formák is alkalmazásra kerültek, melyek egyrészt a fiatal mezőgazdasági termelők számára, másrészt a nem üzemszerűen működő kistermelők számára biztosítanak emelt összegű kifizetést az alábbi szabályozás szerint:

A területalapú támogatáshoz kapcsolódó **fiatal mezőgazdasági termelők** közvetlen támogatása a gazdálkodók generációváltását segíti elő. Maximum 5 éven keresztül nyújtható, legfeljebb 2020-ig, területi felső korlátja 90 hektár, hektáronkénti összege 67,89 euró.

A támogatás igénybevételére jogosult minden olyan 40 évnél nem idősebb termelő, aki újonnan kezd vagy legfeljebb öt éve kezdte mezőgazdasági tevékenységét. A jogcím keretében nem csak természetes személyek, hanem jogi személyek is támogathatóak. Megyénkben 2019. évben 704 fő nyújtott be támogatási igényt.

A **mezőgazdasági kistermelői támogatási rendszer** keretében nyújtott támogatás, a közvetlen kifizetéseket helyettesítheti a más támogatást nem igénylő, kis területtel rendelkezők részére. A kisgazdaságok egyszerűsített támogatási rendszerébe csak egyszer, 2015-ben lehetett belépni. Az akkor megállapított támogatási összeg jár évente a termelőnek 2020-ig, amennyiben a gazdálkodó megtartja a belépéskori földterületét és ebben az egyszerűsített rendszerben kíván maradni. A támogatás egyösszegű, amelynek minimális mértéke gazdálkodónként 500 euró, maximális mértéke 1250 euró. 2019. évben 1072 ügyfél az, aki továbbra is a kistermelői támogatási rendszer tagja. (2015. évben 2101 fő jelentkezett be a rendszerbe)

A közvetlen kifizetések rendszerében tagállami körben lehetett dönteni a **termeléshez kötött kifizetések** alkalmazásáról. Hazánk széles körben élt ezzel a lehetőséggel, segítve a nehezebb helyzetben lévő, de gazdasági-szakmai szempontból fontos ágazatok életképességét.

A teljesség igénye nélkül a megyénk gazdálkodóit érintő legfontosabb termeléshez kötött növényalapú jogcímek és beérkezett kérelmek db száma a következő:

- zöldségnövény termesztés támogatás: 174 db
- ipari zöldségnövény termesztés támogatás: 175 db
- extenzív-, intenzív gyümölcstermesztés támogatás: 139 db
- szemes fehérjetakarmány- növény termesztés támogatás: 124 db
- szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás: 1090 db
- rizstermesztés támogatás: 9 db
- cukorrépa termesztés támogatás: 14 db
- ipari olajnövény termesztés támogatás: 32 db

A fenti jogcímek keretében jelentős többlettámogatás nyújtható a termelőknek, de a kapcsolódó előírások a kifizetést valós termeléshez kötik, és szigorúbb adminisztratív ellenőrzés társul kifizetésükhöz.

I.2. Állatalapú támogatások

Megyénk termelési szerkezete indokolja, hogy kiemeljük az állatalapú támogatásokat is. A 2019. évi támogatások az egységes területalapú támogatáshoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatásként, továbbá a termeléshez kötött közvetlen uniós támogatásként folyósíthatóak.

I.2.1. Átmeneti Nemzeti támogatások (ÁNT)

I. Termeléstől elválasztott támogatások:

A támogatás alapja a mezőgazdasági termelő rendelkezésére álló történelmi bázis. További feltételként van meghatározva, hogy az a gazdálkodó veheti igénybe, aki egységes területalapú támogatásra jogosultságot szerzett és a Tenyészet Információs Rendszerben (TIR) állattartóként van nyilvántartva.

2019. évi megyei érintettség:

- Hízottbikartartás támogatás 407 ügyfél
- Tejtámogatás: 292 ügyfél
- Extenzifikációs szarvasmarhatartás támogatás: 110 ügyfél
- Kedvezőtlen adottságú területeken nyújtandó anyajuh tartás kiegészítő támogatása: 93 ügyfél

II. Termeléshez kötött támogatások:

Olyan támogatások, amelynek feltétele a támogatható állat tartása a vonatkozó Rendeletben meghatározottak szerint. Az a termelő jogosult a támogatás igénybevételére, aki a TIR-ben a támogatási kérelemben szereplő állatok tenyészetének állattartójaként szerepel. 2019. évben beérkezett kérelmek száma:

- Anyatehéntartás átmeneti nemzeti támogatás, 530 db kérelem
- Anyajuhtartás átmeneti nemzeti támogatás, 557 db kérelem

I.2.2. Közvetlen uniós, termeléshez kötött állatalapú támogatások

Ezen közvetlen támogatások fő célja az érzékeny mezőgazdasági ágazatokban működő mezőgazdasági termelők jövedelmének kiegészítése, a munkaigényes mezőgazdasági ágazatokban a munkahelyek megőrzése és új munkahelyek teremtése.

2019. évben beérkezett kérelmek száma:

- Termeléshez kötött anyatehéntartás támogatás: 677 db
- Termeléshez kötött anyajuhtartás támogatás: 567 db
- Termeléshez kötött tejhasznú tehéntartás támogatás: 197 db
- Termeléshez kötött hízottbika-tartás támogatás: 388 db

A különböző jogcímenek beérkezett kérelmek adminisztratív és helyszíni ellenőrzései a nyár folyamán és ősszel folyamatosan tartanak, a cél természetesen a kifizetések mielőbbi megindítása.

A Főosztályunk által kezelt valamennyi jogcímet érintő adminisztratív ellenőrzések közül kiemelendő az adatváltások folyamatos feldolgozása, a jogszerű földhasználat vizsgálat, a numerikus túligénylés feloldás, illetve a beküldött dokumentumok adminisztratív vizsgálata.

A 47/2019 (X.14.) AM rendelet alapján kalkulált egységes területalapú támogatás jogcímen hektáronként legfeljebb **49.259,-** Ft, míg zöldítési támogatás címén **27.065,-** Ft összegű támogatás vehető igénybe. A támogatási keretek túllépése esetén az igényelt támogatás összege arányos visszaosztás alkalmazásával csökkentésre kerül.

Az egységes kérelemben érintett jogcímek előlegfizetésére a közösségi jogszabályok október 16-tól adnak lehetőséget. A 2019/2020. gazdálkodási évre vonatkozóan 14 jogcímben november végéig folyamatos az előlegfizetés, melynek mértéke maximum 70%. Az ügyintézési folyamatok végleges és a teljes kérelemállományra vonatkozó zárása után várhatóan 2020. első negyedévében a végkifizetések is meg tudnak indulni.

II. Nemzeti hatáskörben nyújtott támogatások

II.1. Rendkívüli időjárási események kezelése

Abban az esetben, ha a rendkívüli időjárás termés kiesést is okozott és a gazdálkodó tagja a nemzeti kockázatkezelési rendszernek, további bejelentési kötelezettsége van az *agrár-károrenyhítési* rendeletben foglaltaknak megfelelően. A káresemény bekövetkezését követő 15 napon belül köteles annak tényét bejelenteni, majd november 30-ig teheti meg károrenyhítési juttatási igénybejelentését. Idén a károrenyhítési rendszernek megyénkben **3815** kötelező és **332** önkéntes tagja van.

A károrenyhítési rendszer másik eleme a mezőgazdasági *biztosítási díjtámogatás* igénybevétele. 2016.évtől a biztosítási díj támogatás is a Vidékfejlesztési program részeként igényelhető. Megyénkben a 2019-es gazdálkodási évre vonatkozóan 1212 fő igényelte az egységes kérelem keretében a jogcímet. A biztosítási díj támogatás kérelem darabszámának emelkedése azt mutatja, hogy a gazdálkodók, jóllehet többlet költségük keletkezik a biztosítás megkötésével, ilyen módon is megpróbálják mérsékelni az időjárás által okozott terméskiesésből adódó anyagi veszteségeiket.

II.2. Állatjóléti támogatások

2019/2020 támogatási évben a nemzeti forrásból finanszírozott sertés és baromfi állatjóléti támogatások igénybevétele kapcsán jelentős változások léptek életbe. Mindkét ágazat esetében bizonyos tevékenységek támogatása kikerült az eddig megszokott keretek közül és egy másik támogatási formában jelent meg, mezőgazdasági csekély összegű támogatásként (de minimis). Mindezek következtében a kezelt kérelmek száma megduplázódott. A kifizetési kérelmek benyújtása negyedévente történik, azonban további változásként említhető, hogy az eddig egymással párhuzamosan futó baromfi és sertés támogatások kifizetési igénylései is szétváltak. Sertés állatjóléti támogatás esetében a támogatási év nem változott (tárgyév január 1.-december 31.) míg a baromfi állatjóléti támogatás esetében tárgyév április 16-tól következő év április 15-ig tart. A beérkezett kérelmek feldolgozása folyamatos. Mindezek alapján 2019-ben sertés támogatás esetében az I., II. és III. negyedévet érintő, míg baromfi állatjóléti támogatás vonatkozásában I. és II. negyedévet érintő kifizetések fognak realizálódni az ügyfelek részére.

Állatjóléti támogatások keretében az egyes állatbetegségek megelőzésével, illetve leküzdésével kapcsolatos intézkedést is szükséges megemlíteni, melynek célja az állatállományokat veszélyeztető egyes állatbetegségek felszámolása, figyelemmel kísérése, valamint egyes zoonózisok megelőzése, támogatott állat-egészségügyi szolgáltatások nyújtása keretében. A támogatási kérelmek a megyei kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földhivatali Főosztályára kerülnek benyújtásra, ahonnan legkésőbb tárgyhónapot követő hónap utolsó napjáig kerülnek átadásra Főosztályunk számára. Az elmúlt időszak adatai alapján a havi átlagos kérelemszám 70 db.

II.3. Belpiaci intézkedések

A belpiaci intézkedések közül kiemelendő az Iskolatej program, mely közösségi forrásból és ehhez kapcsolódóan Magyarország adott évi központi költségvetéséről szóló törvényben meghatározott forrásból finanszírozott támogatás. Ennek keretein belül - benyújtási időszakonként - érkeznek a kérelmek az előfinanszírozást vállaló szállítóktól, illetve az oktatási intézmények fenntartóitól. Megyénkben 1 szállító illetve 1 egyházi fenntartó igényelt 2019. évben támogatást. A szállító Jász-Nagykun-Szolnok megyei székhelyű, jellemzően megyei felvásárlói tevékenységgel.

A Magyar Méhészeti Nemzeti Program keretében meghirdetett intézkedések közül megyei ügyintézés történik a Varroa atka, a nozematózis, illetve az egyéb kártevők, betegségek elleni gyógyszeres védekezés támogatás igénylései vonatkozásában. Ennek keretében 2019. évben 337 db kérelem került benyújtásra. A kifizetések, a vonatkozó rendeletben meghatározott (tárgyév október 15-ig) időpontig megtörténtek.

III. A Vidékfejlesztési Program

Az Európai Unió vidékfejlesztési politikája segítséget nyújt az EU vidéki térségeinek ahhoz, hogy megfeleljenek a 21. század számtalan gazdasági, környezeti és társadalmi kihívásának. A Vidékfejlesztési Politika, a KAP II. pilléréként a mezőgazdasági termelőknek nyújtott közvetlen kifizetések rendszerét egészíti ki, a közösségi jogalkotás által megfogalmazott célokra juttatott pályázatos kifizetések biztosításával. A kedvezményezettek nem csak a mezőgazdasági termelők, hanem a vidéki kultúra, életforma, táj, örökség fenntartásában részt vevő valamennyi társadalmi csoport. A vidékfejlesztési politika több célkitűzése egyszerre mind az európai strukturális és beruházási alapoknak is célkitűzése.

III.1 A vidékfejlesztési programok uniós keretrendszere

A tagállamok a vidékfejlesztési programjukat a célterület szükségletei alapján állítják össze oly módon, hogy az alábbi hat közös uniós prioritás közül legalább négy érvényre jusson:

- ösztönözni kell a tudásátadást és az innovációt a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben;
- életképesebbé és versenyképesebbé kell tenni a mezőgazdasági termelés minden típusát, valamint támogatni kell az innovatív agrártechnológiák alkalmazását és a fenntartható erdőgazdálkodást;
- elő kell mozdítani az élelmiszer-ellátási lánc megszervezését, az állatjólétet és a mezőgazdasági kockázatkezelést;
- helyre kell állítani, illetve meg kell őrizni és erősíteni kell a mezőgazdasággal és az erdőgazdálkodással kapcsolatban álló ökoszisztémákat;
- ösztönözni kell az erőforrás-hatékonyságot, és támogatni kell az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodni képes gazdaságra való átállást a mezőgazdaságban, az élelmiszeriparban és az erdészetben;
- elő kell segíteni, hogy erősödjön a társadalmi befogadás, csökkenjen a szegénység és lendületet kapjon a gazdasági fejlődés a vidéki térségekben.

Az említett kihívások kezelése céljából a Magyarország vidékfejlesztési programjának keretében biztosított finanszírozás kiterjed mind a hat vidékfejlesztési prioritásra - különös tekintettel a mezőgazdasággal és az erdőgazdálkodással kapcsolatban álló ökoszisztémák állapotának helyreállítására, megőrzésére és erősítésére, valamint a társadalmi befogadás előmozdítására, a szegénység csökkentésére és a gazdasági fejlődés támogatására a vidéki térségekben, továbbá az élelmiszer-ellátási lánc megszervezésére és a mezőgazdasági kockázatkezelésnek az előmozdítására.

Minden egyes vidékfejlesztési program esetében a finanszírozásból legalább 30%-ot környezetvédelmi és éghajlatváltozás elleni intézkedésekre, legalább 5%-öt pedig LEADER-projektekre kell fordítani.

Az Európai Unió alapokból származó beruházási támogatások esetén a jogszabályi alapot a 272/2014. (XI.5.) Kormányrendelet biztosítja. Az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap pénzeszközeinek felhasználására létrehozott Vidékfejlesztési Program esetében a jogszabály sok helyen az általánostól eltérő, speciális szabályok alkalmazását írja elő.

A rendszer működésében több intézmény is részt vesz. A stratégiai szabályozás az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapot tekintve az Agrárminisztérium Irányító Hatóságának feladata. A Magyar Államkincstár, mint Magyarország kifizető ügynöksége felel az EMVA-kiadásokkal való gazdálkodásért és azok kontrolljáért. A pályázatok befogadását és a jogosultság ellenőrzési vizsgálatokat, az esetleges hiánypótlást a Magyar Államkincstár és a Kormányhivatalok Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályai végzik. Ezt követően a pályázatok átadásra kerülnek a 110/2016. (V. 25.) Korm. rendelet szerinti projektértékelői rendszerbe, mely az Agrárminisztérium koordinálásával biztosítja a kérelmek független tartalmi bírálatát. A formailag és az értékelési szempontok alapján tartalmilag elbírált kérelmek rangsorolása és a rangsor alapján történő döntéshozatal az Irányító Hatóság feladata.

A Vidékfejlesztési Program megvalósítására 1300 milliárd forint áll rendelkezésre a 2014-2020 közötti uniós fejlesztési időszakban, amely kapcsán 74 pályázatot hirdettek meg, amiből 64-et már lezártak.

A még nyitott pályázatok keretében több mint 8 milliárd forintot különítettek el tanyavillamosításra, vízellátásra, szennyvízkezelésre. Ezek mellett lehet még pályázni öntözésfejlesztésre, valamint rövid ellátási láncok, együttműködési lehetőségek kialakítására, borszőlő ültetvények telepítésére és erdősítésre is.

Az idén ősszel illetve jövőre megnyitni tervezett pályázatok a minőségi rendszerekhez való csatlakozás támogatására, továbbá a termelői csoportok támogatására várhatóak.

III.2. A Vidékfejlesztési program eredményei Jász-Nagykun-Szolnok megyében

Jász-Nagykun-Szolnok megyében több mint 10.000 db támogatási kérelem került benyújtásra, amiből már 5800 db kérelem támogatásáról **született** döntés, mely által az Irányító Hatóság több mint 48 milliárd forintra tett kötelezettségvállalást.

- feldolgozóüzemek létrehozását eddig mintegy 5 milliárd,
- kertészeti fejlesztésekre több mint 1,3 milliárd,
- az állattartó telepek mintegy 3 milliárd,
- terménytárolók és szárítók építésre 1,7 milliárd,
- öntözésfejlesztésre 1,7 milliárd,
- a fiatal gazdák induló támogatására közel 0,5 milliárd,
- turisztikai fejlesztéseket 1 milliárd,
- agrár-környezetgazdálkodás támogatására 11 milliárd,
- ökológiai gazdálkodást közel 9 milliárd forinttal támogatták.

Mindezek mellett a Vidékfejlesztési Program kiváló lehetőségeket kínált a vidéki térségek önkormányzatai számára a helyi infrastruktúra, közszolgáltatások fejlesztésére vonatkozó projektek támogatással történő megvalósítására. Megyei szinten 58 önkormányzati fejlesztés nyert támogatást és valósulhat meg közútfejlesztés, településképet meghatározó ingatlanfejlesztés, valamint helyi piackialakítás és közétkeztetés-fejlesztés területén.

A Vidékfejlesztési Program beruházási jellegű intézkedéseinek megyei kötelezettségvállalását az 1. sz. melléklet tartalmazza.

Megyénk pályázói által benyújtott kifizetési igények darabszáma túllépte a 10000-et, melyekből közel 6400 kérelem kifizetése már meg is történt több mint 16 milliárd forint értékben. Ezek közül beruházás jellegű pályázatokra közel 4 milliárd forint került kifizetésre közel 400 darab kérelem esetében.

A Vidékfejlesztési Program beruházási jellegű intézkedéseinek megvalósult kifizetéseit a 2. sz. melléklet tartalmazza.

A kifizetési kérelmek kezelésének része a megvalósult beruházás dokumentum alapú műszaki-tartalmi vizsgálata, számviteli bizonylatok vizsgálata, a szükséges szakhatósági engedélyek meglétének vizsgálata, valamint együttműködve az Irányító Hatósággal a közbeszerzési eljárások szabályossági műszaki, támogathatósági, elszámolhatósági utóellenőrzése is.

A kedvezményezettek pályázati adminisztrációval és a kivitelezéssel kapcsolatos kötelezettségeit megnehezítik a közbeszerzési eljárások lefolytatásának nehézségei, az építőipari szakemberek hiánya, és a pályázatok megtervezése óta az építőanyagok árában bekövetkezett áremelkedés. Ezen helyzetek orvoslására ügyfeleink tömegesen kezdeményezték az elnyert projektek műszaki szakmai tartalmának módosítását, a költségek projekten belüli átcsoportosítását ill. a megvalósítási mérföldkövek átütemezését. A projektek tartalmának és ütemezésének fentiek szerinti módosítását a rendszer rugalmassága szabályozott keretek között lehetővé teszi, ugyanakkor módosítások átvezetése jelentős adminisztrációs terhet jelent a kedvezményezettekre és a végrehajtási rendszer szereplőire is.

IV. LEADER

Fontos kiemelni a helyi közösségek által kezdeményezett fejlesztések fontosságát, amelyek nagy szerepet játszanak a vidéki közösségek életképességének javításában. A LEADER program célja, hogy elősegítse a vidéki munkahelyek megtartását és új munkahelyek létesítését, hozzájárulva ezzel a biztonságos életkörülmények kialakításához és a lakosság helyben tartásához. Az alulról jövő kezdeményezések jó példája a LEADER támogatások felhasználása, amelynek célja elsősorban a helyi mikrovállalkozások segítése és a vidéki önkormányzatok helyi fejlesztései.

Magyarországon összesen 103 Helyi Akciócsoport működik, amelyek a Vidékfejlesztési Program keretében elkülönített mintegy 42 milliárd forintos támogatást a helyi igényekre reagáló gazdaság- és szolgáltatásfejlesztési célok megvalósítására fordíthatják. Az összesen 622 megjelent felhívásra ez idáig több mint 9000 kérelem érkezett be, mintegy 40 milliárd forint támogatási igénnyel.

Jász-Nagykun-Szolnok megye vidéki térségét 5 db LEADER Helyi Akciócsoport fedi le, akik rendelkeznek elfogadott Helyi Fejlesztési Stratégiával. Az Akciócsoportok ezen stratégiákon keresztül koordinálják az illetékességi területükre jutó fejlesztési források felhasználását a 2020-ig tartó időszakban annak érdekében, hogy a helyi igényeknek megfelelő projektek, fejlesztések valósuljanak meg. Megyénkbe ez idáig 455 támogatási kérelem érkezett be 2,2 milliárd forint támogatási igénnyel. A támogatási kérelmek ügyintézését az Akciócsoportok végzik, a kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztálya képzéssel, tanácsadással és adminisztratív segítségnyújtással támogatja munkájukat. Az ügyintézés során eddig 216 kérelem támogatásáról született döntés. A pályázók a támogatói okiratok kézhezvételét követően megkezdték a megvalósítást és a kifizetési kérelmek benyújtását, melyek feldolgozása már Főosztályunkon történik. Jelenleg 36 db kérelem érkezett be. Rövid távon a következő időszak feladata lesz a LEADER Programban beérkező kifizetési kérelmek adminisztratív és helyszíni ellenőrzési feladatainak gördülékeny végrehajtása.

A munkaszervezetek eredményes működéséhez szükséges tevékenységek biztosítására önálló finanszírozási jogcímként került bevezetésre a Leader Működési és Animációs költségek támogatása intézkedés. A művelet biztosítja a fenti feladatok ellátásához szükséges pénzügyi kereteket. Célja a Helyi Akciócsoportok (HACS-ok) működtetéséhez kapcsolódó tevékenységek mellett a HACS közösségi feladatainak segítése annak érdekében, hogy új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a Helyi Fejlesztési Stratégiák céljainak megvalósítása érdekében.

V. Helyszíni ellenőrzés

Az Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály Helyszíni Ellenőrzési Osztályának feladata, hogy a közösségi és hazai jogszabályokban meghatározott arányú ellenőrzési vizsgálatot végrehajtsa és megfelelően dokumentálja.

Az uniós jogszabályok megkövetelik, hogy a tagállamok az adminisztratív ellenőrzésektől független helyszíni, fizikai ellenőrzésekkel is biztosítsák az uniós pénzügyi források felhasználásának jogszerűségét, megfelelőségét. A helyszíni vizsgálatok során a kérelmezők által közölt adatok valóságtartalma, az egyes jogosultsági feltételek megléte, a vonatkozó kötelezettségek teljesítésének fizikai valóságában történő felmérése történik meg alapvetően méréssel, számolással, szemrevételezéssel, eredeti dokumentumok tartalmi és formai elemeinek ellenőrzésével.

A Magyar Államkincstár Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Támogatások Ellenőrzéséért felelős szervezeti egysége által - véletlenszerű, kockázatelemzéses, illetve direkt módon - kiválasztott kérelmek helyszíni vizsgálatát, a központilag kidolgozott egységes módszertani útmutatók alapján kell végrehajtani. A végrehajtási módszertan az uniós és hazai jogszabályok módosításai, valamint a külső ellenőrzések megállapításai következtében évről-évre folyamatosan változnak.

A helyszíni vizsgálatok határidőre történő szabályszerű végrehajtása és dokumentálása azért kiemelten fontos feladat, mert az uniós támogatások kifizetése csak az előírt mértékű ellenőrzés végrehajtását követően kezdődhet meg.

V.1. EMVA VP jogcímek ellenőrzése

A Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett támogatásokra beérkezett pályázatok bírálatának része, egyben a döntés meghozatalának egyik alapja a beruházással érintett terület fejlesztés előtti állapotának felmérését célzó előzetes helyszíni szemle. Ennek keretében a Helyszíni Ellenőrzési Osztály munkatársai a kérelmezővel közösen megtekintik a beruházás helyszínét, felméri és fényképekkel dokumentálják a meglévő infrastruktúra állapotát. Ezáltal lehatárolásra kerül a megvalósítandó fejlesztés a már meglévő eszköz, infrastruktúra és ingatlan állapottól, egyben a kettős finanszírozás kockázatának előzetes kizárása is megtörténik.

A Vidékfejlesztési Program eddig meghirdetett pályázati felhívásaira beérkezett támogatási kérelmek előzetes helyszíni szemléi már 100%-ban lebonyolításra kerültek, ez a feladat már csak a jelenleg is nyitott intézkedések most benyújtásra kerülő támogatási kérelmei esetében jelentkezik.

2019. évben folyamatosan növekvő ütemben érkeztek/érkeznek a nyertes pályázatok kifizetési kérelmei. Az adminisztratív ügyintézési folyamatot követően, de még a kifizetéseket megelőzően kell lebonyolítani a helyszíni szemléket/ellenőrzéseket.

A VP-beruházásos intézkedések esetében valamennyi projekt helyszíni vizsgálatát el kell végezni, legkésőbb az utolsó kifizetési kérelem kifizetését megelőzően.

A beruházások egyedisége/sokfélesége miatt a vizsgálatoknak rendszerint vannak speciális elemei, ugyanakkor minden esetben az ellenőrzés tárgyát képezi:

- a gépek, technológiák és/vagy építési tételek mennyiségi és minőségi beazonosítása, fizikai felmérése és fényképes dokumentálása,
- a számlák és pénzügyi teljesítést igazoló dokumentumok megléte és megfelelősége,
- a megvalósult beruházás üzembe-helyezési dokumentációja,
- a beruházás támogatási célokkal összhangban történő tényleges használatának kontrollja,
- a jogosultsági kritériumoknak való megfelelés és a vállalt kötelezettségek teljesítésének vizsgálata.

A helyszíni vizsgálatok összetettsége miatt, az ellenőrzések/szemlék gyors és zökkenőmentes lebonyolításához nemcsak az ellenőrök felkészültsége szükséges, hanem a kedvezményezettek részéről a megfelelő adminisztráció és az eredeti dokumentumok előkészítése.

Adminisztratív hiányosságok esetén ezek pótlására minden esetben lehetősége van, de a kifizetés csak mindezek teljesítése és az ellenőrzési eredmények kiértékelése után történhet meg.

V.2. Területmérésen alapuló jogcímek ellenőrzése

A területméréssel végrehajtandó helyszíni ellenőrzés a legnagyobb terhelést jelentő vizsgálati terület, melynek határidőre történő befejezése az egyik feltétele az előlegfizetésnek.

A helyszíni ellenőrzés során alkalmazott eljárások:

1. GPS technológián alapuló területmérés,
2. Helyszínen található kultúra beazonosítása,

3. Valamennyi vizsgált táblán a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúrával fedett földterület növénytermesztésre vagy legeltetésre alkalmas állapotban tartásának ellenőrzése (minimumkövetelmény),
4. Táblán kívüli EFA területek beazonosítása, típusának meghatározása és mérése,
5. Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) előírásainak való megfelelés,
6. Natura 2000 területekre előírt földhasználati szabályok betartásának helyszíni és dokumentációs vizsgálata,
7. Madár- és élőhelyvédelmi (JFGK 2, 3) előírásoknak való megfelelés vizsgálata,
8. Gazdálkodási naplók vizsgálata,
9. Egyes jogcímenek földhasználat vizsgálata,
10. Termeléshez kötött támogatások feltételeinek helyszíni és dokumentációs vizsgálata.
11. Zöldítés jogcím esetében a növényvédőszer-mentes gazdálkodás és csávázószer mentes vetőmaghasználat mintavételen alapuló laborvizsgálata. Parlag esetében a pihentetési időszak, évelő nitrogénmegkötő kultúrák esetében a termesztésben tartási időszak betartásának vizsgálata. Ökológiai és hagyományos másodvetés esetén a bejelentett vetéstől számított 60 napos termesztésben tartási időszak helyszíni vizsgálata.
12. VP Agrár-környezetgazdálkodás és VP Ökológiai gazdálkodás esetében a növényvédőszerhasználat mintavételen alapuló laborvizsgálata.

2019. évben megyénkben közel 1800 ügyfél volt érintett területméréses ellenőrzéssel, különböző jogcímek és intézkedések keretében. Az ellenőrzött terület nagysága meghaladta a 18 ezer hektárt.

A területalapon igényelhető támogatások ellenőrzése során az alábbi jelentősnek mondható – támogatás csökkentést okozó - problémák kerültek feltárára.

Zöldítés – 5 % ökológiai jelentőségű terület (EFA)

2019. évben még mindig jelentős probléma, hogy a parlagon hagyott területek sokkal kisebbek az igényelnél és sok esetben a teljes területen kultúrnövény termesztés folyik.

Natura 2000 gyepterületek

A Natura 2000 területeken betartandó földhasználati szabályok közül továbbra sem vált gyakorlattá a kaszálás tervezett időpontjának, a tevékenység tervezett időpontja előtt minimum 5 munkanappal, írásban történő bejelentése az illetékes Nemzeti Park Igazgatóság felé. Jellemzően nem történik meg időben, vagy írásban a bejelentés.

V.3. Állatalapú támogatások ellenőrzése

Az állatalapú támogatások ellenőrzésének folyamata több éve azonos alapokon nyugszik. Alapvetően a helyszínen található állatállomány, a telepi állomány-nyilvántartás és az ENAR egyezőségét, valamint a szakszerű apaállat-használatot vizsgálják az ellenőrök. Az ENAR-ban nyilvántartott adatok közül nem csak az állatmozgások, hanem a bejelentett tartási hely és az állatok tényleges tartási helyének egyezősége is a vizsgálat tárgya - a birtokon-tartási kötelezettség keretein belül - melynek tekintetében még 2019 évben is sok eltérést tárt fel az ellenőrzés.

Mekkora támogatásokra lehet számítani 2020 után?

Tekintettel az Unió előtt álló új kihívásokra, az Európai Bizottság a kutatás, a migráció, a határellenőrzés, a védelem, illetve a digitális gazdaság területeire több forrást irányoz elő. Emellett az Egyesült Királyság kilépése miatti kiesést is részben a hagyományos szakpolitikák finanszírozásának csökkentésével tervezi megoldani.

Az előzetes javaslatok alapján agrárpolitika összesített költségvetésének reál értéken számolt jelentős visszaesésével kell tervezni. A politikából finanszírozott alapok várhatóan változatlan formában megmaradnak különböző mértékű forrásbeli veszteséggel és a szabályok részbeni újrafogalmazásával:

- Általánosságban készülni kell rá, hogy a 2020 utáni KAP-nak az eddigieknél nagyobb mértékben kell hozzájárulnia az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez és a környezet védelméhez,
- minden támogatáshoz valamilyen hozzáadott társadalmi, környezeti vagy fenntartható-gazdasági célt kell hozzárendelni,
- támogatási felső korlát bevezetése nem tagállami döntés lesz – ahogy most sem az - hanem generális szabályként jelenik meg lehetőséget adva a munkabér kompenzációra,
- Jelentősen kevesebb forrás kerül biztosításra a beruházási jellegű intézkedésekre, ugyanakkor lehetővé fogja tenni a rendszer a nagyobb mértékű tagállami társfinanszírozást.

A fenti elképzelésekből a legszélesebb kört érintő változás, hogy a termelőknek az alap jövedelemtámogatás igénybevételéhez fokozott környezeti és éghajlatvédelmi követelményeknek kellene megfelelniük. Ezek tartalmazzák a Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelményeket, többek között a Nitrát Irányelv, a Víz Keretirányelv, és a NATURA 2000 előírások betartását, valamint egyéb, uniós szinten előírányzott gyakorlat teljesítését. Ezzel egyidejűleg a korábban bevezetett zöldségtermesztés megszűnne, egyes elemei viszont beépülnének az említett feltételrendszerbe.

Az új Bizottság felállása után várhatóan 2020 év folyamán fog megszületni a végleges költségvetési javaslat, melyet az állam- és kormányfőknek és az Európai Parlamentnek is el kell fogadni. Mindez azt jelenti, hogy csúszni fog a szabályozók keretrendszerének kialakítása így 2021. évben átmeneti évvel kell számolni a 2014-20-as ciklus ismert szabályzóinak alkalmazásával.

A kifizető ügynökségi feladatok végrehajtása során a jövő évben már feladat lesz a megismert jövőbeni szabályok alkalmazására való felkészülés és a kedvezményezettek tájékoztatása.

1. számú melléklet - Vidékfejlesztési Program beruházási jellegű intézkedéseinek megyei kötelezettségvállalásai

Beruházás jellegű intézkedések kötelezettségvállalásai

Intézkedés	Kötelezettségvállalással érintett kérelmek száma (db)	TK kötelezettség vállalás (Ft)
Állattenyésztés-állattartó telepek	4	16 540 485
Állattenyésztés-baromfi	4	247 277 045
Állattenyésztés-juh és kecske	23	263 024 431
Állattenyésztés-sertés	5	270 577 616
Állattenyésztés-szarvasmarha	34	1 842 931 760
Állattenyésztés-trágyatárolók	18	353 049 321
Borászat	3	93 448 211
Energhatékonyág javítása-mgi-és feldolgozó üzemek	11	244 202 437
Erdőgép	6	189 706 833
Fiatál mezőgazdasági termelők támogatása	37	460 992 400
Termelői csoportok	2	248 264 000
Helyi piacok és közétkeztetés fejlesztése	14	423 872 623
Időjárás kockázatok megelőzése	3	10 372 294
Innovációs operatív csoportok létrehozása	6	1 657 696 423
Kertészet - gombaház-hűtőház	3	517 488 444
Kertészet - ültetvény	7	63 298 044
Kertészeti gépheszerzés	60	406 158 916
Kertészet-üvegház	5	588 319 361
Kisméretű terménytároló, szárító, tisztító	42	1 735 587 959
Külterületi helyi közutak fejlesztése és önkormányzati utak kezelését biztosító gépek beszerzése	36	2 178 325 777
LEADER Együttműködés	10	173 443 286
Leader helyi felhívások	230	1 157 504 690
Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése	38	176 805 600
Mezőgazdasági termékek értéknövelése	16	2 904 908 342
Mgi termékek értéknövelése-Elelmiszer-feldolgozó és Borászati üzemek	10	1 630 034 387
Nem mezőgazdasági tevékenységek fejlesztése	27	1 173 929 898
Tanyák infrastruktúrafejlesztései	10	81 909 518
Településkép, közösségi tér fejlesztése	7	270 777 259
Vízgazdálkodás	39	1 741 614 461
Végösszeg	710	21 122 061 821

2. számú melléklet – Vidékfejlesztési Program beruházási jellegű intézkedéseinek megvalósult kifizetései

Beruházás jellegű intézkedések kifizetései

Intézkedés	Kifizetési kérelem (db)	KK Teljesített kifizetés (Ft)
Állattenyésztés-állattartó telepek (ÁTK-VP)	1	5 896 555
Állattenyésztés-baromfi (ÁTK-VP)	3	86 976 312
Állattenyésztés-juh és kecske (ÁTK-VP)	33	137 417 472
Állattenyésztés-sertés (ÁTK-VP)	6	93 597 658
Állattenyésztés-szarvasmarha (ÁTK-VP)	32	338 170 312
Állattenyésztés-trágyatárolók (ÁTK-VP)	30	310 183 184
Borászat (Borászat-VP)	3	7 817 297
Erdőgép (VP)	7	134 711 322
Fiatalközvetítő mezőgazdasági termelők támogatása (VP)	37	346 702 800
HACS finanszírozás (VP)	48	219 505 391
Időjárás kockázatok megelőzése (VP)	3	8 270 778
Kertészet - ültetvény (VP)	1	1 634 899
Kertészeti gépbeszerzés (VP)	59	296 620 821
Kisméretű terménytároló, szárító, tisztító (VP)	24	296 573 360
Külterületi helyi közutak fejlesztése és önkormányzati utak kezelését biztosító gépek beszerzése (VP)	15	238 432 195
Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése (VP)	37	130 915 789
Mezőgazdasági termékek értéknövelése (ELIP-VP)	13	289 195 851
Nem mezőgazdasági tevékenységek fejlesztése (VP)	14	133 453 088
Településkép, közösségi tér fejlesztése (VP)	4	52 521 283
Termelői csoportok (TCS-VP)	3	92 999 000
Vízgazdálkodás (VP)	35	514 262 626
Végösszeg	408	3 735 857 993

53/2019. (XII.6.) számú határozata	Jász-Nagykun-Szolnok megye állami közúthálózatának állapotáról és felújítási lehetőségeiről	MELLÉKLET
---	--	------------------

TÁJÉKOZTATÓ

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE

ÁLLAMI KÖZÚTHÁLÓZATÁNAK ÁLLAPOTÁRÓL ÉS FELÚJÍTÁSI LEHETŐSÉGEIRŐL

Szolnok, 2019. november hó

TARTALOMJEGYZÉK

I.	BEVEZETÉS	3
II.	JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE ORSZÁGOS KÖZÚTHÁLÓZATÁNAK FŐBB JELLEMZŐI	4
	1. <i>A megyei országos közúthálózat összetétele</i>	4
	2. <i>Megyei hidállomány</i>	5
	3. <i>A forgalmi adatok elemzése</i>	5
	4. <i>A baleseti adatok elemzése</i>	7
	5. <i>A burkolatok állapot jellemzői</i>	8
	5.1. <i>A legfelső réteg életkor megoszlása</i>	8
	5.2. <i>Teherbírás</i>	10
	5.3. <i>A burkolat felületállapota</i>	11
	5.4. <i>Egyenetlenség</i>	12
	5.5. <i>A víztelenítés állapota</i>	13
	5.6. <i>Keréknyomvályú</i>	14
	5.7. <i>Országos közutak megfelelősége</i>	15
III.	ÜZEMELTETÉSI - FENNTARTÁSI TEVÉKENYSÉGEK	16
	1. <i>Burkolat fenntartás</i>	16
	2. <i>Földművek fenntartása</i>	18
	3. <i>Növényzetgondozás</i>	18
	4. <i>Szemétszedés</i>	19
	5. <i>Közúti károk helyreállítása</i>	19
	6. <i>Közfoglalkoztatási program</i>	20
IV.	FEJLESZTÉSI - FELÚJÍTÁSI LEHETŐSÉGEK	21
	1. <i>Közúthálózat fejlesztések megyénkben</i>	21
	2. <i>Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)</i>	23
	3. <i>HAZAI finanszírozású program</i>	24
	4. <i>Magyar Falvak Útfelújítási Program</i>	25
	5. <i>5 éves Útfelújítási program a megyei főúthálózat felújítására vonatkozóan</i> Hiba! A könyvjelző nem létezik.	
	6. <i>Útburkolatjel festés</i>	28
V.	ÖSSZEFOGLALÁS	30

I. BEVEZETÉS

Az elmúlt évekhez hasonlóan a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat Elnökének megtisztelő felkérésére a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatósága 2019. évben is elkészítette a megye országos közúthálózatának helyzetéről szóló tájékoztatóját.

Több mint két évtizedes együttműködésünk gyakorlatának megfelelően jelen beszámoló elkészítésével ezúttal is azt a célt tűztük ki, hogy szemléletes, közérthető módon adjunk betekintést a megye országos közútjainak jelenlegi helyzetéről, valamint a közútkezelő főbb tevékenységi köréről. Az elmúlt évek gyakorlata alapján a már megvalósult feladatok mellett az előkészítés alatt álló fejlesztési projektek, további lehetőségek is bemutatásra kerülnek.

A tájékoztató II. fejezetében szemléletes, közérthető módon bemutatjuk a történelmi előzményeket, a közúthálózat statisztikai - műszaki jellemzőit.

Az utak burkolatának állapotát az Országos Közúti Adatbank (OKA) rendszerünkben rögzítjük. Az adatokat helyszíni állapotfelmérés keretében évente felülvizsgáljuk és értékeljük. A főbb jellemzők - teherbírás, felületállapot, egyenetlenség, a víztelenítés állapota, a keréknyomvályú, forgalomnagyság, baleseti adatok és a burkolatok (kopóréteg) életkora - elemzése biztosítja az alapot a felújítások tervezéséhez.

A III. fejezetben az idei évben elvégzett legfontosabb üzemeltetési és fenntartási tevékenységek kerülnek röviden bemutatásra, kiemelten a burkolat karbantartással, az utak víztelenítésével, valamint az út menti növényzet gondozásával kapcsolatos feladatok.

A tájékoztató IV. fejezetében vázlatosan bemutatjuk az idei évben megvalósult beavatkozásokat és a megye közép- és hosszú távú fejlesztési lehetőségeit, terveit. A fejlesztési elképzelésekkel összhangban a meglévő hálózat rekonstrukciós és felújítási programjai - projektjei ugyancsak ismertetésre kerülnek.

II. JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE ORSZÁGOS KÖZÚTHÁLÓZATÁNAK FŐBB JELLEMZŐI

I. A megyei országos közúthálózat összetétele

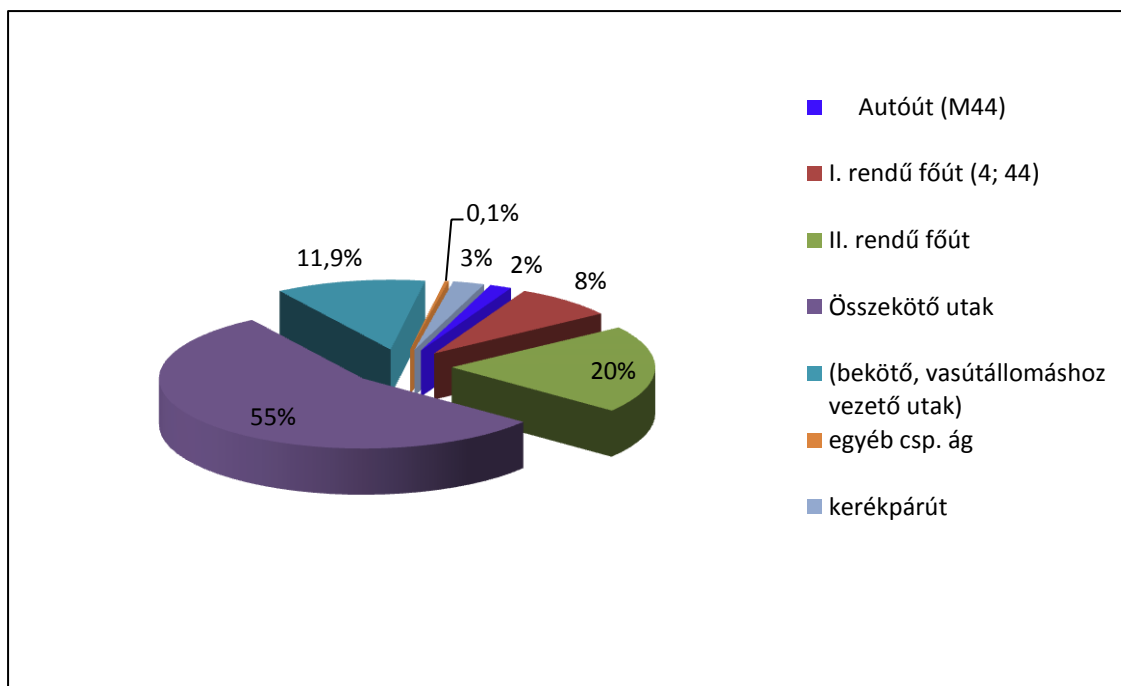
Jász-Nagykun-Szolnok megye országos közúthálózatának hossza (1,35 ezer km) a teljes állami közúthálózat egészének (32,069 ezer km) 4,2 %-át teszi ki, ezzel a 19 megye rangsorában a 16. helyet foglalja el.

A megye földrajzi adottságai (domborzati viszonyok, természeti akadályok, nagy kiterjedésű árterületek), a történelmi-gazdasági folyamatok döntő hatással voltak a települések fejlődésére, a demográfiai viszonyok alakulására. Alapvetően ezek azok a körülmények, amelyek meghatározták az úthálózat kialakulását, fejlődési irányait.

Az alföldi megyékre jellemzően (pl. Békés, Hajdú-Bihar) megyénkben is rendkívül alacsony a hálózati sűrűség szintje. Az első-és másodrendű főutak hosszát tekintve megyénk országos viszonylatban a 12. helyen áll, a mellékút-hálózat kiterjedésében (14. hely) viszont a területileg jóval kisebb megyék is megelőzik. Az állami tulajdonú közutak 21 %-a (276,58 km) lakott területen vezet keresztül, melyek a települések helyi forgalmának lebonyolításában is jelentős szerepet játszanak.

Megnevezés	Hossz (m)	Burkolt felület (m ²)
Gyorsforgalmi úthálózat (M44)	23 312	391 883
I. rendű főutak (4; 44)	112 044	1 048 170
II. rendű főutak (31; 32; 33; 34; 40; 45; 46; 402; 442)	283 071	2 151 996
Főutak összesen	418 427	3 592 049
Összekötő utak	770 172	4 567 530
(bekötőutak, vasútállomáshoz vezető utak, csp. ágak)	165 978	936 251
Mellékutak összesen	936 140	5 503 781
Kerékpárutak	34 921	86 791
Mindösszesen	1 389 488	9 182 621
- Ebből kiépítetlen	1349	-

1. táblázat: A Jász-Nagykun-Szolnok megyei országos közúthálózat összetétele

1. diagram: A megyei országos közúthálózat útkategóriánkénti bontásban

2. Megyei hidállomány

Jász-Nagykun-Szolnok megye országos közúthálózatán 117 db közúti híd található, ebből 49 db kiemelten kezelendő. A hidak szerkezeti hosszúságának közel 6.000 méter, a pályafelület nagysága meghaladja a 65 ezer m²-t. A 19 megyéhez viszonyítva - a gyorsforgalmi hálózat kivételével - a szerkezeti összes hosszúság alapján a 6. helyen, ha a teljes hídfelületeket vesszük figyelembe, akkor a megyék közül a 4. helyen állunk. Hídjaink 73%-a 70 m²-nél nagyobb összfelületű.

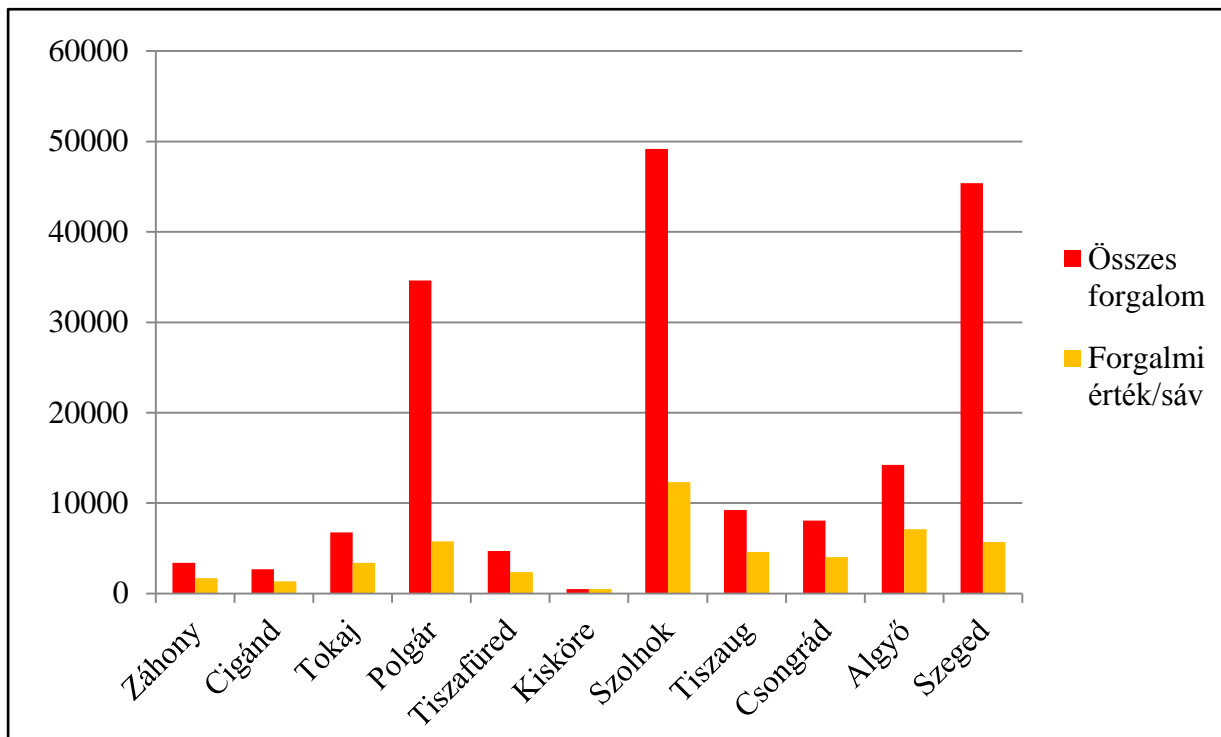
3. A forgalmi adatok elemzése

Az országos közúthálózaton döntő többségben keresztmetszeti forgalomszámlálást végzünk, melynek célja a forgalom figyelemmel kísérése, legfontosabb jellemzőinek (nagyság, lefolyás, összetétel, sebesség, követési távolság) megfelelő ismerete.

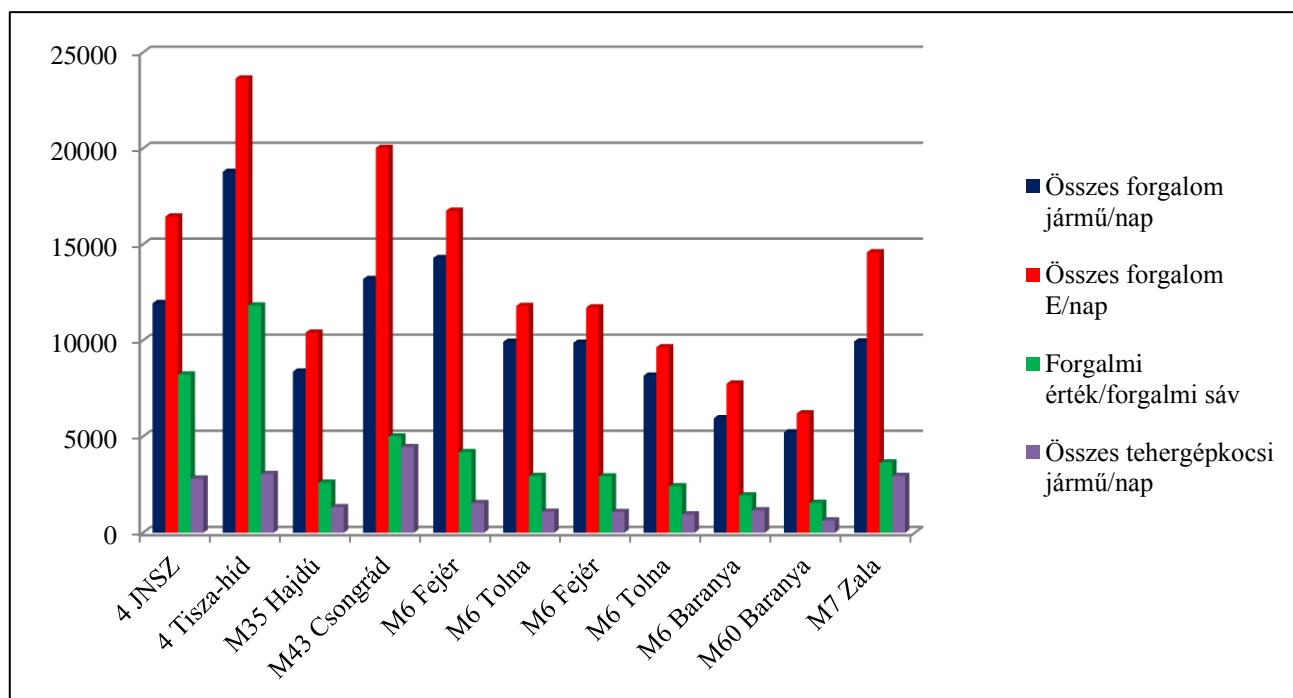
Országos közutak ÁNF E/nap						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
I. rendű főutak	8.561	8.909	8.955	9.167	9.543	10.031
II. rendű főutak	5.815	5.956	6.091	6.104	6.447	6.775
Mellékutak	1.426	1.516	1.558	1595	1.673	1.738
Megyei állami közutak ÁNF E/nap						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
I. rendű főutak	11.926	12.436	13.498	14.198	14.580	15.121
II. rendű főutak	5.071	5.116	5.286	5.526	5.975	6.175
Mellékutak	1.719	1.561	1.189	1.579	1.665	1.832

2. táblázat: Az országos és megyei állami közutak átlagos napi forgalmának (ÁNF) összehasonlítása

Az M44 gyorsforgalmi út megépítésének ellenére a megyei elsőrendű főúthálózat - központi fekvéséből adódóan - még mindig jelentős tranzit személy-és áruforgalmat bonyolít le. Az összehasonlításból megállapítható, hogy az elsőrendű főutak vonatkozásában a megyei forgalmi számadatok 50 %-kal nagyobb értéket mutatnak az országos átlagnál, mely egyértelműen a megyei gyorsforgalmi hálózat fejletlenségével magyarázható.

2. diagram: A magyarországi közúti Tisza-hidak forgalomnagyságának összehasonlítása (forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt. 2016. évi hivatalos forgalmi adatai)

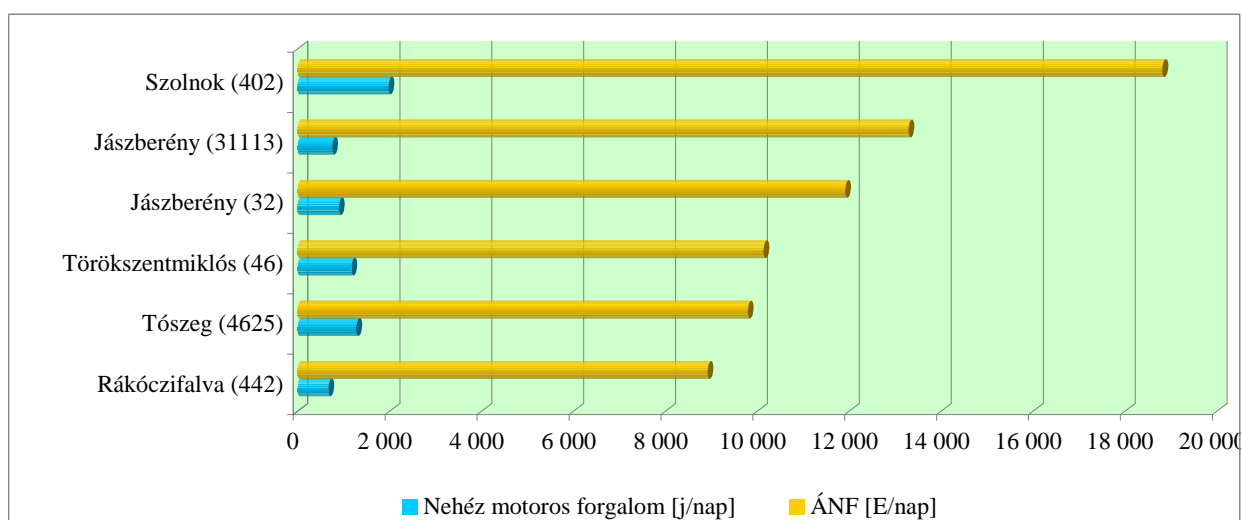

3. diagram: A gyorsforgalmi utak és a 4. sz. főút forgalmi jellemzőinek összehasonlítása (forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt. hivatalos forgalmi adatai)

A 2. diagram szemléletesen igazolja, hogy Szolnok térségében lévő Tisza-hidak Magyarország egyik legnagyobb forgalmú tiszai átkelési pontjai (a két Tisza-híd átlagos napi forgalma megközelítőleg 53 ezer E/nap). A 3. diagram a 4. számú főút Jász-Nagykun-Szolnok megyei szakaszának forgalmi értékeit mutatja be. A forgalmi adatokból kitűnik, hogy a megyei szakasz autópálya nagyságrendű forgalmat szolgál ki (kénytelen elviselni).

A 4. sz. főút Szolnok elkerülő szakaszon az elmúlt másfél évben végzett felújítási munkálatok megmutatták, hogy a forgalmi terhelés nagyságából adódóan már a forgalom kismértékű zavarása is komoly fennakadásokat okozhat a város közlekedésében.

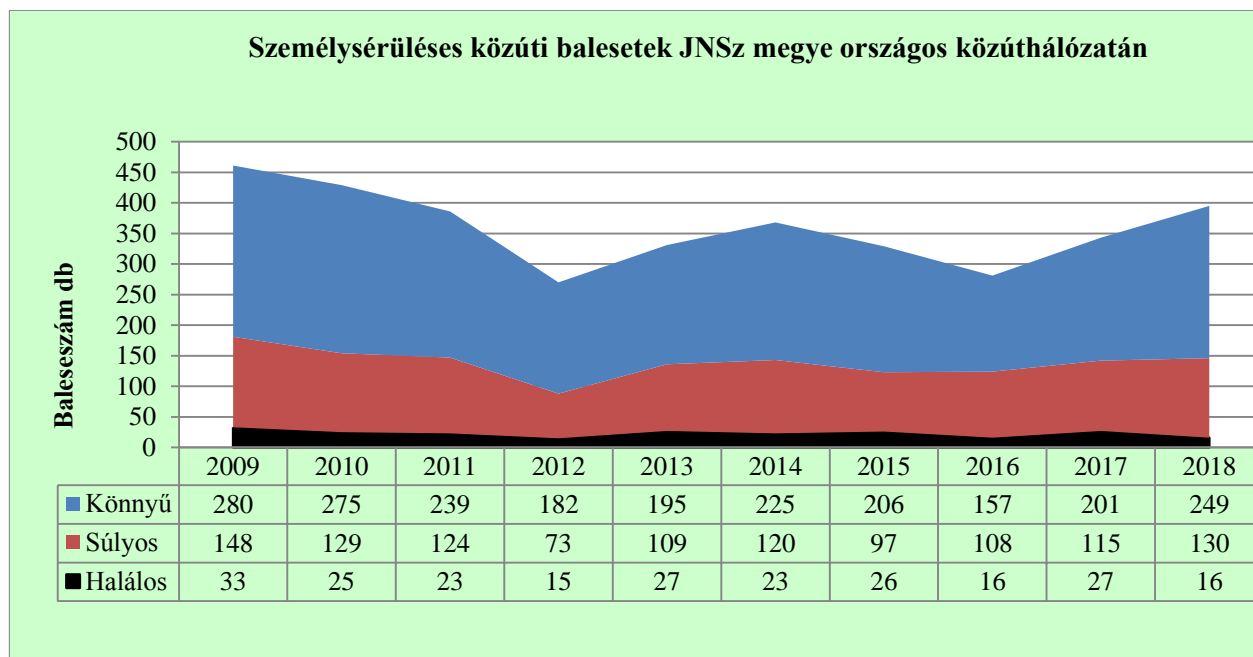
Annak ellenére, hogy 2012-re több (pl. Szolnok, Jászberény, Törökszentmiklós, Kisújszállás) települést elkerülő útszakasz már megépült, egyes korábbi átkelési szakaszok forgalma - hálózati szerepüknek köszönhetően - a mai napig igen jelentős maradt (4. diagram).

4. diagram: Átkelési szakaszok forgalma a megyében

4. A baleseti adatok elemzése

Az országos tendenciának megfelelően a megyei közúthálózaton bekövetkezett személyes balesetek számában az előző évek csökkenése után 2016 és 2018 között növekedés figyelhető meg. A diagramon is jól látható, hogy a 10 évvel ezelőtti kormányzati intézkedések kedvezően befolyásolták a közúti balesetek számát: a változások eredményeként 2008 és 2012 között 47 %-kal csökkent az összes baleset száma és a balesetek súlyossági mutatói is jelentősen javultak (a halálos kimenetelű balesetek száma több mint 65 %-kal csökkent ebben az időszakban). Az elmúlt három évben az összes baleset tekintetében sajnálatos módon növekedés tapasztalható, de a 2012 előtti időszakhoz képest a súlyossági mutatók továbbra is kedvezőek. A 2019. évi 1-10. hónap adatsorából már kimutatható, hogy az elmúlt években romló baleseti helyzet tovább folytatódik. Az idei év októberét sajnos nevezhetjük fekete hónapnak is, mert 71-en veszítették életüket a magyar közutakon.

5. diagram: Jász-Nagykun-Szolnok megye országos közúthálózatán 2009 és 2018 között bekövetkezett személy sérüléssel balesetek számának alakulása

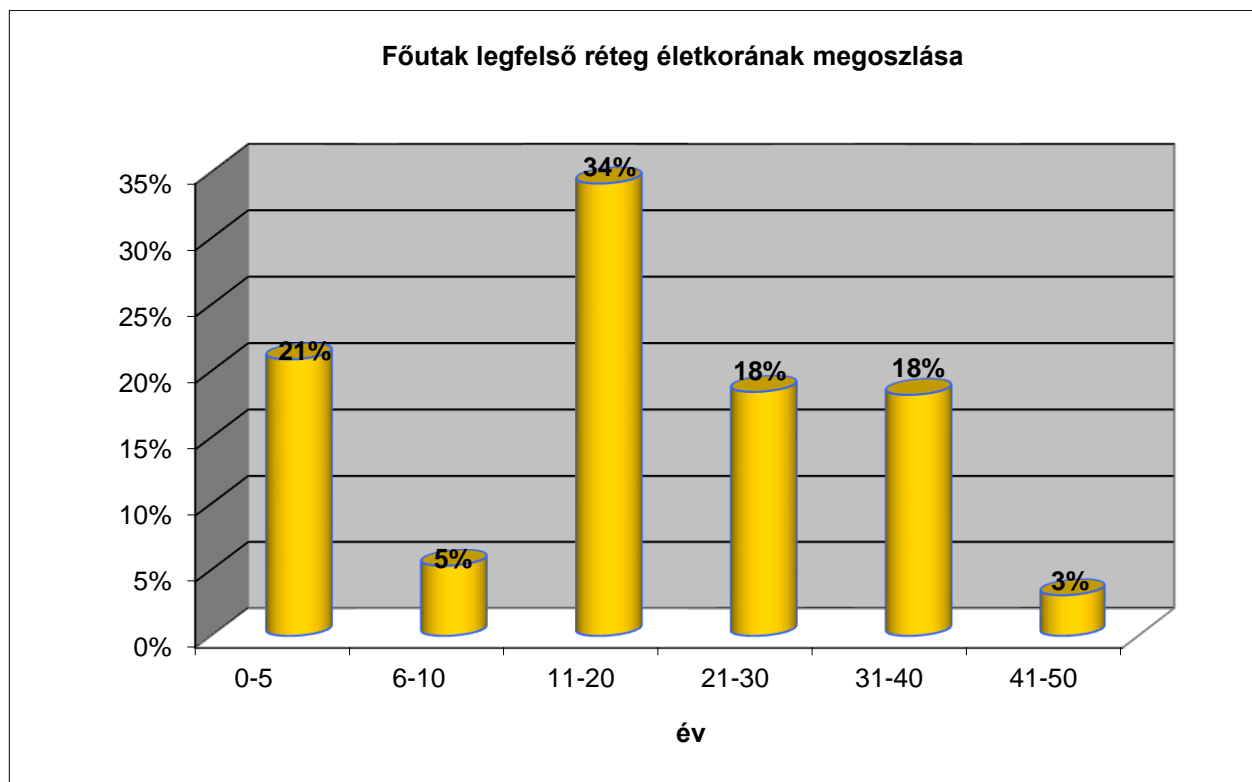
5. A burkolatok állapot jellemzői

Magyarország közúthálózata - az aránytalan fejlesztési, fenntartási ráfordítások miatt - nem tudott lépést tartani az utóbbi évtizedek robbanásszerű motorizációs fejlődésével, illetve az emiatt megnövekedett forgalmi igényekkel. A teljes hálózat több mint 1/3-ának rossz, vagy nem megfelelő a teherbírása, valamint legalább 50%-án nem megfelelő a burkolatok felületi állapota.

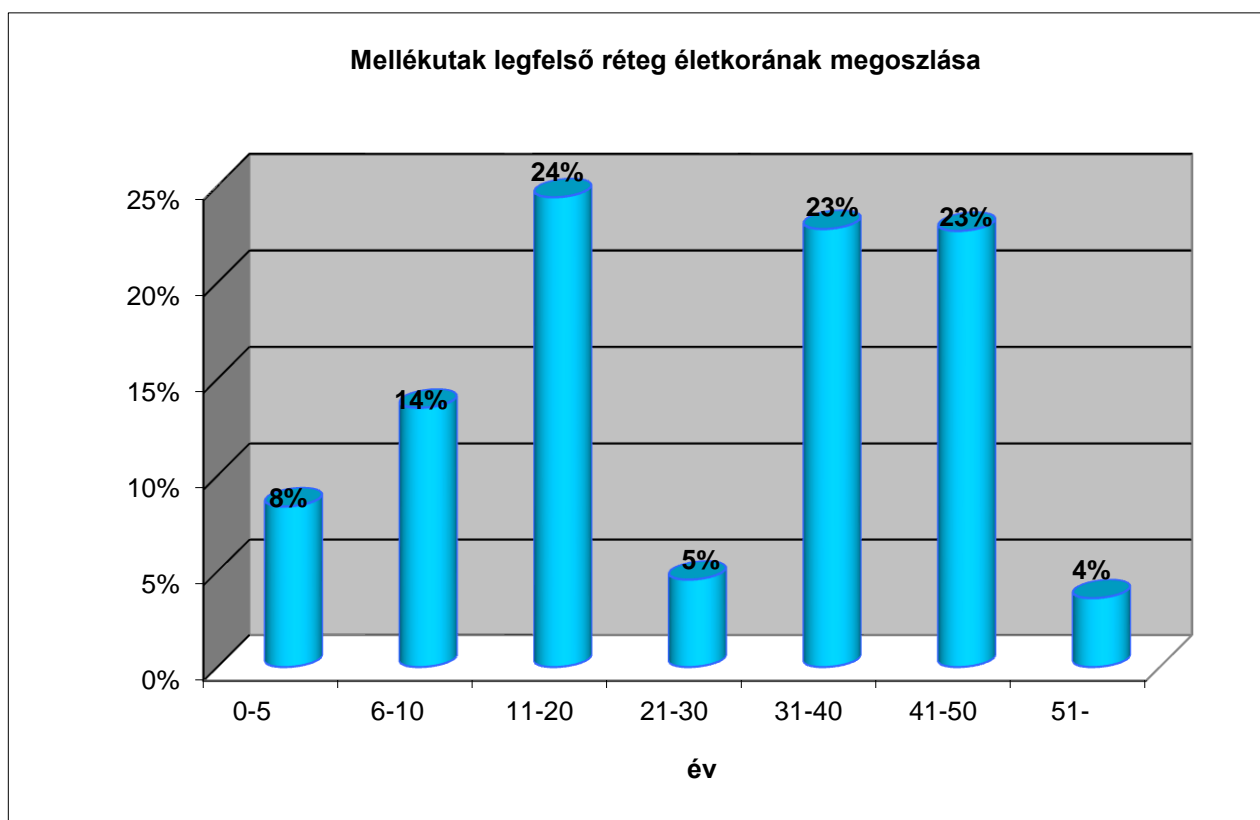
5.1. A legfelső réteg életkor megoszlása

Sajnos nincs ez másképp a megye útjainak vonatkozásában sem: az utak kopórétegének - burkolat legfelső rétege - átlagéletkora (főutak: 17,6 év; mellékutak: 25,3 év) az esetek többségében jelentősen meghaladja azokat tervezett élettartamát. Ennek következtében a megyei úthálózat tetemes hányadának sem felületi állapota, sem teherbírása nem megfelelő. Általánosan jellemző a fenti útszakaszokra, hogy hagyományos karbantartási módszerekkel (pl. kátyúzás) megfelelő módon már nem javíthatóak, a megfelelő útállapotok eléréséhez a teljes pályaszerkezet cseréjére lenne szükség. Az úthálózat legfelső réteg életkori megoszlását az 6., illetve 7. diagram mutatja be.

6. diagram: Főutak legfelső réteg életkorának megoszlása

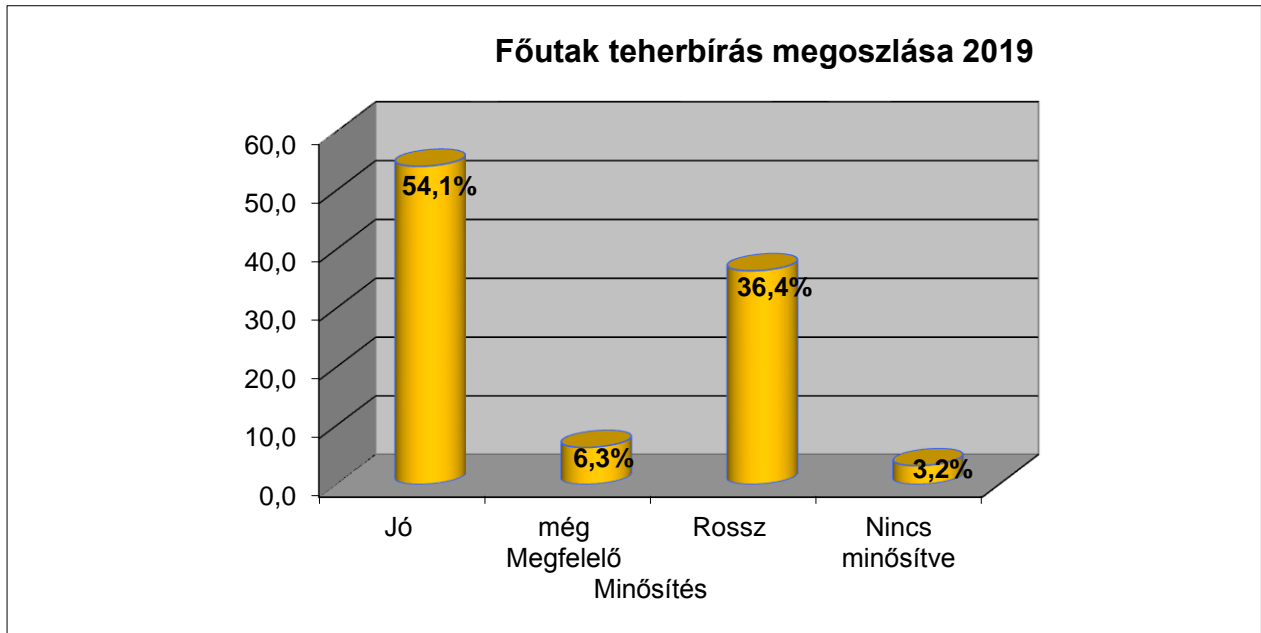

7. diagram: Mellékutak legfelső réteg életkorának megoszlása

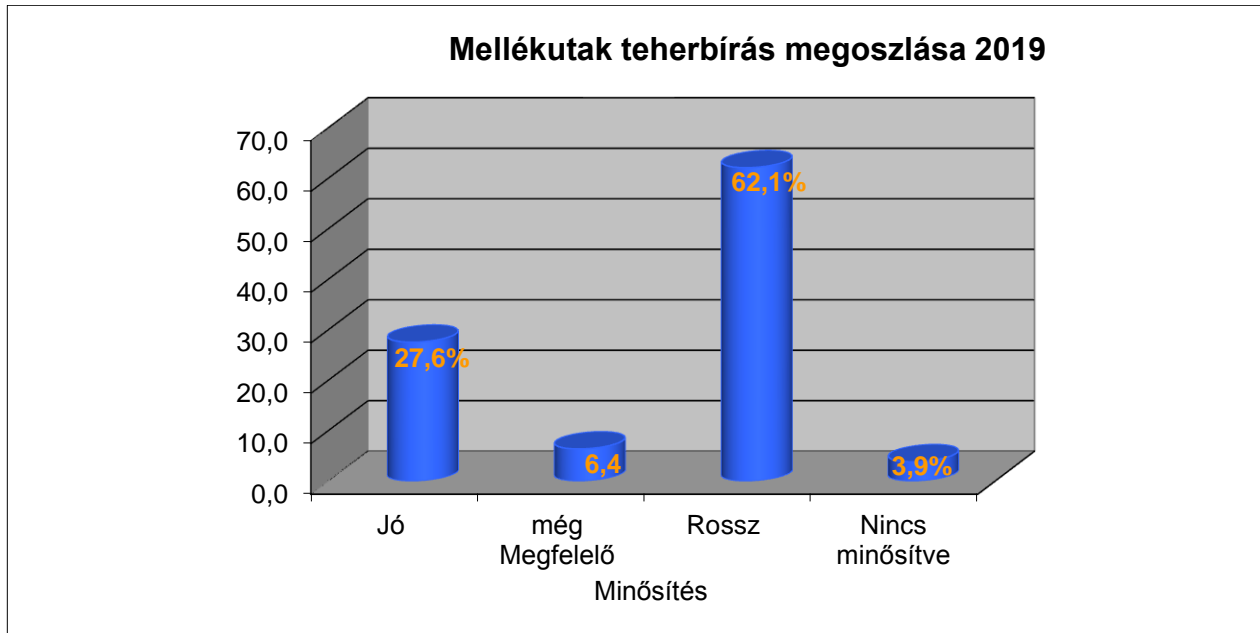
A legfrissebb állapotfelmérés (2019. évi) összehasonlító értékei alapján a megyei útállapotokban a korábbi évekhez képest némi javulás tapasztalható. A különböző állapotjellemzőkre vonatkozó értékeket a következő diagramok mutatják be.

5.2. Teherbírás

A megyei úthálózatunk túlnyomó hányadán kedvezőtlenek az altalaj adottságok, ezáltal az útállapotok szempontjából leginkább meghatározó jellemző a teherbírási érték.

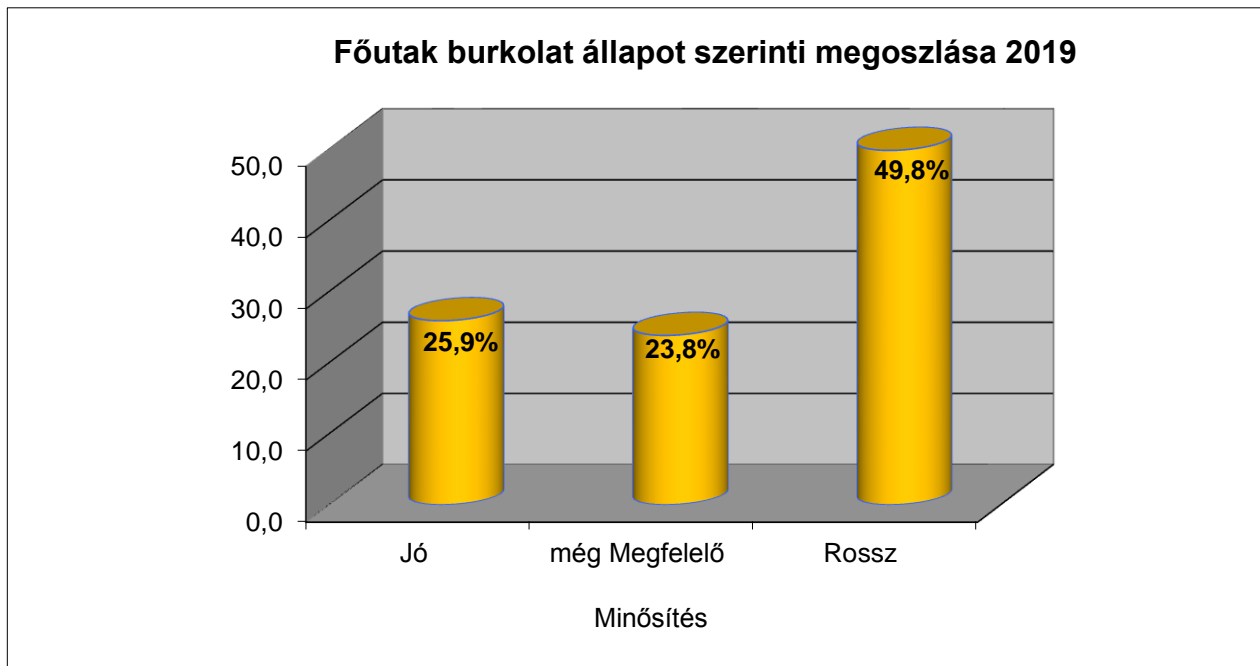
8. diagram: Főutak teherbírás megoszlása

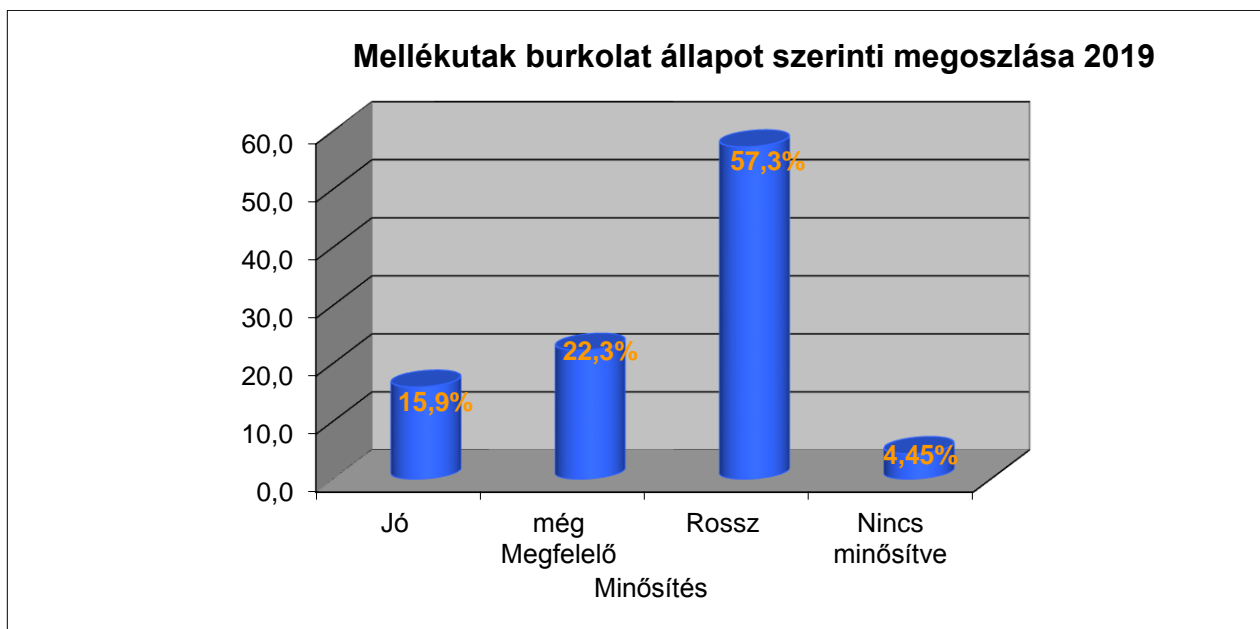
9. diagram: Mellékutak teherbírás megoszlása

5.3. A burkolat felületállapota

A járművezetők reakcióit - magatartását jelentősen befolyásolja a burkolat felületállapotának vizuális érzékelése.

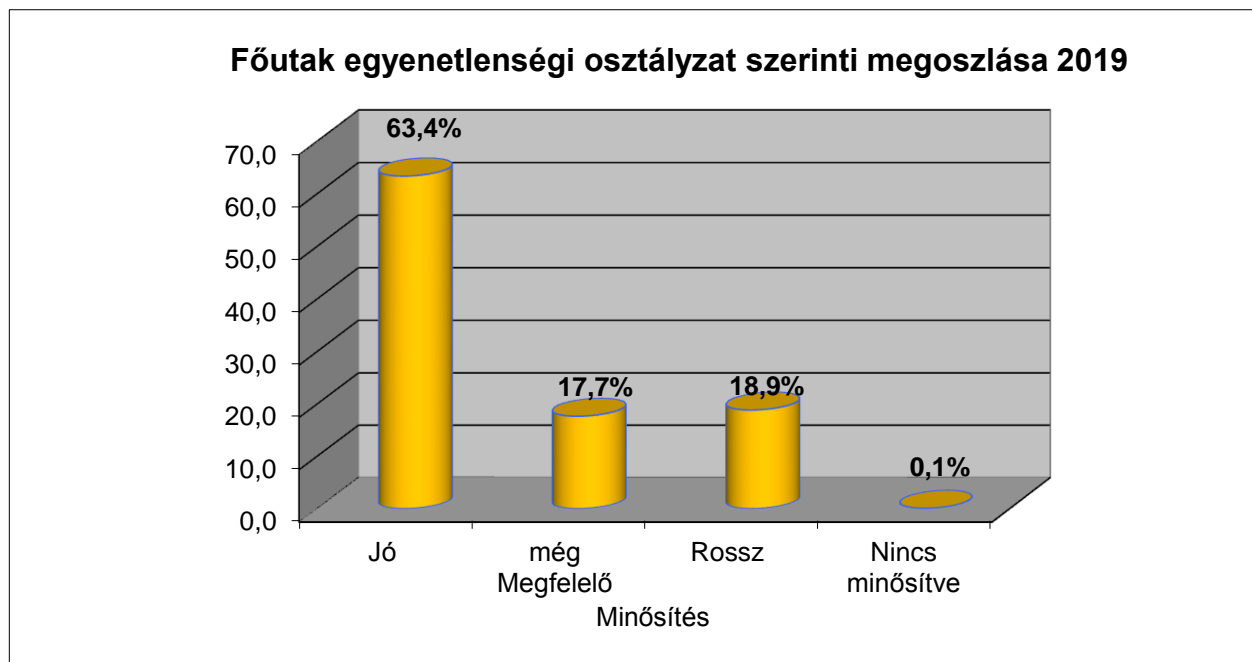
10. diagram: Főutak burkolat állapot megoszlása

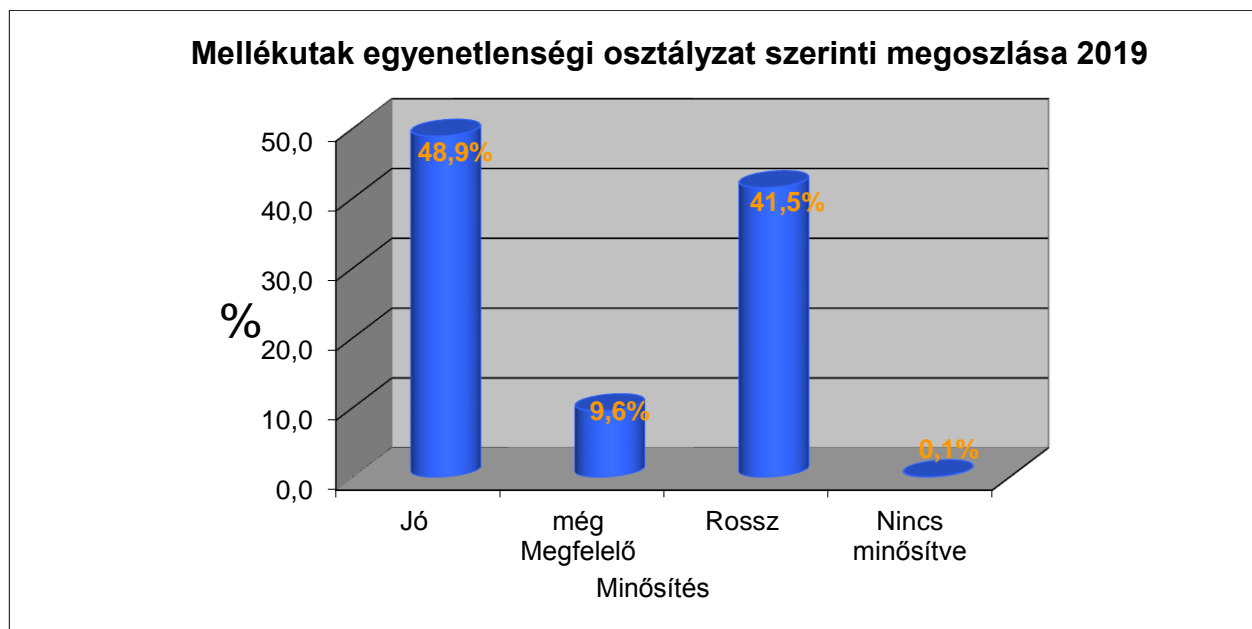
11. diagram: Mellékutak burkolat állapot megoszlása

5.4. Egyenetlenség

Az utazáskényelmet alapvetően meghatározó érték a hosszirányú egyenetlenség (hullámosság).

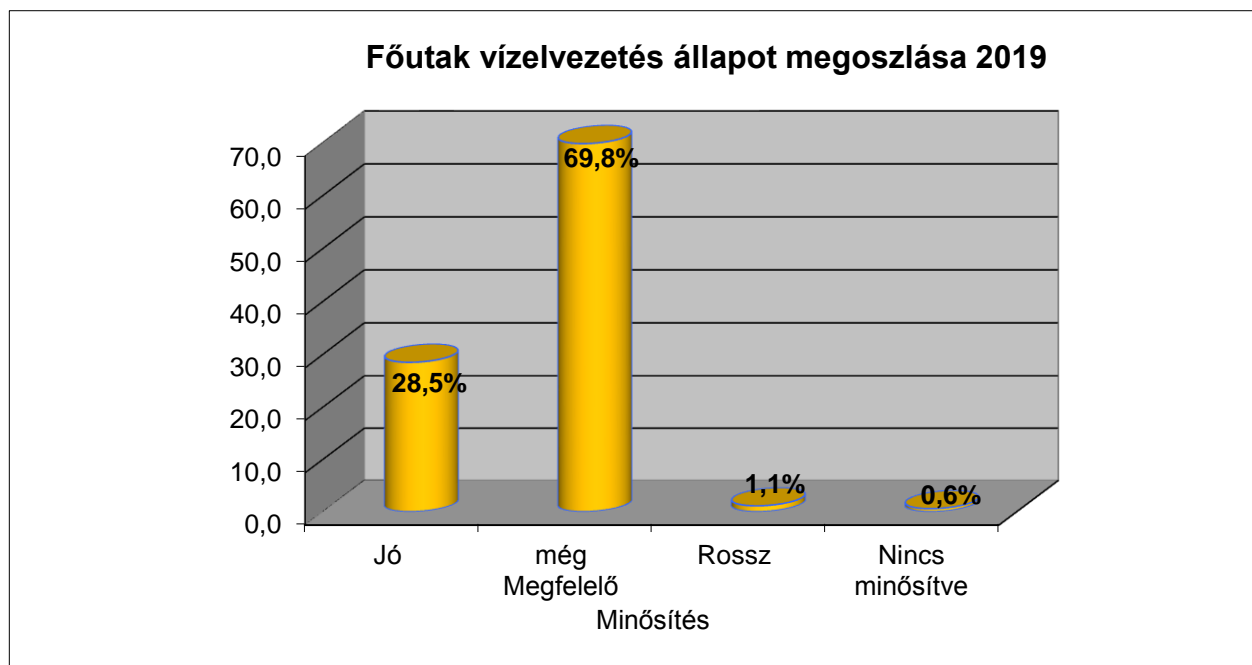
12. diagram: Főutak egyenetlenségi mutató megoszlása

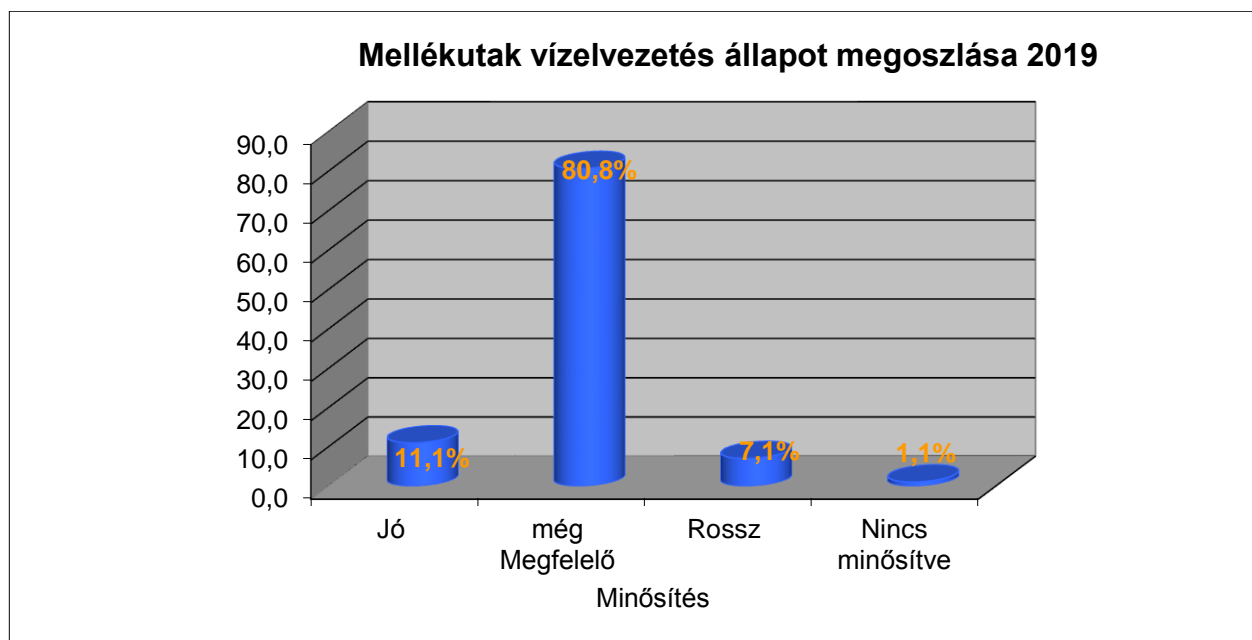
13. diagram: Mellékutak egyenetlenségi mutató megoszlása

5.5. A víztelenítés állapota

A csapadékvíz elvezetése, az út pályaszerkezetének víztelenítése meghatározó fontosságú a megfelelő teherbírás biztosítása érdekében. A síkvidéki jellegű terepviszonyok között fokozott figyelemmel kell ügyelni e minősítő paraméter megfelelőségére.

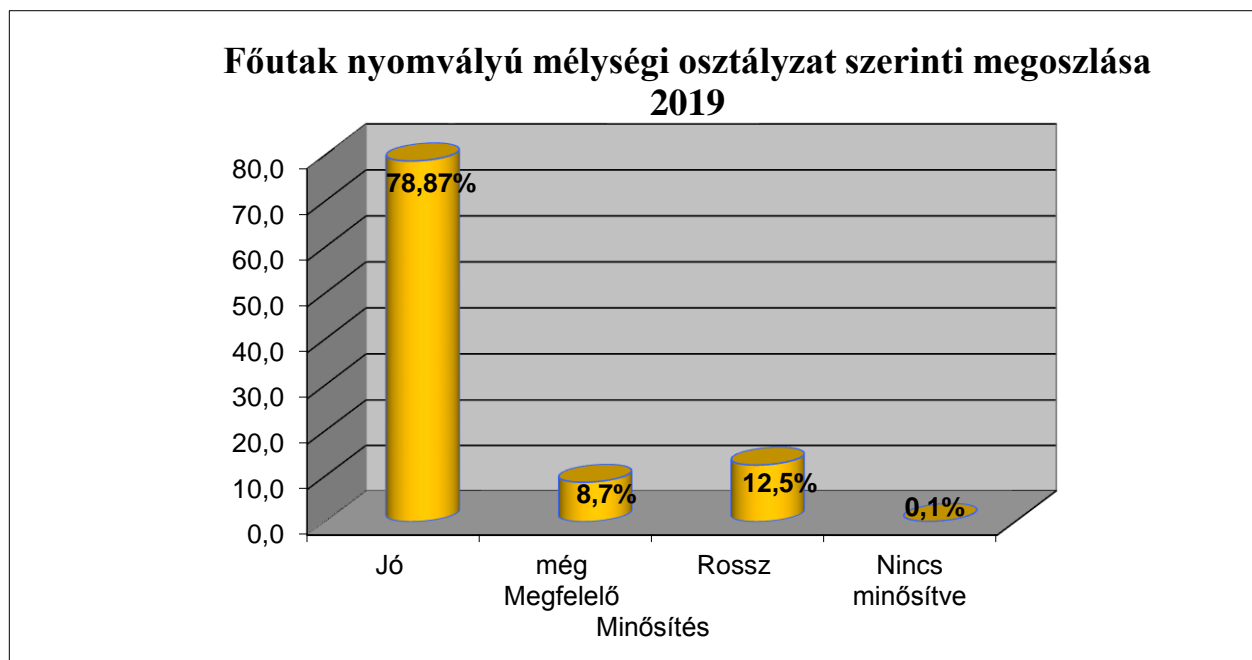
14. diagram: Főutak vízelvezetés állapot megoszlása

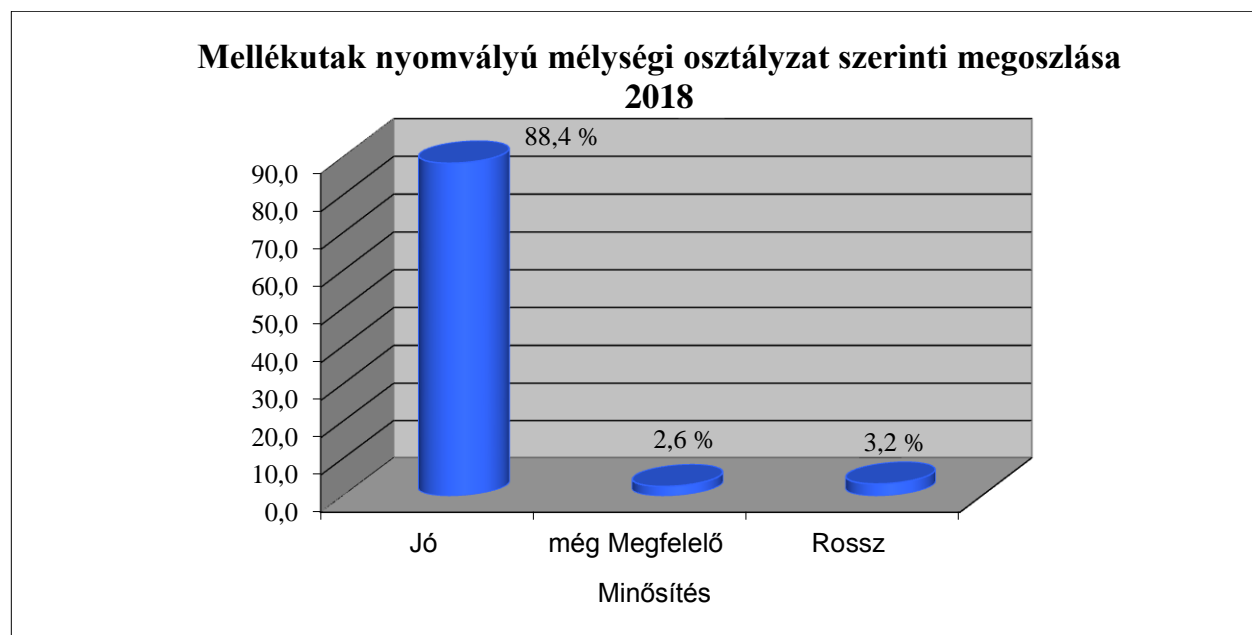
15. diagram: Mellékutak vízelvezetés állapot megoszlása

5.6. Keréknyomvályú

A tengelyterhelés növekedése, továbbá a forgalom-összetétel változása (nehéz tehergépjármű forgalom arányának növekedése) következtében fokozottan jelenik meg az ilyen típusú burkolathiba. Sáv váltáskor, előzéskor balesetveszélyes helyzetet idézhet elő, különösen csapadékos időben.

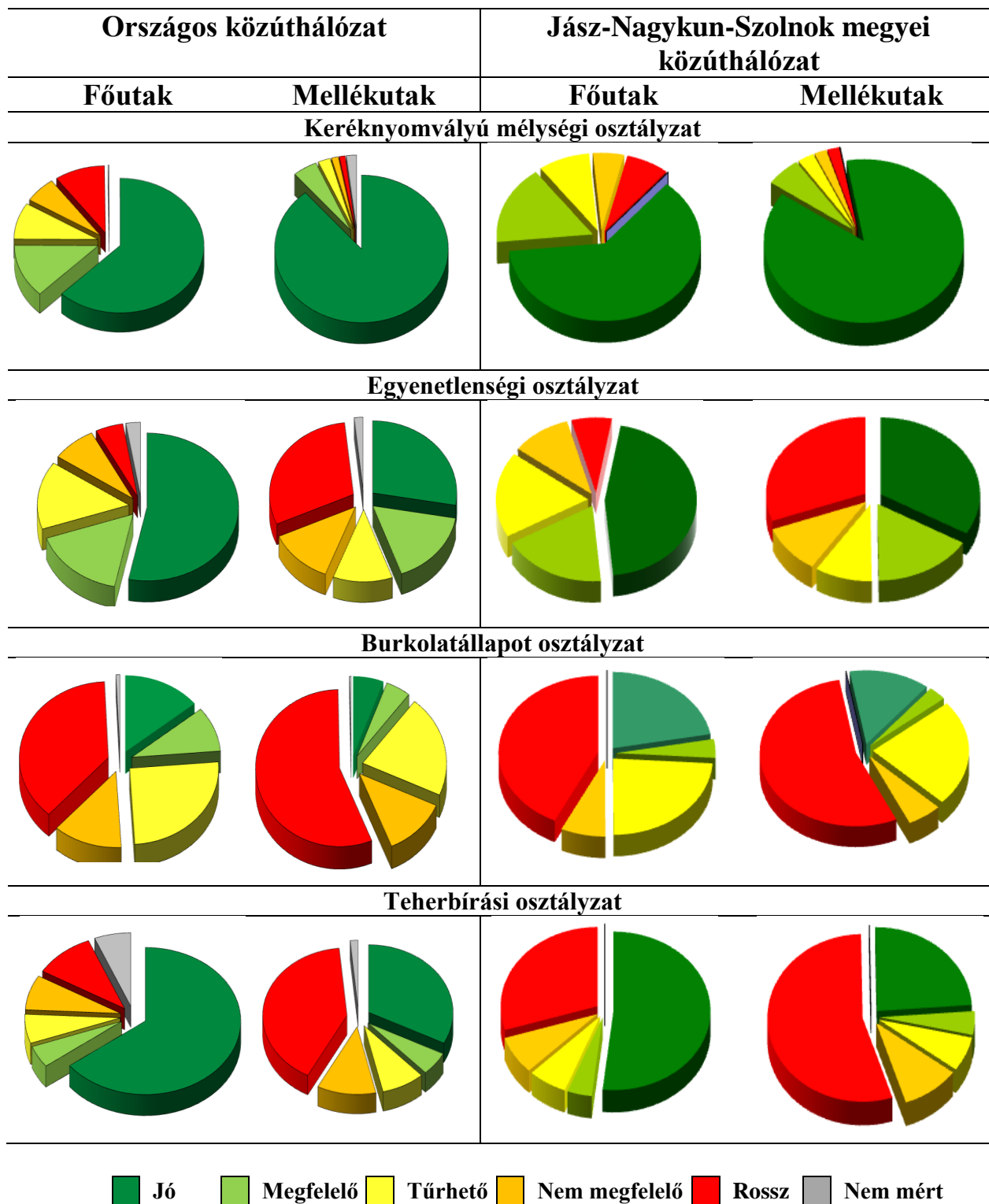
16. diagram: Főutak keresztirányú felületi egyenetlenség szerinti megoszlása

17. diagram: Mellékutak keresztirányú felületi egyenetlenség szerinti megoszlása

5.7. Országos közutak megfelelősége

Országos közutak megfelelősége (%)
(a Magyar Közút NZrt. kezelésében lévő utakra vonatkozólag)

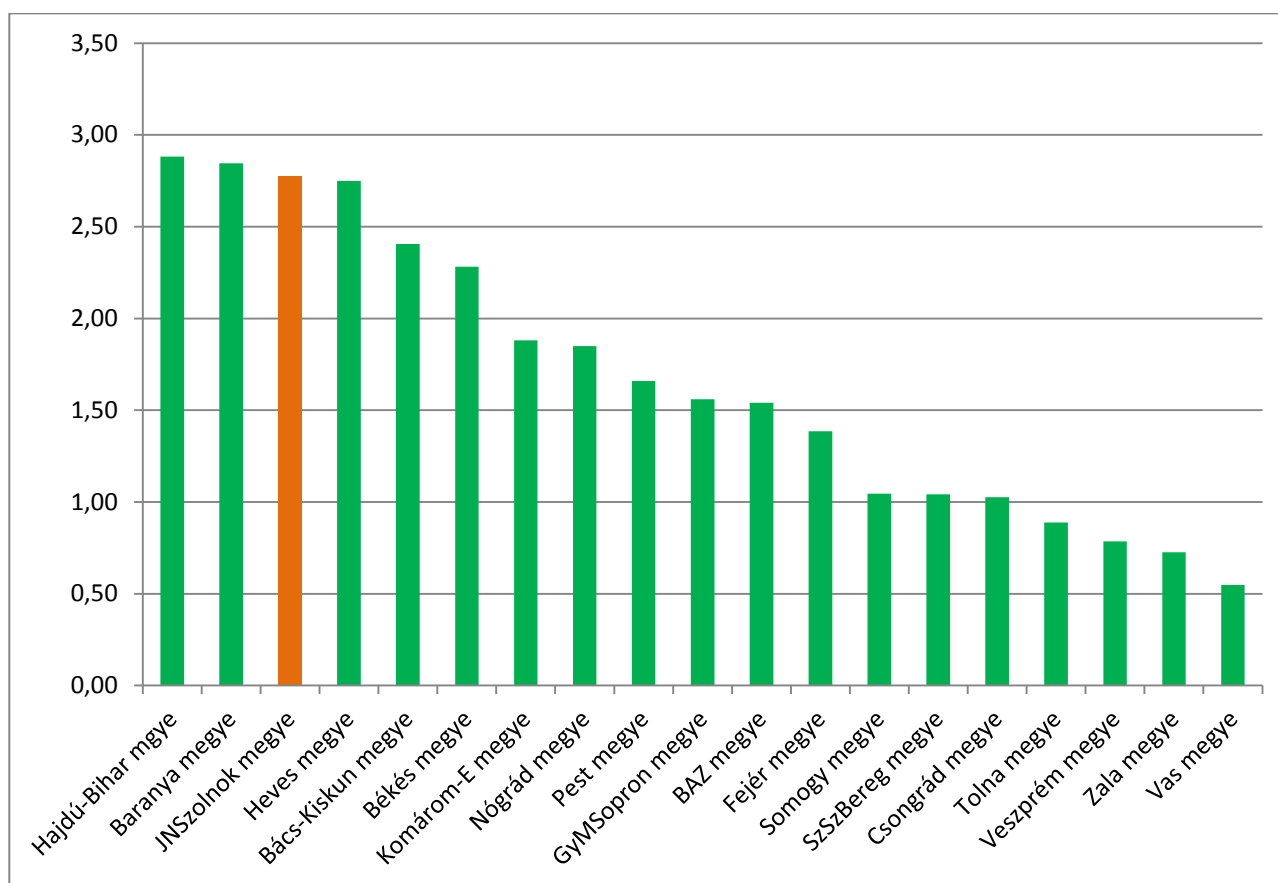
18. diagram: Országos közutak megfelelősége főút-mellékút bontásban

III. ÜZEMELTETÉSI - FENNTARTÁSI TEVÉKENYSÉGEK

1. Burkolat fenntartás

A burkolatállapot minősítésével szorosan összefügg a kátyúzási teljesítmény. Megyénkben az elmúlt évtizedekben a gyorsforgalmi út építések elmaradtak, a meglévő főút és mellékút hálózaton szükséges burkolat-megerősítések, felújítások pedig jóval alulmaradtak a műszakilag szükséges mértéktől. Az utak kopórétegének átlagéletkora az esetek többségében jelentősen meghaladja azok tervezett élettartamát.

Fentieket jól szemlélteti a következő, megyei úthálózatokon idei évben kézi erővel végzett hideg és meleg aszfalt bedolgozások (kátyúzások) fajlagos mennyiségeit bemutató diagram.

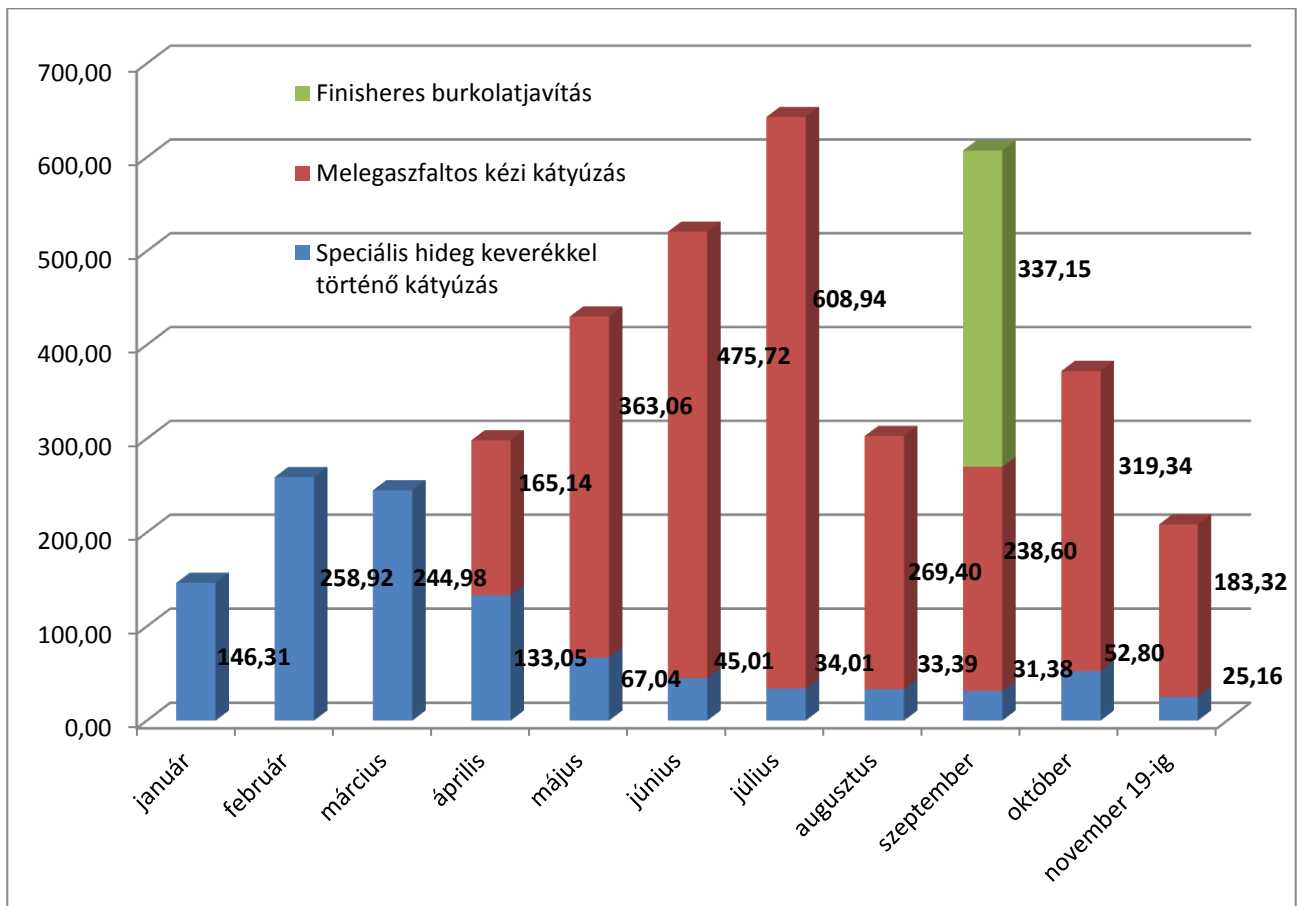
19. diagram: Fajlagosan bedolgozott aszfaltmennyiség országos összehasonlítása (tonna/km)

Megyénk országos közúthálózatán 2019. január 1. és november 19. közötti időszakban melegaszfaltos kézi kátyúzással, speciális hideg keverékkel történő kátyúzással és finisheres burkolatjavítással összesen 4.033 tonna aszfaltot dolgoztunk be.

Ezen felül a nem megfelelő teherbírás miatt tönkrement útszakaszokon lokálisan 47,92 m³ teljes pályaszerkezet csere került elvégzésre.

A 2019. évben eddig elvégzett burkolat fenntartási teljesítményeket az alábbi grafikon tartalmazza.

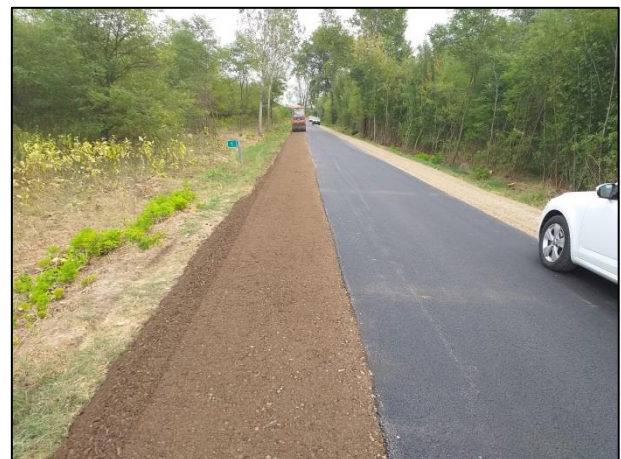

20. diagram: Bedolgozott kátyúzó anyag mennyisége havi bontásban (tonna)

Nagyfelületű finisheres burkolatjavításra a 4202. jelű Kisújszállás-Mezőtúr összekötő út Kisújszállás lakott területen belüli szakaszán a 0+610-0+770 km és a 1+123-1+382 km szelvények között került sor összesen 2.674 m² felületen.

Emellett mindenképpen megemlítenénk, hogy ez évben, rendhagyó módon, önkormányzati kezdeményezésre újult meg a 31122. jelű Portelek bekötő út 2,3 km-es szakasza. Jászberény Város Önkormányzata biztosította a beépítésre kerülő anyagokat, Társaságunk pedig a munkavégzéshez szükséges gépi és emberi erőforrásokat.

Az út új kopóréteget kapott, a padkája megerősítésre került, valamint lakott területen belül egy szakaszon a vízelvezető rendszer felújítása is megvalósulhatott.

1-4. kép: Portelek bekötő út felújítás előtt és után

2. Földművek fenntartása

Az üzemeltetési-fenntartási tevékenység másik fontos feladatköre a burkolatról történő vízelvezetés érdekében a padkák és árkok karbantartása.

Ennek érdekében 2019. évben az alábbi munkálatokat végeztük el:

- földpadkák fenntartása: 27.997 m²
- nemesített padkák fenntartása: 21.033 m²
- nyílt árkok fenntartása: 1.078 m

5-6. kép: Útpadka rendezése

3. Növényzetgondozás

Az üzemeltetés-fenntartási tevékenység harmadik nagy területe a növényzetgondozás. 2019. november 19-ig megyei szinten a négy mérnökségünk mintegy 18.569 ezer m² területet kaszált le kézi és gépi erővel együttesen.

Külön megemlítenénk a parlagfű-mentesítés érdekében történt beavatkozásokat, melynek során - közfoglalkoztatottak bevonásával - összességében 1.871 munkaóra ráfordítással - 137 ezer m² nagyságú fertőzött területen történt kézi kaszálás.

7-8. kép: parlagfű-mentesítés eredménye

Fentieken túl a forgalombiztonságot zavaró növényzet eltávolítására, kézi és gépi erővel történő cserjeirtásra 8.198 munkaórát fordítottunk.

9-10. kép: Forgalombiztonságot zavaró növényzet eltávolításának eredménye

4. Szemétszedés

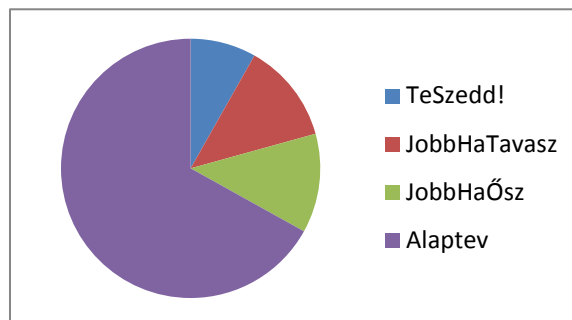
Ebben az évben kiemelt figyelmet és szerepet kapott Társaságunk életében az útterületek takarítása, a szemétszedés.

Üzemeltetés-fenntartási feladataink közé tartozik az út menti területek tisztántartása, a kialakított parkoló- és pihenőhelyeken keletkezett szemét gyűjtése és elszállítása, az útesztétika javítása.

Az alaptervékenységünk keretein belül elvégzett szemétszedésen felül Társaságunk idén csatlakozott az Innovációs és Technológiai Minisztérium által VIII. alkalommal megrendezett „TeSzedd! Önkéntesen a tiszta Magyarországért!” mozgalomhoz, illetve „Jobb, ha el sem dobod!” címmel két alkalommal is tartott saját szervezésű szemétszedési akciót, önkéntesek bevonásával.

Az alaptevékenységünk, valamint az említett akciók során 2019. november 19-ig megyénkben összegyűjtött szemét mennyisége és megoszlása az alábbiak szerint alakult:

Te Szedd!	81.840 kg	8%
Jobb, ha el sem dobod! Tavasz	124.880 kg	13%
Jobb, ha el sem dobod! Ősz	123.600 kg	12%
Alaptevékenység	668.511 kg	67%
Összesen:	998.831 kg	100%

21. diagram: Jász-Nagykun-szolnok megye országos közúthálózatán összegyűjtött hulladékmegoszlása

5. Közúti károk helyreállítása

Az elmúlt évekhez képest kis mértékben nőtt az úttartozékok eltulajdonítása. A 2019. január 1. és november 19. közötti időszakban 6 alkalommal, összesen 39 db KRESZ táblát tulajdonítottak el, mintegy 139.200.-Ft értékben.

A közúti balesetek során bekövetkező „véletlen” rongálásokból eredő kár értéke több mint másfélszerese a tavalyinak. Idén eddig ezekből az eseményekből 7.524.116.-Ft kárunk keletkezett.

6. Közfoglalkoztatási program

Az elmúlt évhez képest tovább csökkent a munkára jelentkező, és a munkára alkalmas közfoglalkoztatottak száma, ebből kifolyólag kevesebb feladatot tudtunk velük elvégeztetni. Ez évben megyei szinten 15 fő közmunkás dolgozót foglalkoztatunk.

A legfőbb feladatok között a burkolatok, illetve a burkolaton kívüli területek tisztítása, kézi kaszálás, valamint a forgalom biztonságát zavaró növényzet eltávolítása szerepelt összesen 10.655 munkaóra ráfordítással.

A létszám csökkenése ellenére munkájukkal jelentős mértékben hozzájárulnak az útkörnyezet esztétikusabb, kulturáltabb megjelenéséhez.

IV. FEJLESZTÉSI - FELÚJÍTÁSI LEHETŐSÉGEK

1. Közúthálózat fejlesztések megyénkben

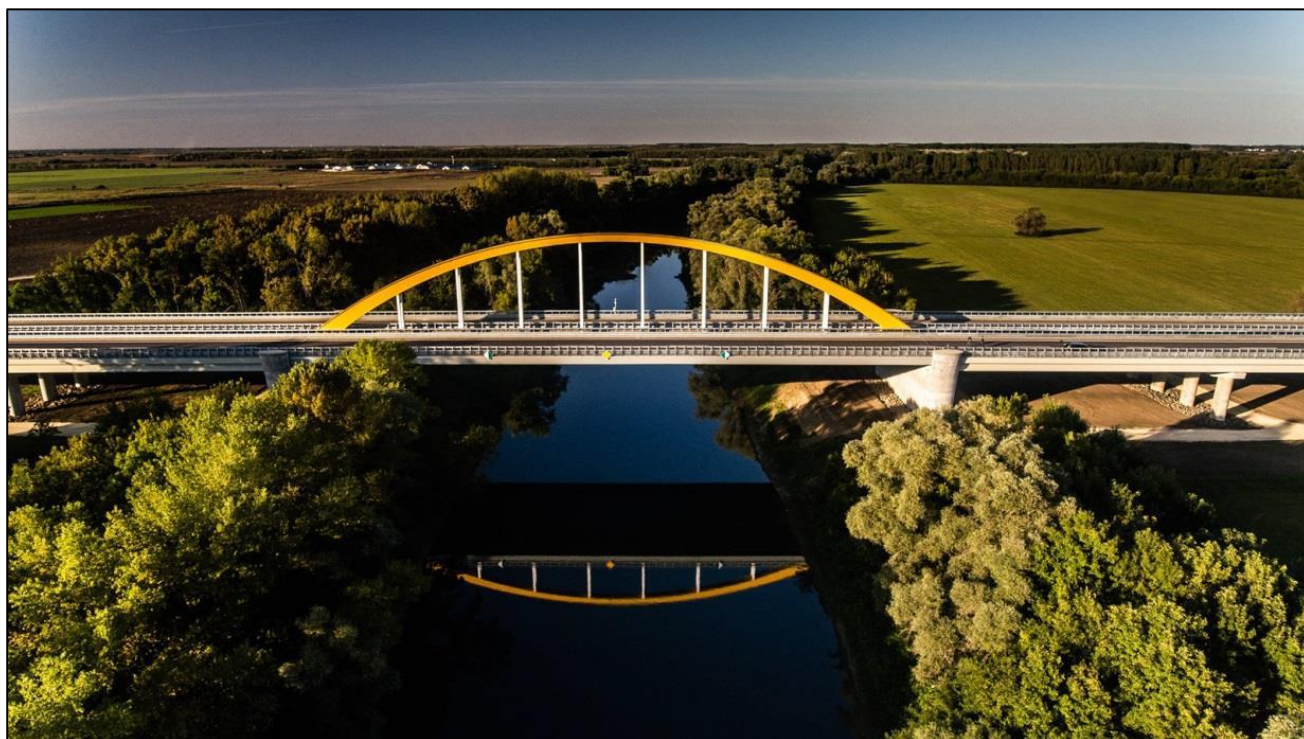
Az állami tulajdonban lévő közúthálózat fejlesztési lehetőségeinek fő irányát a Nemzeti Közlekedési Stratégia (NKS) és az annak elfogadásáról, illetve az azzal kapcsolatos további feladatokról szóló 1486/2014. (VIII. 28.) számú Kormányhatározat, míg a rövid és középtávú közúti infrastruktúra fejlesztések (Útprogram) finanszírozási hátterét a 1181/2019. (IV. 4.) számú, Magyarország rövid és középtávú közúti infrastruktúra fejlesztéseinek végrehajtásához szükséges államháztartási intézkedésekről szóló Kormány határozat rögzíti.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény alapján (a koncessziós szerződés keretében megvalósuló utak kivételével) az országos közutak építetője a NIF Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. Társaságunk a fejlesztési munkák előkészítésében és megvalósításában, mint leendő kezelő szervezet vesz részt.

A rendelkezésünkre álló információink alapján az Útprogram Jász-Nagykun-Szolnok megyét érintő jelenlegi projektjei az alábbiak.

Megvalósult projektek:

- Békéscsaba megközelítése M44 Tiszakürt - Kondoros, forgalomba helyezés időpontja:
2019. október 2.

11. kép: M44-es gyorsforgalmi út: Berkó Dezső Körös-híd

Folyamatban lévő projektek:

- M4 Abony (Kelet) - Törökszentmiklós (Nyugat) közötti szakasz (Szolnok északi elkerülő) megvalósítása új Tisza-híd megépítésével, várható befejezés: 2021. december.
- Békéscsaba megközelítése, M44 Lakitelek - Tiszakürt, várható befejezés: 2021. augusztus.

Előkészítés alatt lévő projektek:

- M4 Törökszentmiklós (Nyugat) - Püspökladány közötti szakasz előkészítése
- 31-32. sz. főút Jászberény elkerülő III. ütem
- 442. sz. főút Szolnok-Szandaszőlős elkerülő szakasz (Csáklya úti új belvárosi Tisza-hídhoz csatlakozóan)

Jász-Nagykun-Szolnok megyét közvetlenül nem érintő, de a megye megközelíthetősége szempontjából fontos további fejlesztési projektek:

Megvalósult projektek:

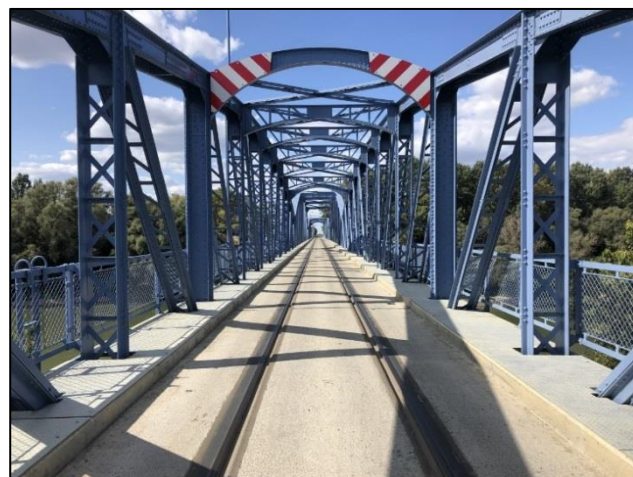
- Szolnok megközelítése M4 M0 - Cegléd közötti szakasz (II. építési ütem M4 gyorsforgalmi út Albertirsa-Cegléd közötti szakasz kivitelezése), forgalomba helyezés időpontja:
2019. október 10.

Folyamatban lévő projektek:

- Szolnok megközelítése M4 M0 - Cegléd közötti szakasz (I. építési ütem: M4 gyorsforgalmi út Üllő - Albertirsa közötti szakasz kivitelezése), várható befejezés: 2019. december.
- Szolnok megközelítése, M4 Cegléd - Abony közötti szakasz, várható befejezés:
2019. december

Fentiekén túl 2018-2019. évben a MÁV Zrt. és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. együttműködésében került megvalósításra Magyarország egyetlen vegyes használatú vasúti és közúti hídjának, a Kiskörei Tisza-hídnak a teljes körű, átfogó rekonstrukciója.

A korszerűsítés kiterjedt egyebek mellett a szerkezeti elemek cseréjére, a vasbeton közúti pályalemez és vasúti pálya felújítására, sín- és közúti dilatációs szerkezetek beépítésére és javítására, a korrózióvédelmi bevonat helyreállítására, valamint a hídhoz csatlakozó közút útburkolatának, útpadkájának és vezetőkörletjének felújítására.

12-13. kép: Kiskörei Tisza-híd rekonstrukció előtt és után

2. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)

Az alsóbbrendű utak felújítása a 2014-2020-as EU-s programozási időszakban, ezen belül az idei évben is folytatódott a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) részeként.

A rendelkezésre álló európai uniós támogatásból - 3,4 milliárd Ft támogatás- a TOP-1.3.1-15 azonosító számú, „Gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés” elnevezésű felhívás keretein belül 2018. és 2019. évben összesen 41,88 km útfelújítás valósult meg.

2018. évben kivitelezett útfelújítások

Út száma, megnevezése	Felújítandó szakasz hossza	Érintett település
3231. jelű Pusztamonostor - Jászárokszállás összekötő út	16+500 - 18+618 km sz. között 2,118 km	Jászárokszállás
4202. jelű Kisújszállás - Mezőtúr összekötő út	14+483 - 27+053 km sz. között 12,57 km	Mezőtúr, Túrkeve
4203. jelű Kuncsorba - Túrkeve összekötő út	0+000 - 3+250 km sz. között 3,25 km	Külterületi szakasz
4627. jelű Öcsöd - Martfű összekötő út egy szakasza	19+451 - 20+431 km sz. között 0,98 km	Martfű
4628. jelű Tiszaföldvár - Mezőtúr összekötő út	11+955-18+500 km sz. között 6,545 km	Külterületi szakasz
34103. jelű Karcag bekötő út	5+200 - 6+074 és a 7+250 - 8+775 km sz. között 2,4 km	Karcag
45112. jelű Szelevény bekötő út	0+030-2+627 km sz. között 2,597 km	Szelevény

2019. évben kivitelezett útfelújítások

Út száma, megnevezése	Felújítandó szakasz hossza	Érintett település
3216. jelű Fegyvernek - Tiszafüred összekötő út	24+000 - 33+345 km sz. között 9,35 km	Tiszaroff, Tiszabura, Abádszalók
34106. jelű Berekfürdő bekötő út	0+000 - 2+066 km sz. között 2,07 km	Berekfürdő

3-4. táblázat: TOP-1.3.1-15 azonosító számú program keretében lezajlott kivitelezések

Társaságunk **konzorciumi tagként** közreműködik a TOP-1.1.1-15 azonosító számú „Ipari parkok, iparterületek fejlesztése” elnevezésű, a TOP-6.1.5-15 azonosító számú „Gazdaságfejlesztés és munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés” elnevezésű, a TOP-3.1.1-15 azonosító számú „Fenntartható települési közlekedésfejlesztés” elnevezésű, és a TOP-6.1.4-15 azonosító számú „Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés” elnevezésű felhívások keretében benyújtott támogatási kérelmek előkészítésében, és a nyertes beruházások megvalósításában. A projektek keretében a megyei országos közúthálózat területén több helyszínen épül gyalogjárda, kerékpárút és körforgalmú csomópont.

14-15. kép: Tiszaföldvár épülő körforgalmú csomópontja

3. HAZAI finanszírozású program

2018. évben elindult az úgynevezett *HAZAI program* megyei létesítményjegyzékében felsorolt projektek kivitelezése is. Megyei úthálózatunkat érintően 2018. évben összesen 30,644 km út burkolata újulhatott meg. 2019. október 31-ig 7,4 km, míg 2019. december 31-ig további 26,62 km burkolat felújítása valósul meg.

Út száma, megnevezése	Kezdő szelvény	Vég-szelvény	Beavatkozási hossz
32. számú Hatvan-Szolnok II. rendű főút	76+200	79+500	3 300 m
46. számú Törökszentmiklós - Endrőd - Mezőberény II. rendű főút	0+2450	0+4216	1 766 m
46. számú Törökszentmiklós - Endrőd - Mezőberény II. rendű főút	0+5423	0+5683	260 m
46. számú Törökszentmiklós - Endrőd - Mezőberény II. rendű főút	25+000	26+880	1 880 m
3225. jelű Szolnok - Jászkisér összekötő út	7+740	15+234	7 494 m
3224. jelű Szolnok - Tiszasüly összekötő út	0+000	5+000	5 020 m
4. számú Budapest - Debrecen - Záhony I. rendű főút	98+280	99+800	1 220 m
32. számú Hatvan - Szolnok II. rendű főút	71+361	71+950	619 m
32. számú Hatvan - Szolnok II. rendű főút	24+857	27+047	2 190 m

34. számú Tiszafüred - Fegyvernek II. rendű főút	7+675	9+219	1 544 m
4202. jelű Túrkevei Nagykunsági főcsatorna-híd, JNSZ Megye	18+741		57 m
4. számú Budapest - Debrecen - Záhony I. rendű főút	106+446	111+800	5 294 m

5. táblázat: 2018. évben elkészült HAZAI költségvetésből finanszírozott megyei útszakaszok

Út száma, megnevezése	Kezdő szelvény	Vég-szelvény	Beavatkozási hossz
4. számú Budapest - Debrecen - Záhony I. rendű főút	99+800	102+300	2 800 m
3225. jelű Szolnok - Jászkisér összekötő út	34+497	36+497	2 000 m
4628. jelű Tiszaföldvár - Mezőtúr összekötő út	18+500	21+100	2 600 m

6. táblázat: 2019. október 31-ig HAZAI költségvetésből finanszírozott elkészült megyei útszakaszok

Út száma, megnevezése	Kezdő szelvény	Vég-szelvény	Beavatkozási hossz
32. számú Hatvan-Szolnok II. rendű főút	10+550	24+857	14 307 m
3225. jelű Szolnok-Jászkisér összekötő út	25+289	34+497	9 208 m
3225. jelű Szolnok-Jászkisér összekötő út	36+497	39+601	3 104 m

7. táblázat: 2019. december 31-ig még folyamatban lévő 1,3 Mrd Ft-os HAZAI projektek.

2019. október hónapban a **3224. jelű Szolnok-Tiszasüly összekötő út 33+116-43+633** km szelvények közötti mintegy **10,517 km** hosszú szakaszán a munkaterület átadás-átvétele megtörtént. A kivitelezési munkák befejezése áthúzódik 2020. évre.

4. Magyar Falvak Útfelújítási Program

A program 2019-2022. évek közötti időszakot öleli át. Az alábbi táblázatban a 2019. évi burkolat felújítási munkák láthatóak.

Út száma, megnevezése	Érintett vagy közeli település megnevezése	Kezdő szelvény	Vég-szelvény	Beavatkozási hossz (km)
3216. jelű Fegyvernek - Tiszafüred összekötő út	Tiszaroff	21+159	23+200	2,041
3216. jelű Fegyvernek - Tiszafüred összekötő út	Pusztataskony	35+020	35+540	0,520
3216. jelű Fegyvernek - Tiszafüred összekötő út	Abádszalók	37+000	38+250	1,250
3217. jelű Kunhegyes - Tiszaszőlős összekötő út	Tiszaszentimre	10+000	14+079	4,079
3225. jelű Szolnok - Jászkisér összekötő út	Besenyszög	17+562	21+150	3,588

3231. jelű Pusztamonostor-Jászárokszállás összekötő út	Pusztamonostor és Jászágó	4+000	5+000	1,000
3231. jelű Pusztamonostor-Jászárokszállás összekötő út	Jászágó	8+000	9+076	1,076
3231. jelű Pusztamonostor-Jászárokszállás összekötő út	Jászágó	10+000	12+472	2,472

8. táblázat: Magyar Falvak Útfelújítási Program 2019. évi megyei létesítményjegyzéke

Magyar Falvak Útfelújítási Program előkészítés alatt álló projektjei

Jelenleg a kivitelező kiválasztására a közbeszerzési eljárás folyamatban van, amelynek eredményeképpen a 2019/2020. évi Téli üzemeltetési időszakot követően elindulhatnak a burkolat felújítások kivitelezési munkái. Az alábbi projektek tervei 2019. évben elkészültek:

Út száma, megnevezése	Érintett vagy közeli település megnevezése	Kezdő szelvény	Vég-szelvény	Beavatkozási hossz (km)
32. számú Hatvan - Szolnok II. rendű főút	Alattyán	40+420	42+488	2,068
4629. jelű Törökszentmiklós - Martfű összekötő út	Kengyel, Martfű	13+150	18+501	5,351
32134. jelű Jászdózsa bekötő út	Jászdózsa	5+650	6+680	1,030
46161. jelű Mesterszállás bekötő út	Mesterszállás	0+000	1+850	1,850

9. táblázat: Magyar Falvak Útfelújítási Program 2020. évi megyei létesítményjegyzéke

2020-2021. évi Magyar Falvak Útfelújítási Program előkészítése

A program keretein belül, előzetese egyeztetések alapján (önkormányzati és országgyűlési képviselőkkel, valamint lakossági bejelentéseket alapul véve egyaránt), összeállításra került 2019. év folyamán a következő időszak 2020-2021. évekre előirányzott burkolat felújítási munkák létesítményjegyzéke. Az alábbi táblázat ezeket az útszakaszokat mutatja be. A létesítmény jegyzék elemeinek tervezettségére megkezdődtek az előkészítési munkák.

Felújítás tervezett éve	Út száma, megnevezése	Érintett vagy közeli település megnevezése	Kezdő szelvény	Vég-szelvény	Beavatkozási hossz (km)
2020	3225. jelű Szolnok - Jászkisér összekötő út	Besenyszög	15+234	17+000	1,766
2021	3225. jelű Szolnok - Jászkisér összekötő út	Besenyszög	17+000	17+562	0,562
2021	3225. jelű Szolnok - Jászkisér összekötő út	Besenyszög	21+150	21+750	0,600

10. táblázat: 1. sz. OEVK Magyar Falvak Útfelújítási Program 2020-2021. évi megyei létesítményjegyzéke

Felújítás tervezett éve	Út száma, megnevezése	Érintett vagy közeli település megnevezése	Kezdő szelvény	Vég-szelvény	Beavatkozási hossz (km)
2020	3226. jelű Jászsalsószentgyörgy - Tiszasüly összekötő út	Jászladány	7+642	11+150	3,508
2021	3226. jelű Jászsalsószentgyörgy - Tiszasüly összekötő út	Jászladány	11+150	12+200	1,050

11. táblázat: 2. sz. OEVK Magyar Falvak Útfelújítási Program 2020-2021. évi megyei létesítményjegyzéke

Felújítás tervezett éve	Út száma, megnevezése	Érintett vagy közeli település megnevezése	Kezdő szelvény	Vég-szelvény	Beavatkozási hossz (km)
2020	3216 jelű Fegyvernek-Tiszafüred összekötő út	Abádszalók	23+200	24+000	0,800
2020	3216 jelű Fegyvernek-Tiszafüred összekötő út	Abádszalók	38+250	39+700	1,450
2020	3216 jelű Fegyvernek-Tiszafüred összekötő út	Abádszalók	39+700	41+750	2,050
2021	3216 jelű Fegyvernek-Tiszafüred összekötő út	Abádszalók	41+750	43+000	1,250

12. táblázat: 3. sz. OEVK Magyar Falvak Útfelújítási Program 2020-2021. évi megyei létesítményjegyzéke

Felújítás tervezett éve	Út száma, megnevezése	Érintett vagy közeli település megnevezése	Kezdő szelvény	Vég-szelvény	Beavatkozási hossz (km)
2020	46334. jelű Tiszaöldvár vasútállomáshoz vezető út	Tiszaöldvár	0+000	2+731	2,731
2020	4629. jelű Törökszentmiklós - Martfű összekötő út	Kengyel, Martfű	12+180	13+150	0,970
2021	4631. jelű Mezőtúr - Szarvas összekötő út	Mezőtúr	4+550	5+700	1,150

13. táblázat: 4. sz. OEVK Magyar Falvak Útfelújítási Program 2020-2021. évi megyei létesítményjegyzéke

5. 5 éves Útfelújítási program a megyei főúthálózat felújítására vonatkozóan

Az elmúlt éveknek megfelelően 2019. évben is feladatául kapta Megyei Igazgatóságunk, hogy a következő 5 évre javaslatot terjesszen elő főúti bel- és külterületi útszakaszok burkolatának felújítására vonatkozóan a megyei keretek pontos betartásával. Javaslatunkban az alábbi utakat szerepeltettük.

Út száma	Út megnevezése	Kezdő szelvény	Végszelvény	Beavatkozási hossz (km)
4	Budapest - Debrecen - Záhony I. rendű főút	128+510	138+325	9,815
4	Budapest - Debrecen - Záhony I. rendű főút	163+592	165+600	2,008
34	Tiszafüred - Fegyvernek II. rendű főút	0+000	7+675	7,675
44	Kecskemét - Békéscsaba - Gyula I. rendű főút	62+680	65+629	2,949
4	Budapest - Debrecen - Záhony I. rendű főút	92+085	99+280	7,195
32	Hatvan - Szolnok II. rendű főút	26+1112	27+445	0,456
32	Hatvan - Szolnok II. rendű főút	51+142	54+916	3,774
4	Budapest - Debrecen - Záhony I. rendű főút	113+117	120+745	7,628
32	Hatvan - Szolnok II. rendű főút	54+916	58+126	3,210
46	Törökszentmiklós - Endrőd - Mezőberény II. rendű főút	0+5683	1+900	1,656
32	Hatvan - Szolnok II. rendű főút	48+398	51+142	2,744
442	Szolnok - Kunszentmárton II. rendű főút	3+900	9+700	5,800
45	Kunszentmárton - Szentes - Hódmezővásárhely II. rendű főút	7+000	9+966	2,966
32	Hatvan - Szolnok II. rendű főút	72+090	73+500	1,410

14. táblázat: A megyei főúthálózat útfelújítási programjavaslata

6. Útburkolatjel festés

Jász-Nagykun-Szolnok megye országos közúthálózatán 2018. évben is folytatódott az országos közúthálózat útburkolati jeleinek felújítása. 2017. év előtt a közbeszerzési eljárások elhúzódása miatt sajnálatos módon nem nyílt lehetőség a közutakon lévő útburkolati jelek felújítására, amely miatt számos panasz, észrevétel érkezett az önkormányzatok és a lakosság részéről.

16-18. kép: Gépi útburkolat jel felújító festés

A 2016-2020. közötti időszakra a szaktárcával kötött támogatási szerződésünk elsődleges szempontként kezeli a forgalombiztonság javítását. Ennek megfelelően az útburkolati jelek felújításának ütemezésénél és az alkalmazott technológiák meghatározásakor továbbra is kiemelten kezeljük a forgalombiztonság fenntartását. Fontos szerepet kapott a feladatra meghatározott keretösszegek hatékony felhasználása annak érdekében, hogy összességében minél hosszabb ideig biztosítsák a látható burkolati jeleket az országos közúthálózaton.

A felújító festés elmaradását a döntéshozók 2017-2019. évek között jelentős volumenű felújítási kerettel pótolták, melynek köszönhetően az Észak-alföldi régió a 2017-2019. közötti időszakban 1 milliárd Ft-ot tud erre a célra elkölteni, amely példátlan az útburkolati jel festés történelmében. Az idei évben a Jász-Nagykun-Szolnok megyében nettó 40 millió Ft keretösszeget tudunk erre a célra felhasználni, amely mintegy 30.000 m² felület felfestését tartalmazza.

V. ÖSSZEFOGLALÁS

Magyarország közlekedésében, a mobilitási igények kielégítésében egyre nagyobb szerepet játszanak a közúti infrastruktúra műszaki jellemzői és közlekedésbiztonsági helyzete.

A megyei tájékoztatónkban bemutatott helyzet is jól tükrözi, hogy az országos közúthálózat működtetésére fordított források az elmúlt évtizedekben nem tartottak lépést az utóbbi időszak motorizációs növekedésével, illetve a megnövekedett forgalmi igényekkel. Az elmúlt egy évtizedben érezhetően megnövekedett a gépjármű-állomány, melyet a megyei városokban jól szemléltetnek megnövekedett parkolási igények.

Az elmúlt két évtizedben a szükséges felújítási munkák forráshiány miatti elmaradása következtében a megyei úthálózat erősen elöregedett, az utak kopórtelegének - burkolat legfelső rétege - átlagéletkora az esetek többségében jelentősen meghaladja azok tervezett élettartamát. Az erősen elöregedett burkolatok hagyományos karbantartási technológiákkal eredményesen már nem javíthatóak, ezért évek óta szorgalmazzuk a nagyobb felületen végzett burkolatjavítások részarányának növelését, melyre az idei évben, az előző évekkal ellentétben nem nyílt lehetőség. Az idei évben megvalósított burkolat karbantartási keretünk mindössze 8 %-át tették ki a nagyfelületű burkolatjavítások, ami 32 %-kal elmaradt a 2018. évben bedolgozott mennyiségtől.

Az elmúlt egy évtizedben az országos közutak üzemeltetésére és fenntartására fordítható állami megrendelés nagyrészt a forgalombiztonságot alapvetően meghatározó tevékenységekre biztosított forrást. Pozitívumnak értékeljük, hogy a 2014-2020. közötti európai uniós finanszírozási időszakban a megyei alsóbbrendű utak állapotának felzárkóztatása került előtérbe. 2019. évben a főutak és a mellékutak állapotában is sikerült jelentős eredményeket elérni, az elmúlt két évben a hálózat közel 10 %-a felújításra került.

Míg 2009 és 2015 között a fejlesztési - felújítási projektek finanszírozását az uniós források növekedése mellett a hazai források csökkenése jellemezte, 2016. évtől megkezdődött annak a hazai finanszírozású program ötéves cselekvési és finanszírozási tervnek a megvalósítása, amely a főúthálózat felújítását célozta. A kormányhatározat szerint 2020-ig 401 milliárd forintnyi forrást irányzott elő a közúti közlekedési infrastruktúra üzemeltetési-karbantartási feladatainak finanszírozásához. Bízunk benne, hogy 2020. évet követően az öt évre szóló megállapodás meghosszabbításra kerül, és hosszabb távon stabilitást tudunk elérni az országos közúthálózat kezelési tevékenységeinek finanszírozásában.

Az egyes közlekedési alágazatok rövid-és középtávú fejlesztési irányait a szaktárca által 2013-ban kidolgozott Nemzeti Közlekedésfejlesztési Stratégia jelöli ki. Magyarország rövid- és középtávú közútfejlesztéseinek 2024-ig történő megvalósításához szükséges feltételek biztosításáról Magyarország Kormánya 1181/2019. (IV. 4.) Kormány határozatban döntött.

Örömteli esemény, hogy 2019 harmadik negyedében befejezésre került az M44 gyorsforgalmi út Tiszakürt-Kondoros közötti szakaszának építése, mely az októberi forgalomba helyezés óta érezhetően tehermentesítette a megye déli részén található települések közútjait. A jövő évben folytatódik az M44 autópálya Lakitelek - Tiszakürt közötti szakaszának, valamint az M4 gyorsforgalmi út Abony - Törökszentmiklós közötti szakaszának építése.

A Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. beruházásában megvalósuló projektek sikeres lebonyolítása esetén 2021 év végére Jász-Nagykun-Szolnok megye gyorsforgalmi úton is összekötésre kerülhet a fővárossal. E mellett megvalósulhat a megyeszékhely és az elsőrendű főútjaink legforgalmasabb szakaszainak tehermentesítése.

A 2014-2020. közötti programozási időszakban a közúthálózat felújításának, az országos közutakat érintő önkormányzati beruházások anyagi háttérét elsősorban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) biztosítja. A közúthálózat állapotának fenntarthatósága érdekében az európai uniós források mellett a hazai források előtérbe helyezését továbbra is szorgalmazni kell. A Kormány határozat szerint a központi költségvetésben is jelentős források kerülnek elkülönítésre erre a célra. Az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos útdíjról szóló többször módosított 2013. évi LXVII. törvény szerint az útdíjból származó bevételek egyik fontos felhasználási területe az országos közúthálózati elemek kapacitásának bővítése, valamint a közlekedésbiztonság növelése.

A környezetbarát és egészségmegőrző közlekedési formák népszerűsítéséhez, valamint a közlekedésbiztonság növeléséhez nagymértékben hozzájárul, hogy az elmúlt két évben európai uniós finanszírozásban a megye több településen mintegy 17,9 kilométer hosszban épültek meg kerékpárutak. A TOP pályázatnak köszönhetően több országos közúti csomópont is átépült körforgalommá.

A Közlekedéstudományi Egyesület támogatásával 2019. május 10-én mintegy 1.500 fő részvételével, első alkalommal szerveztük meg „A Közlekedési Kultúra Napja” szolnoki rendezvényét. A megyei rendezvény életre hívójaként küldetesként fogalmazzuk meg a biztonság- és környezettudatos közlekedési magatartásformák széles körű elterjesztését, a lakosság körében a kulturált közlekedés népszerűsítését.

Örömmel vettük tudomásul, hogy az állami közúthálózat a megyei fejlesztési elképzelések között továbbra is meghatározó helyen szerepel. Bízunk benne, hogy a következő évek együttműködése - az önkormányzatok által lebonyolított projektek esetében is - sikerrel fog zárulni.

Az országos közutakkal kapcsolatos aktuális (fejlesztési, közlekedésbiztonsági) feladatokról további információ Társaságunk honlapján a www.kozut.hu weboldalon, szakmai társszervezeteink honlapjain, és a www.nif.hu oldalakon található.

Szolnok, 2019. november hó

Tisztelettel

Vántsa Zoltán
megyei igazgató

Magyar Közút Nonprofit Zrt.
Jász-Nagykun-Szolnok
Megyei Igazgatóság
5000 Szolnok, Petőfi S. u. 7-11.
9119

54/2019. (XII.6.) számú határozata	a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Terv módosításához beérkezett véleményekre adott tervezői válaszok elfogadásáról	MELLÉKLET
---	--	------------------

Az MTrT módosításához beérkezett véleményekre adott tervezői válaszok:

- **Javaslattevő fázis egyeztetésének eredménye**
- **Környezeti értékelés egyeztetésének eredménye**

E dokumentumok a megyei önkormányzat honlapján megtalálhatók az alábbi helyen:

jnszm.hu

önkormányzat

területrendezés

Megyei Területrendezési Terv – módosítás elfogadási fázis I.

Az MTrT módosításához beérkezett véleményekre adott tervezői válaszoknak megfelelően pontosított munkarészek:

Elfogadásra kerülő munkarészek:

- **Rendelet tervezet**
- **Rendelet tervezet mellékletét képező tervlapok**
- **Határozat tervezet**
- **Határozat tervezet mellékletét képező tervlap**

E dokumentumok a megyei önkormányzat honlapján megtalálhatók az alábbi helyen:

jnszm.hu

önkormányzat

területrendezés

Magyei Területrendezési Terv – módosítás elfogadási fázis I.

55/2019. (XII.6.) számú határozata	a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat 2020. évi belső ellenőrzési tervének jóváhagyásáról	MELLÉKLET
---	---	------------------

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat belső ellenőrzési terve
2020. év

Pénzügyi ellenőrzés:

1. Az EU-s pályázatok pénzügyi lezárásának ellenőrzése

Tervezett időpont: 2020. I. félév

Ellenőri napok száma: 10 nap

Vizsgált időszak: 2019. év

Vizsgálat célja: annak megállapítása, hogy a megítélt támogatások felhasználása és elszámolása szerződésszerűen és a vonatkozó előírásoknak megfelelően történt-e.

Szabályszerűségi ellenőrzés

3. A belső kontrollrendszer működését szolgáló szabályzatok alkalmazásának ellenőrzése

Tervezett időpont: 2020. II. félév

Ellenőri napok száma: 15 nap

Vizsgált időszak: 2020. év

Vizsgálat célja: annak megállapítása, hogy a belső kontrollrendszer szabályzatai kellően aktualizáltak-e és alkalmazásuk a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik-e.

Soron kívüli ellenőrzésekre tervezett idő: 5 nap

Szolnok, 2019. november 28.

Rentzné Dr. Bezdán Edit
Rentzné Dr. Bezdán Edit

2. sz. melléklet

A 2020. évi tervezett ellenőrzésekhez szükséges kapacitás:

Ellenőri nap

Szabályszerűségi és pénzügyi ellenőrzések:

1. A Az EU-s pályázatok pénzügyi lezárásának ellenőrzése	10
2. A belső kontrollrendszer működését szolgáló szabályzatok alkalmazásának ellenőrzése	15
2020. évi ellenőrzésre erőforrás-szükséglet:	25
2019. évben előreláthatólag rendelkezésre álló nap:	35
Tartalékidő:	5
Soron kívüli ellenőrzésekre tervezett idő:	5
Ténylegesen rendelkezésre álló idő:	25

Az ellenőrzésekre rendelkezésre álló napok száma és az ellenőrzési tervben ütemezett ellenőrzések kapacitásszükséglete összhangban van.

2020. évi ellenőrzési kapacitás

Rendelkezésre álló összes ellenőri nap	Egyéb ellenőrzéssel kapcs. feladatok	Soron kívüli ellenőrzésekre tervezett idő	Tervezett ellenőrzések lefolytatására rendelkezésre álló idő
35	5	5	25

3. sz. melléklet

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat kockázatelemzési modellje

A kockázatelemzés valamilyen kedvezőtlen vagy nem kívánt esemény bekövetkezésének valószínűségét mérlegeli, a belső ellenőrzés teljes hatókörét érintően alkalmazzuk.

Az önkormányzati hivatalnál a kockázatkezelés célja, megállapítani az egyes rendszerek, illetve folyamatok kockázatának mértékét, feladata pedig meghatározni az ellenőrzések gyakoriságát. A magas kockázatú rendszereket, illetve folyamatokat gyakrabban kell ellenőrizni.

Az ellenőrzések tekintetében magas prioritású rendszerek beazonosításához nemcsak a kockázatértékelést kell figyelembe venni, hanem más lehetséges tényezők hatását is értékelni kell. (pl. vezetés kérései és irodavezetők javaslatai stb.).

Az egyes rendszerek, folyamatok kockázatelemzését a kockázati tényezők és azok súlya alapján végezzük el. 8 olyan tényezőt határoztunk meg, mely hatással van a rendszerek és folyamatok működésére. Minden egyes tényezőre vonatkozóan értékelést végzünk és meghatározzuk az egyes kockázati tényezők rendszerekre gyakorolt hatását (súlyként kifejezve).

Kockázatfelmérés szempontjai (Kockázati tényezők)	Kockázati tényező terjedelme (Pontszám)	Alkalmazott súly	Ponthatár
Irányítási/Kontroll környezet	0-5	8	0-40
Pénzügyi hatás	1-5	10	10-50
Jövőre gyakorolt hatás	1-5	4	4-20
Változás/Átszervezés	0-5	4	0-20
Az ellenőrzés gyakorisága	0-5	8	0-40
A rendszer komplexitása	1-5	6	6-30
Pénzügyi szabálytalanságok valószínűsége	1-5	8	8-40
Kötelező ellenőrzés	0; 0,5; 1	500	0; 250; 500

Minimális pontszám: 28

Maximális pontszám: 740

A kockázatfelmérés szempontjai (kockázati tényezők):

1. Irányítási / Kontroll környezet

0-5-ig terjedő pontszám. 5-öst adunk annak jelzésére, hogy a vizsgálati tapasztalatok alapján az adott területen komoly irányítási problémák vannak. 0 jelzi, hogy nem ismeretes, illetve nem várható semmiféle ellenőrzési probléma.

2. Pénzügyi hatás

1-5-ig pontozunk, 5-öst alkalmazunk annak jelzésére, hogy e területnek közvetlen hatásai vannak a gazdasági tevékenységre, ami a bevételeket, kiadásokat, költségeket, a ráfordításokat stb. érinti.

3. Jövőre gyakorolt hatás (stratégiai hatás)

1-5-ig pontozunk. 5-öst alkalmazunk annak jelzésére, hogy e területnek közvetlen hatásai vannak a szervezet eredményességére, ami a stratégiai tervezést, a stratégiai célok megvalósítását illeti.

4. Változás / Átszervezés (funkcionális stabilitás)

0-tól 5-ig pontozunk. 5-öst alkalmazunk annak jelzésére, hogy e rendszer, vagy folyamat az előző ellenőrzés óta komoly változáson megy át, vagy ment már át, új rendszereket vezettek be, új szervezeti struktúra van stb. A 0 jelzi, hogy e rendszer, illetve folyamat tekintetében nem történik semmiféle változás.

5. Az ellenőrzés gyakorisága

0-tól 5-ig pontozunk. 5-öst alkalmazunk annak jelzésére, hogy a területet célszerű évente ellenőrizni. 0 pontszámot annak jelzésére, hogy ezt a területet egy éven belül ellenőriztük és nincs újból előforduló követelmény.

6. A rendszer komplexitása (összetettség)

1-től 5-ig pontozunk. 5-öst alkalmazunk annak jelzésére, hogy e folyamatnak sok a határfelülete egyéb folyamatokkal és sok részfolyamattal, sok szervezetet/szervezeti egységet ölel fel, többféle rendszert alkalmaz stb. Az 1 azt jelzi, hogy a folyamat egyszerű, bármiféle jelentősebb illeszkedési felület nélkül.

7. Pénzügyi szabálytalanságok valószínűsége

1-től 5-ig pontozunk. 5-öst alkalmazunk annak jelzésére, hogy e folyamatnál nagy a pénzügyi szabálytalanság bekövetkezésének valószínűsége.

8. Kötelező ellenőrzés

1 pontot adunk, ha ezt az ellenőrzést törvényi előírás, vagy felügyeleti szerv követeli meg, 0,5 pontot adunk, ha költségvetési szerv vezetője, vagy egyéb kötelező jellegű forrás javasolja. Egyébként 0 pontot adunk.

A belső ellenőrzési vezetőnek kell értékelnie az egyes kockázati tényezők adott rendszerre, folyamatra gyakorolt hatását.

E szakasz végére minden rendszer kockázati tényezőjének mértéke – magas, közepes, alacsony – megállapításra kerül.

Alacsony kockázat: 28-251 pont
 Közepes kockázat: 252-550 pont
 Magas kockázat: 551-740 pont

A belső ellenőrzés (a rendelkezésre álló ellenőrzési kapacitás függvényében) az alábbi gyakoriság alkalmazására törekszik:

Magas kockázatú rendszerek, folyamatok	-	Éves ciklusokban ellenőrizendő
Közepes kockázatú rendszerek, folyamatok	-	2-3 éves ciklusokban ellenőrizendő
Alacsony kockázatú rendszerek, folyamatok	-	4-5 éves ciklusokban, illetve lehetőség szerint ellenőrizendő

A kockázati tényezőket évente az éves tervvel és hivatal vezetőivel egyeztetett változásokkal összhangban felül kell vizsgálni.

A kockázatelemzést célszerű koordinálni azon szervezeti egységek vezetőivel, akik a vonatkozó rendszerekért felelnek.

Kockázatelemzés a 2020. évi ellenőrzésekre vonatkozóan:

Kockázati tényezők Vizsgált témák	Irányítási környezet		Pénzügyi hatás		Jövőre gyakorolt hatás		Változás, átszervezés		Az ell. gyakorisága		Összetettség		Pü-i szabályt.		Kötelező ellenőrzés		Kockázati érték
	Pont	Súly	Pont	Súly	Pont	Súly	Pont	Súly	Pont	Súly	Pont	Súly	Pont	Súly	Pont	Súly	
Az EU-s pályázatok pénzügyi lezárásának ellenőrzése	1	8	4	10	5	4	5	4	5	8	4	6	4	8	1	500	684 magas
A belső kontrollrendszer működését szolgáló szabályzatok alkalmazásának ellenőrzése	1	8	3	10	3	6	2	6	1	8	4	5	1	8	0,8	500	504 közepes

56/2019. (XII.6.) számú határozata	a Megyei Közgyűlés 2020. évi munkatervéről	MELLÉKLET
---	---	------------------

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KÖZGYŰLÉS

2020. ÉVI

MUNKATERVE

2020. február 14. (péntek)

1. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok megye 2014-2020 közötti EU projekt ciklus folyamatban lévő vízügyi beruházásairól
Előadó: Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság igazgatója
2. Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat 2020. évi költségvetésének és kötelező előirányzatainak megállapítására
Előadó: Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke
3. Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat 2020-2024. évi gazdasági programjára
Előadó: Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke

Zárt ülés:

Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendészeti és Közbiztonsági díj adományozására

Előadó: Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke

2020. április 24. (péntek)

1. Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat 2019. évi költségvetésének teljesítéséről és a zárszámadási rendelet megalkotásáról
Előadó: Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke
2. Beszámoló a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. 2019. évi tevékenységéről és gazdálkodásáról
Előadó: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. igazgatója
3. Előterjesztés a Megyei Önkormányzat 2019. évről szóló ellenőrzési jelentésének elfogadására
Előadó: Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke

Zárt ülés:

Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat kitüntető díjainak adományozására

Előadó: Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke

2020. június 12. (péntek)

1. Beszámoló Jász-Nagykun-Szolnok megye 2019. évi közbiztonsági helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről és az ezzel kapcsolatos feladatokról
Előadó: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-Főkapitány
2. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok megye aktuális hidrometeorológiai, ár- és belvízvédelmi helyzetéről
Előadó: Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság igazgatója

Zárt ülés:

Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat kitüntető címeinek adományozására

Előadó: Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke

2020. augusztus 18. (kedd)

Megemlékezés augusztus 20-a,
állami ünnepünk alkalmából

a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat
Kitüntető Díjainak és Címeinek átadása

2020. szeptember 18. (péntek)

1. Beszámoló a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről
Előadó: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatója
2. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok megye 2019. évi és 2020. I. féléves munkaerőpiaci helyzetéről
Előadó: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal
Foglalkoztatási Főosztály vezetője
3. Tájékoztató a Jász-Nagykun-Szolnok megyében történt munkavédelmi ellenőrzések tapasztalatairól
Előadók:
  - Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szolnoki Járási Hivatal
  - Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szolnoki Járási Hivatal Műszaki Engedélyezési, Fogyasztóvédelmi és Foglalkoztatási Főosztály Munkavédelmi és Munkaügyi Osztály

2020. november 6. (péntek)

1. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok megye lakosságának egészségi állapotáról, az egészségromlást kiváltó vélelmezett okokról és a szükséges tennivalókról a 2019. évi adatok alapján

Előadó: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal
Népegészségügyi Főosztály vezetője

2. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok megye állami közúthálózatának állapotáról és felújítási lehetőségeiről

Előadó: Magyar Közút Nonprofit Zrt. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei
Igazgatóság igazgatója

2020. december 4. (péntek) **Közmeghallgatással egybekötött**

1. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok megye mezőgazdaságának helyzetéről

Előadók:

- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Elnöke
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal
Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály vezetője

2. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok megye környezetállapot értékeléséről

Előadó:

- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szolnoki Járási Hivatal
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szolnoki Járási Hivatal
Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály

3. Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat 2020. évi belső ellenőrzési tervének jóváhagyására

Előadó: Rentzné Dr. Bezdán Edit megyei címzetes főjegyző

4. Előterjesztés a Megyei Közgyűlés 2021. évi munkatervére

Előadó: Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke

Egyéb szervezési feladatok

A Közgyűlésen rendszeresen számot kell adni a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról.

A Megyei Önkormányzati Hivatal a testületi döntések szakmai előkészítésével, végrehajtásuk megszervezésével és ellenőrzésével, az adminisztrációs feladatok ellátásával biztosítja a munkatervben meghatározott feladatok teljesítését.

Felelős kiadó: Hubai Imre, a Megyei Közgyűlés elnöke

Felelős szerkesztő: Rentzné dr. Bezdán Edit, megyei főjegyző

Cím: 5000. Szolnok, Kossuth L. u. 2.
ISSN 1215-086X